

T.C
ÇANKIRI KARATEKİN ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI ANA BİLİM DALI

DOĞU TÜRKÇESİ TEZKİRE-İ SEYYİD ÂFÂK HÂCEM
[22b-42a]

Kader ÇAMUR

Yüksek Lisans Tezi

Danışman

Doç. Dr. Mehmet Turgut BERBERCAN

Çankırı 2019

T.C
ÇANKIRI KARATEKİN ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI ANA BİLİM DALI

DOĞU TÜRKÇESİ TEZKİRE-İ SEYYİD ÂFÂK HÂCEM

[22b-42a]

Kader ÇAMUR

Yüksek Lisans Tezi

Danışman

Doç. Dr. Mehmet Turgut BERBERCAN

ankırı 2019

İÇİNDEKİLER

	<u>Sayfa</u>
Bilimsel Etik Bildirimi	ii
Tez Kabul ve Onay.....	iii
Önsöz.....	iv
Özet.....	v
Summary	vi
Kısaltmalar.....	vii
1. GİRİŞ	1
1.1. Hocalar Devri ve Seyyid Âfak Hoca.....	2
1.2. Tezkire-i Seyyid Âfâk Hâcem	2
1.3. Tezkire-i Seyyid Âfâk Hâcem'in Türk Edebiyatı'ndaki Yeri	2
2. METİN - TRANSKRİPSİYON	4
3. DİZİN	26
3.1. Dizin	26
3.2. Kişi İsimleri; Saygı Bildiren İsimler, Unvanlar ve Lakaplar Dizini	77
3.3. Yer Adları Dizini	80
3.4. Alıntılar	81
4. SONUÇ	82
KAYNAKÇA.....	83
EKLER.....	86
ÖZGEÇMİŞ	108

BİLİMSEL ETİK BİLDİRİMİ

Yüksek Lisans tezi olarak hazırladığım *Doğu Türkçesi Tezkire-i Seyyid Âfâk Hâcem [22b-42a]* adlı çalışmanın öneri aşamasından sonuçlanmasına kadar geçen süreçte bilimsel etiğe ve akademik kurallara özenle uyduğumu, tez içindeki tüm bilgileri bilimsel ahlak ve gelenek çerçevesinde elde ettiğimi, tez yazım kurallarına uygun olarak hazırladığım bu çalışmamda doğrudan veya dolaylı olarak yaptığım her alıntıya kaynak gösterdiğimi ve yararlandığım eserlerin kaynakçada gösterilenlerden oluştuğunu beyan ederim.

31/10/2019

Kader ÇAMUR

ÇANKIRI KARATEKİN ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

Kader Çamur tarafından hazırlanan *Doğu Türkçesi Tezkire-i Seyyid Âfâk Hâcem [22b-42a]* başlıklı bu çalışma, 31.10.2019 tarihinde yapılan tez savunma sınavı sonucunda *[oybirliği/oy çokluğuyla]* başarılı bulunarak jürimiz tarafından *Türk Dili ve Edebiyatı* Anabilim Dalı'na Yüksek Lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

TEZ JÜRİSİ ÜYELERİ (Unvanı, Adı ve Soyadı)

Danışman	: Doç. Dr. Mehmet Turgut BERBERCAN	İmza: .....
Üye	: Doç. Dr. Akartürk KARAHAN	İmza: .....
Üye	: Dr. Öğr. Pelin KOCAPINAR	İmza.....

ONAY

Bu Tez, Çankırı Karatekin Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yönetim Kurulunun .../.../201.. tarih ve ... sayılı oturumunda belirlenen jüri tarafından kabul edilmiştir.

Doç. Dr. Yüksel ÖZGEN
Enstitü Müdürü

ÖNSÖZ

Doğu Türkçesi Tezkire-i Seyyid Âfâk Hâcem [22b-42a] isimli bu çalışma; yapılan araştırmalar sonucunda Âpak Hoca veya Hoca Hidayetullah adlarıyla da bilinen Doğu Türkistanlı devlet adamı Seyyid Âfâk'ın biyografisidir. Hocalar Devri'nin önemli isimlerinden olan Seyyid Âfâk, Doğu Türkistan'ın siyasi hayatında önemli bir yer tutar. Eserin bugüne kadar Latin harflerine çevrilmemiş ve üzerinde hiçbir inceleme yapılamamış olması çalışmanın değerini arttırmaktadır. *Tezkire-i Seyyid Âfâk Hâcem* adlı eser Doç. Dr. Mehmet Turgut BERBERCAN'ın İsveç Uppsala Üniversitesi'nde yaptığı araştırmalar sonucunda tespit edilmiştir.

Çalışma, bir giriş ve iki ana bölümden oluşmaktadır. “Giriş” bölümü üç başlıkta toplanmıştır: Hocalar Devri ve Seyyid Âfâk, *Tezkire-i Seyyid Âfâk Hâcem* ve *Tezkire-i Seyyid Âfâk Hâcem*'in Türk Dili ve Edebiyatı'ndaki Yeri.

2. Bölüm “Metin (Transkripsiyon)”dır. Bu bölümde Arap harfli Doğu Türkçesi ile yazılmış metnin bilimsel transkripsiyon esaslarına göre oluşturulmuş Latin harfli çeviriyazısı bulunmaktadır. 3. Bölümde alfabetik esaslara göre oluşturulmuş, metnin bütün söz varlığını ortaya koyan bir dizin bulunmaktadır. Ayrıca “Kişi İsimleri, Saygı Bildiren İsimler, Unvanlar ve Lakaplar Dizini”, “Yer İsimleri Dizini” ve “Alıntılar” bölümünde eserde geçen Arapça ya da Farsça iktibas ve ilavelerin Türkçe karşılıkları verilmiştir. Son olarak “Ekler”de Arap harfli Doğu Türkçesi ile yazılmış metnin “tıpkıbasım”ı eklenmiştir.

Doğu Türkçesi Tezkire-i Seyyid Âfâk Hâcem [22b-42a] adlı tez çalışmasının planlanması ve yürütülmesinde tecrübesi, bilgi ve birikimiyle ilgi ve desteğini esirgemeyen sayın hocam Doç. Dr. Mehmet Turgut BERBERCAN'a sonsuz saygı teşekkürlerimi sunarım. Son olarak tüm eğitim hayatım boyunca maddi ve manevi her zaman yanımda olan sevgili annem Yeter ÖZKABALAK'a sonsuz teşekkürler.

Kader ÇAMUR

Çankırı, Temmuz 2019

**Çankırı Karatekin Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tez
Özeti**

Tezin Başlığı : Doğu Türkçesi Tezkire-i Seyyid Âfâk Hâcem [22b-42a]
Tezin Yazarı : Kader ÇAMUR
Danışman : Doç. Dr. Mehmet Turgut BERBERCAN
Anabilim Dalı : Türk Dili ve Edebiyatı
Bilim Dalı :
Kabul Tarihi : 31.10.2019
Sayfa Sayısı : 8 (ön kısım) + 108 (tez)
Bu çalışma ile Doğu Türkistan sahasında dini ve siyasi kimliği ile önem taşıyan Seyyid Âfâk'ın biyografisinden oluşan <i>Tezkire-i Seyyid Âfâk Hâcem</i> adlı eserin bilim dünyasına tanıtılması hedeflenmiştir. Bu eser sadece bir biyografi olmakla kalmayıp Hocalar Devri'nin siyasi, tarihi ve sosyal hayatını aydınlatmaktadır. Eserin kim tarafından yazıldığı belli değildir. Eserin adı daha önce hiçbir kaynakta zikredilmemiştir. <i>Tezkire-i Seyyid Âfâk Hâcem</i> adlı eserin Türk dili ve edebiyatına kazandırılması bu çalışmanın asıl faydasıdır.   Eser Doç. Dr. Mehmet Turgut BERBERCAN'ın İsveç Uppsala Üniversitesi'nde yaptığı araştırmalar sonucunda Lund Kütüphanesi El Yazması Kitaplığı Jarring Kolleksiyonu'nda tespit edilmiştir. Toplam 60 varaktan oluşmakta olan bu eserin tez çalışmasında 22 varağı incelenmiştir. <i>Tezkire-i Seyyid Âfâk Hâcem</i> isimli bu eser Arap harflerinden transkripsiyon esaslarına uygun olarak Latin alfabesine çevrilmiştir. Türkiye Türkçesindeki anlamlarıyla birlikte alfabetik olarak hazırlanan dizin ile döneme ait söz varlığına ışık tutulmuştur.
Anahtar Kelimeler: Seyyid Âfâk Hoca, Tezkire-i Seyyid Âfâk Hâcem , Doğu Türkistan, Çağatay Türkçesi.

Çankırı Karatekin University Graduate School of Social Sciences Abstract of Master's Thesis

Title of the Thesis	: East Turkish Tezkire-i Seyyid Âfâk Hâcem [22b-42a]
Author	: Kader ÇAMUR
Supervisor	: Associate Professor Doctor Mehmet Turgut BERBERCAN
Department	: Turkish Philology
Sub-field	:
Date	: 31.10.2019
In this study, it is aimed to introduce <i>Tezkire-i Seyyid Âfâk Hâcem</i>, a biography of Seyyid Afak who is significant in East Turkestan area with its religious and political identity, to the scientific world. This text is not only a biography, but also illuminates the political, historical and social life of the Hodja Period. It is not clear who wrote the text. The name of the text has never been mentioned before. The main benefit of this study is to gain the text which is called <i>Tezkire-i Seyyid Âfâk Hâcem</i> to Turkish Language and Literature. As a result of the research conducted by Assoc. Prof. Dr. Mehmet Turgut BERBERCAN at Uppsala University in Sweden, the Lund Library Manuscript Library was found in the Jarring collection. In this thesis, 22 leaves of the text which consists of 60 leaves were examined. This text which is called <i>Tezkire-i Seyyid Âfâk Hâcem</i>, has been translated into latin alphabet from Arabic letters in accordance with the principles of transcription. The alphabetically prepared index with its meanings in turkish has been shedded light on the vocabulary of the period.	
Keywords: Sayyid Afak Hodja, Tezkire-i Sayyid Afak, East Turkestan, Chagatai Turkish.	

KISALTMALAR

Ar.	Arapça
ayr.	Ayrıca
bkz.	Bakınız
Etü.	Eski Türkçe
Far.	Farsça
krş.	Karşılaştırınız
Mo.	Moğolca
T.	Türkçe
-	ayrı yazılan ya da satır başında kalan ek, kelime parçası; birleşik yazılmış kelime; tamlama
<	bu şekilden gelir
[...]	tespit edilemeyen kelime(ler)
[ ]	kelimenin aslı; metne eklenen harf, hece ya da kelime
( )	kelimenin kökeni
{ }	metinden çıkarılan kısım
~	alternans okuyuş, benzer şekil

1. GİRİŞ

1.1. Hocalar Devri ve Seyyid Âfak Hoca

Âfak Hoca, Âfak Hoca veya Hoca Hidayetullah adlarıyla da bilinir. Doğu Türkistan dolaylarında “Afak” olarak geçmekte olan bu kelimenin Arapça bir kelime olduğu düşünülmektedir ve “Ufuklar” anlamındadır. “Âfâk” kelimesi, Türkçe “Appak” yani çok temiz anlamına gelen bir kelime olarak da düşünülebilir. Müridlerinin, kendisine “beyaz, pak, temiz, tertemiz” anlamını veren “Appak” ismini taktığı düşünülmektedir. Âfâk Hoca, Doğu Türkistanlı devlet adamı ve müslüman bir liderdir.¹ Yapılan araştırmalara göre dedesi Nakşibendi tarikatının önemli isimlerinden olan Mahdum-ı Âzam’dır. Mahdum-ı Âzam’ın ölümünden sonra büyük oğlu İşan Kelan ile dördüncü oğlu İshak Veli Nakşibendi tarikatının liderliği için güç mücadelesine girmişler, böylece iki rakip ve muhalif grup ortaya çıkmıştır: Aktağlılar ve Karatağlılar.² Mahdum-ı Âzam’ın oğullarından olan İşan Kelan, Âfak Hoca’nın babasıdır. İşan Kelan’ın Yusuf ve Hoca Âfak olmak üzere iki oğlunun olduğu kaydedilen bilgiler arasındadır.³ Âfâk Hoca, Nakşibendi tarikatının bir kolu olan Aktağlıların önderliğini yapmıştır. Elde edilen verilere göre Âfâk Hoca’nın doğum ve ölüm tarihi 1626-1694 olarak gösterilir.

Âfak Hoca’nın ismi birçok kaynakta geçmekte olup Hocalar Devri’nin önemli isimlerindendir. “Hocalar Devri” olarak adlandırılan bu dönem 1678-1755 tarihlerini kapsamaktadır. Kaşgar’a geldiklerinde Âfâk Hoca ve kardeşi Yusuf halk tarafından saygı ile karşılanır. Kaydedilen bilgilere göre İşan Kelan’ın ölümü ile iki muhalif arasındaki husumet artmıştır. Karatağlıların güçlerini gittikçe arttırması sonucu Aktağlılar’ın lideri Âfak Hoca ülkeyi terk etmek durumunda kalmıştır. Önce Tibet’e gitmiştir. Burada Dalay Lamadan yardım talebinde bulunmuştur. Dalay Lama bir mektup ile Âfak Hoca’yı Keşmir’deki Cungan Hanı Galdan’a göndermiştir. Cungan Hanı Galdan, Âfâk Hoca’nın talebini geri çevirmemiş ve Kaşgar’a asker çıkarmıştır. Aldığı yardım ile Âfak Hoca bütün Altınşehir tahtına han ilan edilmiştir.⁴ Büyük

¹ Orhan Fuat Köprülü, “ Afak Hoca” *İslam Ansiklopedisi*, Türkiye Diyanet Vakfı, cilt: 1, İstanbul 1988, s. 396.

² M. Bilal Çelik, “Saidiye Hanlığı ve Hocalar Devri Kaynakları”, *International Journal Of History*, cilt: 4, sayı: 4, 2012, s. 66-67.

³ Coşkun Kumru, “Tezkire-i Hâcegân’a Göre Doğu Türkistan’da Hocalar Dönemi”, *Ulakbilge*, cilt: 5, sayı: 14, 2017, s. 1253.

⁴ Feyzullah Uygur, “Mançuların İlk Doğu Türkistan İstilası”, *Tarih Dergisi*, sayı: 63, 2016, s. 29.

oğlunu ise Kaşgar'a göndermiştir; fakat onun hükümdarlığı fazla sürmemiştir. Âfak Hoca İsmail Han'ın oğullarından devraldığı tahtı yine İsmail Han'ın oğullarından kardeşi Muhammed Emin'e bırakmış, kendisi de İsmail Han'ın kardeşi olan Hanım Pâdişâh ile evlenmiştir. Kaydedilen bilgilere göre tahtı devrettiği Muhammed Emin Han suikast ile öldürölünce Âfak Hoca tekrardan hanlığını sürdürmüştür.⁵

Devlet adamı olarak bilinen Âfak Hoca'nın İslâmiyet'in Doğu Türkistan'da yayılmasında büyük emeği geçmiştir. Nakşibendi tarikatının bir kolu olan Aktağlıların önderliğini yapmıştır. Âfak Hoca, çevresindeki destekçileri tarafından "Seyyid" olarak da bilinmektedir. Bu nedenle Seyyid Âfak Hoca ismi ile de tanınmaktadır. Yıllarca Doğu Türkistan'daki Türklere din dersleri vermiştir. Âfak Hoca, Ching sülalesi zamanında 1663 yılında Pekin'i ziyaret ederek Çin ile iş birliği yaparak kültür alanında etkileşim sağlamıştır. Âfak Hoca'nın türbesi Kaşgar'da bulunmaktadır.⁶ *Tezkire-i Seyyid Âfâk Hâcem* adlı bu eserde elde edilen bilgilere göre Âfak Hoca'nın zehirlenerek öldürölündüğü bilinmektedir.

1.2. Tezkire-i Seyyid Âfâk Hâcem

Tezkire-i Seyyid Âfâk Hâcem Geç Dönem Çağatay Türkçesi ile yazılmış, Hocalar Devri'nin önemli isimlerinden birisi Âfak Hoca'nın biyografisinden oluşmaktadır. Eserin elimizdeki nüshası 1929 yılında tamamlanmış olup müstensihî belli değildir. Eser metni bugüne kadar Latin harflerine aktarılmamış ve üzerinde inceleme yapılmamıştır. İsveç Lund Kütüphanesi el yazması kitaplığı Jarring Kolleksiyonu Prov. 22'de kayıtlı *Tezkire-i Seyyid Âfâk Hâcem* adlı eser toplam 60 varaktan oluşmaktadır; her bir sahifesinde 14 satır bulunmaktadır. Bu çalışmada eserin 22 varağı (22b-42a) incelenmiştir.

1.3. Tezkire-i Seyyid Âfâk Hâcem'in Türk Edebiyatı'ndaki Yeri

Doğu Türkistan sahasında Hocalar Devri'nin önemli isimleri arasında olan Âfak Hoca hakkında elimizdeki kaynaklar sınırlı sayıdadır. Biyografik türde olan bu eser, Âfak Hoca'nın hayatı hakkında bilgiler vermesi sebebiyle kaynak boşluğunu

---

⁵ Kumru, s. 1254.

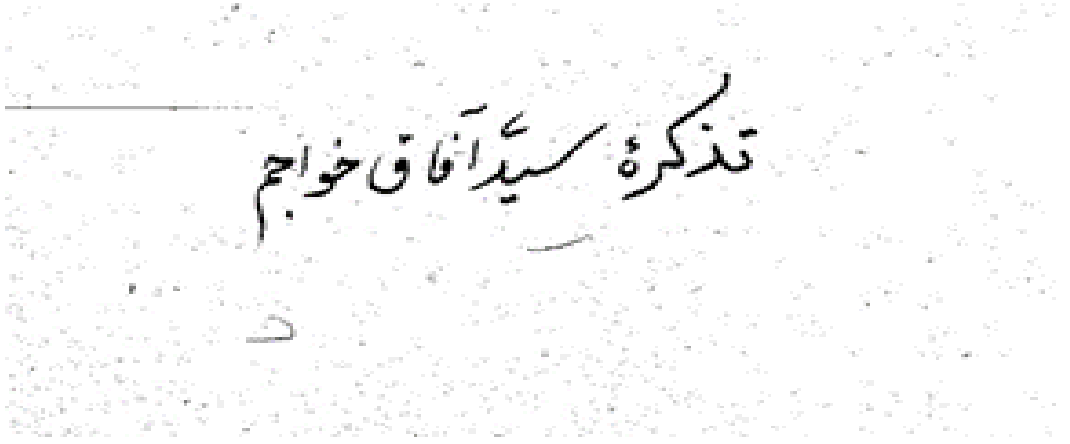
⁶ Yaşanan bir depremde hasar gören Seyyid Âfak Hoca türbesi 1956 yılında Çin hükümetinin mali desteğıyle tamir edilmiştir (ayr. bkz. Köprölü, a.g.e., s. 396).

doldurmaktadır. Eser yalnızca biyografik özellikler göstermekle kalmayıp yaşadığı dönemin tarihi, siyasi ve sosyal hayatına da ışık tutmaktadır.

Doğu Türkçesi Tezkire-i Seyyid Âfâk Hâcem [22b-42a] adlı bu çalışma vasıtasıyla *Tezkire-i Seyyid Âfâk Hâcem*'in belirli sayfaları aydınlatılmış, eserin içerdiği bilgiler ortaya konulmuştur. Ayrıca esere ait sözcüklüğü sunulmuş, Doğu Türkçesi'nin kelime kadrosu içinde yer alan kelimelerin gramatikal bir dizini hazırlanmıştır. Böylece, *Tezkire-i Seyyid Âfâk Hâcem*'in Türk dili ve edebiyatı literatür araştırmaları için istifade edilebilecek kaynaklar içinde yer alması sağlanmıştır.

2. METİN - TRANSKRİPSİYON

Tezkire-i Seyyid Āfāq Ḥācem

[22b-42a]

Transkripsiyon Sistemi

ا	a, e, ā	ص	ṣ
آ	ā	ض	ẓ
او	o, ö, u, ü	ط	ṭ
اي	é	ظ	ẓ
ب	b, p	ع	‘
پ	p	غ	ġ
ت	t	ف	f
ث	s	ق	ḳ
ج	c, ċ	ك	k, g
ح	ḥ	ل	l
خ	ḫ	م	m
د	d	ن	n
ذ	ḏ, z̤	نك	ŋ
ر	r	ه	h, a, e
ز	z	و	o, ö, u, ü, ū, v
ژ	j	ی	é, ı, i, ī, y
س	s	ء	’
ش	š		

40 [22b]

1 tüce kıldılar. nā-gāh nā-gāh ḥazret-i şallāllahu ‘aleyhi ve’s-sellem ḥāzır
boldı
2 ve aydılar ki ey ferzend melül bolma. himmet bilen boluñ. bu işlerdin
3 mır bolğusıdır dép beşāret bérıp ğāyib boldılar. andın
4 ḥazret-i seyyid āfāk ḥ’ācemniñ ğām u endūhı köterilip ḥūrşid-i tābān dék
5 açılıp ḥalvet-ḥāneleridin çıktılar. andın mevlāna molla-naķī āḥūnumğa
6 dédiler ki ḥanım pādşāhımğa hoş ḥaber aytıñ dédi. āḥūnum
7 bād-ı şarşar dék tız barıp bu uluğ hoş-ḥaberni bir bir beyān kıldılar.
8 ḥanım pādşāhım taḥtdın yügürüp tüşüp toladın tola hoş-vaķt
9 bolup ḥazret-i seyyid āfāk ḥ’ācem tarafıge baķıp ta’zīm kıldı.
10 ḥudāy te’ālīğa şükr-güzārlık becā kétürdi. ḥazret-i seyyidü’l-āfāk ḥ’ācem
11 ḥazret-i resül ‘aleyhi’s-selāmniñ beşāret bérgerlerige bī-nihāyet hoş-vaķt
12 bolup koy ve kele aķ öltürüp nezir kılıp ḥatm-ı kūr’ān ḥatm-ı
13 resülü’l-lah oķutup du’ā tekbīr kıldılar. ḥanım pādşāhım mevhim ḥazret-i
14 āfāk ḥ’ācemniñ hoş ḥaberlerini ańlap atasıdın ķalğan

41 [23a]

1 ḥazīnelerini nişār kıldılar. āḥūnumniñ hoş ḥaberler alıp kélgeniğa
2 üstilerideki zer-beft libāslarını taşlap bértiler. şükrāne
3 -leriğa éki rek’at nemāz edā kıldılar. andın toy bünyād kıldılar.
4 ol vaķtdeki faķır ü ğarīb ‘acīz ve nātüvānlar ser-efrāz memnūn
5 boldılar.
6 el-ķışşā ‘aķd-i nikāḥ bolmasdın ilgeri ḥanım pādşāhımğa ilhām
7 bolup ḥazret-i bibi fāṭıma razī allahu ‘anhādın beşāret bolup aydı-ki
8 bizniñ evlādımızdın birige vaşl bolur siz. ne-çend ferzend vücūdğa
9 kélür. hemmeleri ehlu’l-lah bolğaylar. olarnıñ birleri evliyālarınıñ
10 sulṭānı bolurlar. ehlu’l-lahlar olarnıñ tābī‘de bolurlar
11 dép maña bir kuvvet bérıp aydılar. ol kuvvet-i nürdın aydı. héç
12 némege oḥşamas érdi. ‘arşdın fersğaçalık nümāyān boldı.
13 şubu cihetdin ḥanım pādşāhım ümmīd-vār boldılar. naķl kılıpdur ki
14 bir kün ḥazret-i seyyidü’l-āfāk ḥ’ācem aydılar. ‘ālemniñ ğuşlarını

42 [23b]

1 éki mertebe kezdim ve seyr kıldım. maşsūd ol édi-ki ħudāy te‘ālīni
2 dergāhıǵa lāyık kişi tapılır mi-kin désem molla naķī āḥūnum
3 -nıñ tırnaķıça kişi tapalmadım. anıñ aldıda ħacāletke ǵaldım
4 dédiler.
5 el-ķıřsa ħanım pādşāhımdın bir oǵul ferzend vüçüdgā kélđi.
6 ħanım pādşāhım ħazret-i seyyidü’l-āfāk ḥ’ācemdin sordılar ki va‘de
7 kılgān oǵul şubu mi-ki ħazret-i seyyidü’l-āfāk ḥ’ācem aydılar ki bu oǵul
8 émes dédiler. bu oǵulnıñ isimlerini mehdī ḥ’ācem ǵoydı.
9 olardın kén bir kıız vüçüdgā kélđi. atını zehrā ḥān ‘azīzim
10 pādşāh dép at ǵoydılar bularnıñ arǵalarındın yana bir
11 kıız vüçüdgā kélđi. isimlerini āfāk ḥān ‘azīzim pādşāh dép
12 ǵoydı. ħanım pādşāhım [...] kişi el közümdin munı yétür. murādımǵa
13 yéttim dédiler. andın bir oǵul ferzend vüçüdgā keldiler. mübārek
14 pişāneleridin nūr-ı ilāhī zāhir bolup turadur. bularnıñ isimini

43 [24a]

1 bürhānū’d-dīn kılıç ḥ’ācem dép at ǵoydılar. andın bularnıñ arǵa
2 -larındın ol zāt-ı bā-berekāt vüçüdgā keldiler mübārek pişānesidin
3 nūr-ı ilāhī zāhir bolup turadur ol nūr-ı ħazret-i muḥammed muşţafī
4 şallāllahu ‘aleyhi ve’s-sellemniñ zuhūrları érđi. anıñ üçün ħazret-i
5 seyyid āfāk ḥ’ācem bu zāt-ı bā-berekātın mübārek tapanlarını
6 mübārek közlerige sürttiler.
7 andaǵ naķl kılıpdur ki bir müy-ı sefīd kişi kirip kélđi.
8 mübārek-bādlık kılıp dédiler ki mén bu zātın bésüklerini
9 tepretgeli keldim dép iltimās kılıp turdı. ħazret-i seyyid āfāk
10 ḥ’ācem aydı-ki siz ǵarı kişi éken siz ħarāc bolur mi-ki dédi.
11 ol kişi aydılar ki maǵa aşlā ħarāc bolmaydur. maǵa baḥt-ı sa‘ādetdür.
12 mén uşbu arzūda keldim. iltifāt bolsa tepretsem dédi. andın
13 kén şubu kişi bésükni teprettiler. andın edeb saǵlap ta‘zīm
14 becā keltürüp turdılar. ħazret-i seyyid āfāk ḥ’ācem ilhām-ı ilāhī

44 [24b]

1 ve resül ‘aleyhi’s-selām beşâretleri bilen ol zât-ı bâ-berekâtın
2 isim-i şerîflerini ẖâce hasan ẖâcem pādşāhım dép at koydılar.
3 andın ẖākān-ı ā‘zam dēdiler. andın şāhib-kırān ekrem dép atadı.
4 andın ẖâce buğra ẖān dēdi. andın seyyid buğra ẖān dēdi. andın
5 sultān buğra ẖān andın emîr şāhān dép atadılar ve hemme aşhāb-ı
6 yārānlar mübārek-bādlık kıldılar. andın koldın kolğa alıp köterip
7 yēti kéçe kündüz tuttılar. andın ol zât-ı bâ-berekātın bēşükğa
8 saldılar. bēşüklerini ẖanım pādşāhım teprettiler. andın ol
9 müy-yı sefīd kişi arzū kılip aldı. ol tepretti. gāh gāyib gāh
10 ẖāzır {ẖāzır} bolur édi. ol kişini héç kişi bilmes ve tanumas érdi.
11 el-kışsa mevlāna molla naķī āhūnum tünüdiler ve ba‘zı aşhāb-ı yārānlarım
12 feẖm kıldılar. ammā ẖazret-i ẖızır ‘aleyhi’s-selām ol zât-ı bâ-berekātın
13 ya‘nī ẖazret-i şāhib-kırān g̱āzī pādşāhım toğulğanlarındın
14 tartıp mādāmī-ki ẖayāt bar aydılar. mahīrah aydılar. olarnı

45 [25a]

1 ẖıdmetleridin qalmadılar. *naẓm der-taleb ẖızır būd cümle merdān*
2 *bu zāhir ẖadım şāhib-kırān* el-kışsa ẖazret-i şāhib-kırān g̱āzī zuhūrğa
3 kélmesdin ilgeri ẖazret-i seyyid āfāk ẖâcemğa ve ẖanımğa ilhām bolup
4 aydılar. ẖazret-i şāhib-kırān g̱āzī pādşāhım zuhūrğa kélmegeneri
5 rüşen ü hüveydā boldı. ötken beyān vāķı‘ālardın biri ol-kim bir kéçe
6 ẖanım pādşāhım tüş kördiler ki altun bēşük kuçaklarıda kördiler. andın
7 uyğanıp tüşlerini ẖazret-i seyyid āfāk ẖâcemğa ayttılar. andağ ta‘bīr
8 bērdiler ki ol sultānū’l-evliyā özleridin vücūdğa kélürler dép ta‘bīr
9 bērdiler. bir kiz bir kişige aşkārā kılmasonlar dēdiler. mādāmī-ki ẖazret-i
10 şāhib-kırān pādşāhım ẖanım pādşāhımın mübārek kırsaklarıda
11 ma‘lūm bolğanlarıda her némerse ki cihānda bar érdi. ‘arşdın fers
12 -ğaçalık keşf bolur édiler. ẖanım pādşāhımın bir ‘aķīde ihlās
13 -ları mıñ boldılar. el-kışsa bu zât-ı bâ-berekātın tevellüd vāķt
14 -larıda ẖanım pādşāhım ẖālvat-ẖāneğa kirip héç renc ü meşakqatsız

46 [25b]

1 bir yahşı sâ'atde zühürğa kældiler. ol vaxtda tarîhğa bir miñ
2 bir yüz érdi. ol seyyid-i sādāt bî-bedel ol şehzāde-i nūr-zāt-ı bî-mişl
3 tevellüd taptılar. éki yıldın kén gevher-i mişāl zebānları açılıp çıktılar.
4 bir kün Һazret-i şāhib-ķırān ġāzī pādşāhım aydılar ki ménin közümiñ açıl
5 -ġanda serāynıñ tamıda kızıl sıırık kök metā'ları asıġlıķ tu
6 -rur érdi özleri mü ziyāde kélişlig ġazab-nāk édiler. néme
7 bā'ış édi ki dédiler. Һanım pādşāhım aydılar ki şol küni
8 ménin iqlīm-behā bir kulaķ munçaķım yoķ bolup édi. ne-çend kün
9 teftiş kıldım. tapılmadı. ol munçaķnı kenīzekler oġur
10 -lap aldı. bérmedi dédiler. Һazret-i şāhib-ķırān pādşāhım
11 aydılar ki mén ķırsaklarıda édim özleri ķollarını
12 yup édiler. munçaķları āb-rīzke tüşüp aldı dédi.
13 andın āb-rīzni baķsalar anda tüşken éken Һanım pādşāhım
14 bisyār Һursend ü Һürrem boldılar. bu esrārնı Һanım pādşāhım Һazret-i
seyyid

47 [26a]

1 āfāk Һ'ācemğa ayttılar. Һazret-i seyyid āfāk Һ'ācem bu sırrնı bir kız kişige
2 fāş kılmasonlar dédi. naķl kılıpdurlar kim künlerde bir kün rüz-ı
3 'īd künleri édi. Һazret-i seyyid āfāk Һ'ācem 'īd nemāzıġa kētip édiler.
4 bir munça mazlūm Һalk Һanım pādşāhımնı mübārek-bādlıķ kılışıp kēlip
5 aydı. Һanım pādşāhım taķt üzre uluġ libāslar kēyip dürr yāķūt gevher-i
6 lā'l-i mercān ķollarıda édiler. altun bilen ārāste kılgān mercān
7 tügmelerini taşlap bértiler. héç égin ayaġ tügme munçaķ cevāhirāt
8 -lar ve lā'l-i mercānlar ve ķalgān égin ayaġları hemmeni Һazret-i şāhib
9 -ķırān ġāzī pādşāhımğa nişār kıldılar. andın Һazret-i şāhib ķırān ġāzī
10 pādşāhım kūçelerdeki ġüzerlerdeki ġarīb bī-çāre 'ācīz nātüvān miskin
11 -lerge élištürüp bértiler. andın seyyid āfāk Һ'ācem 'īd-ġāhdın kēldi
12 -ler. Һanım pādşāhım bu vāķı'alarını birin birin Һazret-i seyyid āfāk Һ'ācem
13 -niñ sem'lerige yétkürdiler. Һazret-i seyyid āfāk Һ'ācem aydılar ki ey
14 Һanım mübārek bolsun. özlerini bu ferzend-i nūr-ı dīdem hemme Һicāb

48 [26b]

1 -lardin öngeripdür dédiler ve naql kılıpdurlar ki bir küni hażret-i
2 şāhib-kırān ġāzī pādşāhım bir nānnı başlarıġa qoyup hażret-i seyyid
3 āfāk h̡ācemniñ qaşlarıġa kirdiler. hażret-i seyyid āfāk h̡ācem aydılar.
4 ey h̡ācem başlarıdaki némen dép hażret-i şāhib-kırān ġāzī pādşāhım
5 aydılar ki özlerige nezr alıp kéldim dédiler. hażret-i seyyid āfāk h̡ācem
6 orunlarıdın qopup hażret-i şāhib ġāzī pādşāhımın köterip
7 tahtda olturguzup qoydılar. nān alıp kélmegenleriġa andaġ
8 ta‘bīr bérdi kim hemme insān nāña muhtācdurlar. hażret-i şāhib-kırān
9 émes ġāzī pādşāhım héç némerse ki muhtācdurlar dédi. hanım pādşāhım
10 hażret-i seyyid āfāk h̡ācemġa ihlāş-ı ‘aķīde kılğanlarının
11 beyānı naql kılıpdurlar ki hanım pādşāhımniñ bir toġķan
12 -larınıñ belāsı mantuķ hān sultān şikārġa çıkıp édi.
13 hażret-i seyyid āfāk h̡ācemniñ kārġāneleriġa yantaķ tüşüp durġan
14 bir yantaķçını bir ulaġda yantaķ alıp kélip yārkendniñ bir

49 [27a]

1 kūceside mantuķ hān sultānġa uġrap qaldı. ol kūçe
2 tār-ı kūçe édi. mantuķ hān sultānnıñ atı ötgeli
3 onamadı. mantuķ sultān yantaķçınıñ başıġa ķamçı
4 urdı. yantaķçınıñ yüziġe tikiñ yüzi yarıldı. yantaķçı
5 yıġlap hażret-i āfāk h̡ācemniñ aldılarıġa bardı. méni
6 mantuķ sultān urdı dédi. hażret-i āfāk h̡ācem hanımniñ
7 dillerini ayap héç néme démey yérġe ķarap başlarını
8 tüpin salıp şük olturdılar. ol sâ‘atda hanım pādşāhım
9 şemşirlerini yalañdap çıkıp kétti. mantuķ sultānnıñ
10 ordasıġa barıp başını késip alıp kélip seyyid āfāk h̡ācemniñ
11 nażarlarıda qoyup dédi kim hażretleriniñ dergāh astāne
12 -lerige bī-edeblik kılġan kişiniñ cezāsı uşbudur
13 dédiler. andın seyyid āfāk h̡ācemniñ dilleri ziyāde hoş
14 boldı ve aydılar ki ey hanım ġudāyım ne néme ki ‘atā kılsa teñ

50 [27b]

1 ékile ‘âlemde teŋ şerîk-dür miz dédi.
2 naql kılıpdur ki bir kün seyyid âfâķ ħ‘âcem ħanım pādşāhım
3 bilen ķavġun tarbūz temāşāsıġa bardılar. hemme aşġāb-ı
4 yārānlarım arķalarıdın bardılar. ol vaķtde damla ata
5 cān dép birleri bar érđi. bir işdin ħanım pādşāhım
6 [...] şemşīrlerini yalaŋdap ķoġladılar. damla ata cān
7 āĥūnum kaçıp ġāyib boldılar. ān-ġen-ān izdediler tapmadı.
8 āĥirū’l-emr ħanım melāl boldılar. ħazret-i seyyid âfâķ ħ‘âcem ħanımġa
9 ilticā kılıp ġünāĥlarını tiledi. ħanım pādşāhım damla ata cān
10 āĥūnumnıġ ġünāĥlarını ‘afv ķıldılar. andın ħande kılıp
11 küldiler. seyyid âfâķ ħ‘âcem éki aşġāblarını buyurdı-ki ol
12 küteh tarbūznı alıp kéliŋler dédi. bular alıp kélđi. âfâķ ħ‘âcem
13 mevlāna molla-naķī āĥūnumġa buyurdı ki bu tarbūznı éki pāre
14 ķıl dép éki pāre ķıldı. damla ata cān āĥūnum tarbūz

51 [28a]

1 -dın çıkıp ķol baġlap ta‘zīm barķa keltürüp turdılar. bu
2 vāķī‘alar ħazret-i şāĥib-ķırān vüçüdġa kélmesdin ilgeri aydılar.
3 vaķtī-ki ħazret-i şāĥib-ķırān pādşāhım vüçüdġa keldiler. ħanım
pādşāhımınıġ
4 ġaźab ķıladurġan işleri aślā ķalmadı ve mülāyim boldılar.
5 naql kılıpdurlar ki ħazret-i şāĥib-ķırān pādşāhımını baķġalı
6 mevlāna molla-naķī āĥūnum{nı} müteşaddī édi. bu ħ‘âcem ġāzī pādşāhım
7 tört yaşġa kirdiler. künlerde bir kün mevlāna molla-naķī āĥūnum
8 -nıġ köŋüllerige şundaġ kélđi-ki ménı bir kiġig balanı baķġalı
9 koyup ħazretniġ uluġ soġbetleridin maĥrūm ķaldım dédi.
10 mevlāna molla-naķī āĥūnumnıġ köŋüllerige kélgeni ħazret-i şāĥib-
ķırānġa
11 ma‘lūm boldılar. aydılar ki ey babamını kötergil dédiler.
12 molla naķī āĥūnum köterdiler. yérde ķoyġıl dédi. ķoydı.
13 yana kötergil dédi. köterelmedi. ān-ġen-ān zūr ķıldı. bulmadı.
14 burun tōşükleridin ķan revān boldı. éki putları

52 [28b]

1 tā tizleriğaçalik yérge pattı. putlarını yérdin ozup alalmadı.
2 şāhib-ķırān pādşāhim aydı. ey baba néme ki köterelmeysiz kiçig
3 balanı mén kötersem köteremey-siz mén kötermesem mü köteremeysiz
4 dédi. molla naķī āhūnum şāhib-ķırān pādşāhimğa tola ilticā kılıp
5 ھاżretleriniñ uluğluğlarını bilmey ھاṭā kılıpdur mén. dilimğa
6 kélgen ھاṭālarımni ‘afv kılsalar necāt tapsam dép bisyār nāle zārī
7 kıldılar. şāhib-ķırān pādşāhim ‘afv kıldılar. molla naķī āhūnumniñ putları
8 yérdin ھاḷāş boldılar. şāhib-ķırān pādşāhimğa néme bir iḥlāş miñ
9 boldılar.
10 naķl kılıpdurlar kim künlerde bir kün ھاżret-i seyyid āfāķ ḥ‘ācem
11 -niñ aşḥāblarıdın mevlānā molla-{naķī} azher āhūnum hemīşe seyyid
12 āfāķ ḥ‘ācem bilen birle yürür érdiler. ھاżret-i ḥ‘ācem pādşāh bularnı
13 babam dér érdiler. ol vaķtda ḥ‘ācem pādşāhim tórt yaşda
14 édiler. āhūnum bir merātibe ayttı. yā ḥ‘ācem ھاżretleri balalar bilen

53 [29a]

1 oynap tursa mén āfāķ ḥ‘ācemniñ şoḥbetlerige kirip çıksam dédi.
2 şāhib-ķırān ġāzī pādşāhim aydı ki ey baba barmañ şubu yérde
3 turuñ dédi. molla azher āhūnum nā-çār turdılar. ammā köñülleriga
4 ağır kélip turup ǵaldılar. şāhib-ķırān ġāzī pādşāhim aydı-ki
5 ey baba söz anılay siz yā anılamay siz. mén siz esrār-ı ھاķķdın
6 söz kılıp bérey ‘arşī kürsī lūc-ı ǵalemdin söz kılıp bérey dép
7 ‘arşī kürsī levḥ-i ǵalemniñ beyānını kılıp bérđiler. molla azher āhūnumğa
8 bir keyfiyyāt-ı cezebāt ḥāşıl bolup bī-ḥūd bolup yıķıldılar. ol bī-ḥūd
9 -luķda molla azher āhūnumğa bir keşf ḥāşıl boldılar. ھاżret-i şāhib-ķırān
10 ġāzī pādşāhim bilen ‘arşğa çıķtılar ve seyr kıla kıla barur édi.
11 bir künbed-i ‘ālī nümāyān boldı. ھاżret-i seyyid şāhib-ķırān pādşāhim ol
12 künbedğa kirip nurdın taḥt üzre çıķıp olturdılar. molla
13 azher āhūnum künbedniñ taşıda ǵaldılar. ھاżret-i şāhib-ķırān pādşāhim
14 -dın ayrılıp ǵalğanıǵa derd sözleriǵa bi-tāķat bolup ھاyrān muntazır

54 [29b]

1 ol künbedniñ eşikini tapalmay. bülend āvāz bilen yā ḥazret-i
2 šāhib-ķırān pādšāhım dēp üç mertebe kıçkırdılar. ḥazret-i šāhib-ķırān
3 pādšāhımniñ merḥametleri birle eşik nümāyān boldı. içige
4 kirdiler. körseler ḥazret-i šāhib-ķırān pādšāhım taht üzre
5 oturupdurlar. ol künbedniñ içide šālihlerdin tola érdi.
6 ‘adüvvini ḥudādın özge kişi bilmes édi. hemmeleri ḥazret-i
7 šāhib-ķırān pādšāhımniñ mürīd-i muḥlişleri édiler. olarge muntazır
8 édiler. bularnıñ arasında ḥazret-i seyyid āfāk ḥ‘ācemniñ aşḥāb
9 -larıdın tola érdiler. ḥazret-i šāhib-ķırān ġāzī pādšāhım cuvāb
10 bértiler ki bular hemme ménin mürīd-i muḥlişlerimdürler dédi. andın
11 hūşlarıġa kéldiler. bu vāķı‘atlarını seyyid āfāk ḥ‘ācemniñ sem‘-i şerīf
12 -leriġa saldılar. ḥazret-i seyyid āfāk ḥ‘ācem aydılar ki ménin bu nūr-ı
13 dīdemniñ şöḥbetlerini bir kişi tapalmas. munı ḥāş-ı elḥāş dérler.
14 olardıñ özge kişige müyesser bolmas. ammā ménin şöḥbetimni her kişi

55 [30a]

1 tapar dédiler.
2 el-ķışsa ḥazret-i seyyid āfāk ḥ‘ācem yārkenddin peder büzürg-vārī ḥazret-i
3 mezār pādšāhımniñ ziyāretleriġa kāşġarġa teşrīf-i ḳadem kéltürdi.
4 ḥazret-i mezār pādšāhımniñ āstāne dergāhlarıġa tüştiler. ol
5 vaķtda ḥān ḥ‘ācem pādšāhım kāşġarda dārü’s-saltanatda édi.
6 ḥān ḥ‘ācem pādšāhım mu ḥaber-dār édiler. hemme lāzım [...] larnı
7 ṭayyār kılıp turġan édiler. ziyāret ü tilāvetdin kén
8 keñrū aş su kıldurup ġarīb ü bī-çāre ‘āciz nātüvānlarġa
9 bértiler. andın nezr-i nüzūrāt bérp du‘ālarını aldılar. andın
10 ḥazret-i seyyid āfāk ḥ‘ācem ḥān ḥ‘ācem pādšāhımġa aydılar ki ey
11 ferzend-i ercümend uşbu yérler hemme yérlerdin obdānraķ yérlerdür.
12 bu yérge obdān künbed-i ‘ālī binā kılıñ tā dūr kıyāmetġaçalık bozulmasun
13 dédiler. şol sâ‘at ḥān ḥ‘ācem pādšāhım künbed kıladurġan yérde
14 edeb-i temām bilen ta‘zīm becā kéltürüp turdılar. andın künbed

56 [30b]

1 kıladurğan yérni ta'yîn kıldılar. hân h'âcem pādşāhim ataları
2 buyurğan emrleridin tecāvüz kılmay şol zeman künbedğa qadem
3 qoydılar. tā altı ayğaçalık zūr bérıp künbedni binā kıldılar.
4 ammā künbedniñ töpesini üç nevbet attılar. tohtamay tüşüp
5 kişi andın hân h'âcem pādşāhim hażret-i seyyid āfāk h'âcemğa yārkendğa
6 'arż-ı dāşt bérdirler. hażret-i seyyid āfāk h'âcem 'arż-ı dāşt
7 mazmūniğa vākıf bolup dédiler ki ol künbed kıladurğan vaqtda
8 birāderleri seyyid şāhib-kırān gāzīni alıp barıp iş ibtidā kılgan
9 töpede qoysalar künbed binā bolur édi dép hân h'âcemğa mübārek
10 nāme kélđi. nāme mazmūniğa muṭṭali' bolup şol zeman yārkendğa atlandı.
11 barıp āfāk h'âcem bilen körüşüp ziyāret kılıp ta'zīm becā kéltürüp
12 turdılar. hażret-i seyyid āfāk h'âcem hażret-i seyyid şāhib-kırān
pādşāhimğa
13 dédiler kim özleri birāderleri bilen kāşğarğa barıp babaları
14 hażret-i mezār fāyüzü'l envārniñ başlarığa künbed binā kıldurup

57 [31a]

1 kélseler dédiler. şāhib-kırān gāzī pādşāhim hoş yolğa ıdıp
2 düldülğa süvāre bolup yār dervāzesidin çıktılar. mīrzā devlet ata
3 olarğa celev-dār {bolup} boldılar hażret-i şāhib-kırān gāzī pādşāhimğa
4 'izzet-i hürmet āb-rüy kılıp kāşğarğa kélđiler. künbedniñ temām
5 hıstlarını aldurup étip özini hūb-saħn kılıp bolğandın
6 kén hân h'âcem pādşāhim bir hıstnı alıp şāhib-kırānnıñ qolığa
7 bérdirler. bular bī-niyyet künbed dép hıstnı qoydılar. andın
8 hân h'âcem qoydılar. künbed andek müddetde temāmığa yéttiler. andın
9 hân h'âcemniñ bir 'aķīdesi şāhib-kırān pādşāhimğa miñ boldı.
10 bularnıñ başqan izlerini közlerige sürter érdiler.
11 naķl kılıpdurlar ki hażret-i seyyid āfāk h'âcem hân h'âcemğa
12 aydılar. ey ferzend-i ercümend bīgāne hātūnlarğa aralaşmağlıķ
13 pādşālıķğa lāyık émes andın hażer kılganda boladur. andağ
14 iş azğına furşatda tefriķalik saladur dédiler. andın

58 [31b]

1 pat fırsatda olar aytkanları dék her mazlûmdın bir işni kördi.
2 el-kışsa hazret-i seyyid âfâk h'âcem yârkendde taht-ı saltanatda
3 ber-karâr édiler. ammâ h'âce ishâk-ı velîniñ bir oğulları bar édi.
4 h'âce şadî h'âcem dép 'adâveti cûşğa keldi bî-edeblik kılıp
5 seyyid âfâk h'âcemğa zehr bérđi. andın ol oğul yârkenddin
6 çıkip aksuğa kaçtı. hanım pādşāhımnıñ ādemleri arqasıdın
7 koğlap barıp tutup oturup deryāğa taşlap attılar.
8 hudāy te'ālīniñ taqdīr irādesi şundağ kétgen evlād-ı peygamberlerimizğa
9 zehr birle şehādetleri mīraş éken hazret-i seyyid âfâk h'âcem
10 yârkendde 'ālem-i fānīdin 'ālem-i bâkīğa rıhlet kıldılar. *ḵālū innā lillāhi*
11 *ve innā ileyhi rāci'ūn* olarnıñ mübārek cesedlerini hān h'âcem
12 kâşğarğa alıp kélip hazret-i mezār fāyüzü'l envārniñ yanlarıda
13 defn kıldılar. tārīḵқа bir miñ bir yüz beş édi.
14 seyyid âfâk h'âcem bu 'ālemdin barıp bularnıñ arqasıdın

59 [32a]

1 hān h'âcem pādşāhım altı ay seccāde-nişīnlık kıldılar. āḥirü'l emr
2 hān h'âcem pādşāhım şikārğa çıqqan yerleride [...] çığandaş
3 dégen qalmaq [...] -gede nemāz-ı pişīn okup turğan ḥāletde
4 bu cihānnı ḥālī körüp vaqtıñı ğanīmet bilip şehīd kıldı. *ḵālū innā lillāhi*
5 *ve innā ileyhi rāci'ūn* aşḥāb-ı yārānlar çığandaş qalmaqñı tutup
6 oturup deryāğa taşlap attılar. hān h'âcemniñ ḥebadullarını
7 yup türāb-ı ravza-yı mübārekde âfâk h'âcemniñ yanlarıda defn kıldı.
8 mundın bir yıl kén hanım pādşāhıñı dolanlar şehīd kıldı. *ḵālū innā lillāhi*
9 *ve innā ileyhi rāci'ūn* hān h'âcem pādşāhım vefāt bolğandın kén
10 hanım pādşāhıñı mededi birle h'âce mehdī h'âcem âfâk h'âcemniñ
11 orunlarıda olturdı. bir yarım yıl ḥükm-rānlık kıldılar.
12 hanım pādşāhımnıñ vefātıdın kén aqbaşhān kélip yârkendni
13 alıp ḥükümetde olturdı. ol vaqtda seyyid âfâk h'âcemniñ
14 ferzendleri şehzādeleridin 'abdü's-şamed h'âcem mehdī h'âcem kılıç

60 [32b]

1 bürhānū'd-dīn h'ācem ḥazret-i šāhib-kırān pādšāhımlar aqbaşhān
2 yārkendni alıp olturgandın kén dilleri bī-nihāyet melūl boldı.
3 ammā ḥazret-i šāhib-kırān pādšāhım aqlā pervā kılmadılar. dédi-ki
4 ey birāderler bu vāqı'alardın bizlerge bir uluğ naşīb bolğusıdur.
5 ḥudā taleb bile kélipdür. ceddımız resūl 'aleyhi's-selām ki kāfirlerdin
6 bī-nihāyet iz étip mekke-i mu'azzamdın medīne-i münevvereğa bardılar.
7 sultānū'l-'ulemā belḥdin h'ārezmge bardılar. bizlerniñ peder
8 büzürg-vārımız ḥazret-i seyyid āfāk h'ācem kāşğarda bābā ḥān zālīm bed-
girdār
9 -dın iz étip çīn şehrişe bardılar. bizlerğa [...] kılamak
10 lāzım boldı. her şehirlerge barıp seyr-i seyāhat kılıp ḥudāy te'ālīniñ
11 şun'-i 'acāyiblerini körüp ciḥān seyrini kılmamız lāzımdur
12 dép ḥazret-i šāhib-kırān gāzī pādšāhım birāderleriğa tégin
13 ḥātır bérıp kuvvet bértiler. naql kılıpdurlar ki ol vaqtda
14 ḥanım pādšāhım ḥayāt érdiler. h'āce mehdī h'ācem yārkend taht-ı

61 [33a]

1 salṭanatıda ber-qarār édiler. künlerde bir kün ḥazret-i āfāk h'ācem
2 -niñ destār-ı firencilerini ḥanım pādšāhım h'āce mehdī h'ācemğa
3 ve 'abdü's-şamed ḥān h'āceğa kédürüp baqtı. héç qaysılarığa
4 rāst kélmedi. ḥanım pādšāhım [tüg]mekin buldılar ki h'ācemniñ destār-ı
5 firencileri yerde qalır dép bisyār melāl édi. šāhib kırān-gāzī
6 pādšāhım aydılar ki maña kédürseler şāyed ki meniñ qaddimge rāst
7 kélür mi-kin dédi. ḥanım pādšāhım šāhib-kırān pādšāhımğa kédürdi.
8 bu zāt-ı şerīfniñ qaddige rāst kéldiler. bu uluğ hırqanı
9 ḥazret-i šāhib-kırān gāzī pādšāhım kéydiler. hemme aşḥāb-ı yārānlar
mübārek-bād
10 kıldılar. andın birāder-zādelar ve aşḥāb-ı yārānlar birle 'id nemāzığa
11 bardılar. 'id nemāzını oqup yanganlarıdın kén hemme 'ulemā-yı fuṣalā-yı
12 ümerā u fuḡarālar mübārek-bād kıldılar. ol kişi yéti iqlimniñ
13 h'ācesi aydı ammā ḥanım pādšāhım hemme taa'lluḡātlarını šāhib-kırān
14 pādšāhımniñ ḥaqqıda nişār kıldılar. yārkend 'acīz ü nātüvān

62 [33b]

1 ğarīb ü ğurebāları memnūn ser-efrāz boldılar. ol şehirlerde ebū cehil
2 zemānesi-dék rencde bolup yārkenddin kāşğargā ħicret kıldı.
3 ol zemānda kāşğar boyı buğra kām bilen édi. hemme aşğāb-ı yārānlar
4 muhācirler dék bu şehzādelerniğ arğalarıdın revān bolup
5 menzil-i[...]larnı tayy kılıp hān ayrıķı dégen mevzi‘ge kélip
6 bir söğitlik būstānga tüştiler. ol diyārniğ ādamları
7 nezr-i nüzūrāt alıp kélip ziyāret kılıp yanar édiler. ol vaqtda
8 ebū naşrū‘l-envārī yéti yaşda édiler. bir söğitniğ şāhını tutup
9 turup aydılar ħazret-i şāhib-kırān pādşāhımnıñ kullarıda kōli
10 çigid bar édi. olarnıñ étekige taşlap bértiler ve hemme
11 ħalk bularğa muntazır édiler. şāhib-kırān ğāzī pādşāhım ebū naşr
12 ebū naşrū‘l-envārīğa aydılar ki ménı unutmağıl. mén seni tapıp
13 alur mén dép va‘de bértiler. andın yürüp tazğunga bardı
14 -lar. bir örüklüg bağka tüştiler. mübārek bėllerini bışıp

63 [34a]

1 bėl-bağlarını bir örükniğ şāhığa artıp kıoydılar. şubu
2 örükler [...] bardur. ol örük özi yoğan ve şāhı
3 mevhim nihāyet toludur. ol diyārniğ ādamları öz tevfiķ
4 -leriçe nezr-i nüzūrātlarını alıp kélip ħazret-i şāhib-kırān pādşāhımnı
5 ziyāret kılaşıp du‘ālarını alıp yanar édiler. şol yerde ‘īd-i
6 muhammed dégen bir kişı bar édi. anıñ mazlūmesi bir semiz kıoy
7 bir téve [...] nān sekiz [...] ve altı yaşar bir oğlını alıp kélip
8 niyāz kıldı. ‘īd-i muhammed dégen hān ħācem ‘ālemdin bargandın kén
9 vefāt bolğan aydılar. bu oğulmu ħazret-i mezār pādşāhımnıñ āstāne
10 -leride toğulğan édi. atası vefāt bolup kōçüp kėlmegen édi.
11 ol toğulğan künleri nevrüz édi. aña nevrüz atı kıoydı.
12 ħazret-i şāhib-kırān pādşāhım iltifāt kılıp bir nān bértdi.
13 ménı unutmağıl. mén seni tapıp alur mén dép va‘de kıldı.
14 andın yolğa revān boldı. şol yürgenleriçe kāşğargā kirdi.

64 [34b]

1 hân h'âcem şehîd bolğandın kén taht-ı hükümetde hazret-i âfâk
2 h'âcemniñ énileri kanâ'atu'l-lah h'âcemniñ oğlanları maqşûd
3 h'âcem olтурған édiler. bu şehzâdeler kélip maqşûd h'âcemniñ
4 ordalarığa tüstiler. şol künlerde h'âce maqşûd h'âcem
5 molla naqr âhūnumğa bir işdin kélip zindanğa salğan édiler.
6 şehzâdeler aqlap bisyâr melûl boldılar ve aytıştılar ki bizni
7 boynıda köterip [...] kılğan atalıkımızni zindanğa salğanı
8 kaydağ dép maqşûd h'âcemdin mevlânâ molla-naqî âhūnumniñ
9 günâhlarını tilediler. h'âce maqşûd h'âcem qabûl kılmađı. hazret-i
10 şâhib-kırân ġâzî pādşāhim aydılar. bizniñ sözimizni maqşûd
11 h'âcem qabûl kılmađı. émdi nâ-maqşûd bolğay dép du'â-yı bed
12 kıldı. bu du'â-yı bed kılğanları hemmege meşhûr boldı. andın
13 hazret-i şâhib-kırân ġâzî pādşāhim mevlânâ molla-naqî âhūnumniñ
14 qaşlarığa barıp bularnı zindāndın çıkarıp öz menziliğa

65 [35a]

1 kélđi. andın sefer kılsa [...] ihtiyâr kıldılar. mevlāna molla-naqî âhūnum
aydılar
2 ki özleri hicret kıldılar. méniñ nemāzımnı kim oqur-ékinler dédiler. hazret-
i
3 şâhib-kırân aydılar ki inşā'l-lahu te'ālî özüm oqur mén dép pādşāhlıq kıl
4 -dılar. mevlânâ baba kâzî aydılar ki mén hazretleri bilen barsam dédiler.
5 hazret-i şâhib-kırân aydılar ki siz qarıdıñız. ne-çend yıl atam seyyid âfâk
hiđmet
6 -leride boldıñız. atamdın qalıp bizniñ hiđmetimizde boldıñız. sizniñ
7 hiđmetiñiz yétti. siz mevlânâ molla-naqîniñ huźırda meşvî hānlıq kılsañız
8 bizlerniñ muhabbetimizde bolğan dék bolur siz dép pādşāhlıq kıldılar.
9 molla naqî âhūnumni huđāğa tapşurdum ve sizlerni molla naqığa
tapşurdum
10 dép taşmalıkğa revān boldılar. şol yürgenleriçe taşmalıkğa
11 barıp şāh bāqî h'âceniñkide tüstiler. şāh bāqî h'âce ihlāşmendlikde
12 yektā édiler. dünyāsıniñ hadd-ı huđūd 'adedini ve hesābını huđādın özge
13 kişi bilmes érđi. şāh bāqî h'âceniñ ehliyyeleri arzū ağça
14 h'âcem pādşāhimğa tola hiđmetler kıldı. bularnıñ bir oğulları

66 [35b]

1 bar édi. atı ‘abdu’l-mecîd érdiler. h̡ācem pādšāhım molla mecîdge nazar
2 iltifâtlarını salıp kıand-benât bérđiler. andın ağızıǵa āb-ı dehen
3 -lerini saldılar. üç yaşķa kirgenleride gevher mişllig zebānları
4 çıktı. andın h̡āzret-i šāhīb-kırān pādšāhım aydılar. ey šāh bākī h̡āce
5 ve ey ārzū aǵķa bizlerge üç ay boldı. bisyār h̡ıdmet kıldınız.
6 h̡udā h̡āceler sizniñ h̡ıdmetiñizni yandurǵay-mén dép pādšāhlık kıldı.
7 andın h̡āzret-i h̡ācem pādšāhımǵa šāh bākī h̡āce baş ayaǵ ser ü pāy
8 bir tokuz yılmay téve néķe kaçalarda sarıǵ bāz néķe kaçalarda sarıǵ yaǵda
9 yuǵurup étken érken toķaķ [...] tayyārladılar. yana bir tofķaķ
10 tüşüp h̡ācem pādšāhımǵa tuttılar. andın hemme āšhāb-ı yārānlarǵa baş
11 ayaǵ ser ü pāy bérđin. keř-i meř birdin. bél-baǵ birdin. cübbe
12 birdin éki çapduķluk atı birdin cāzlık téve tuttılar. andın
13 h̡ācem pādšāhım henüz atlanmap édiler. šehrdin h̡aber kélđi-ki maķşūd
h̡ācemni
14 sipāhlar atı [bāzārda] tař birle urup šehīd kıldılar dép h̡aber kélđi.

67 [36a]

1 h̡ācem pādšāhımni ve šehzādelerni ve hemme āšhāb-ı yārānlarını šāh bākī
h̡āce
2 ozatıp bedařsāndın yandılar. h̡ācem pādšāhım šubu yürgenleriķe
3 bedařsānǵa bardılar. bedařsān pādšāhı h̡ācem pādšāhımniñ h̡aberlerini
4 ańlap aldıǵa bir künlük yérǵaķa bardılar. h̡ācem pādšāhımni yıraķdın
5 körüp atđın koşup yügürdiler. barıp üzeñülerini tavāf
6 kıldılar. h̡ācemni šehzādeler başlıǵın hemme āšhāb-ı yārānlarıǵa ‘izzet
7 ikramlar kılıp šehrke alıp kirip ordasıǵa tüşürdiler.
8 h̡āzret-i h̡ācem pādšāhımǵa hemme šehzādelerǵa āšhāb-ı yārānlarǵa
bedařsān
9 pādšāhı bende-vār h̡ıdmet kıldılar. pādšāh sordılar ki bu hemme
10 h̡ācelerimizniñ anaları bar mu yā yok mu dép sordı. āšhāb
11 -larıđın molla muhammed āhūnum cuvāb bérđi-ki bu h̡āce ‘abdū’š-šamed
h̡ācemniñ
12 anaları kāřǵardın mirzā ebū bekirniñ evlādlarıđın turūr. bu
13 üç h̡ācemniñ anaları çıñız h̡ān evlādı muhmmamed emin h̡annıñ kıızı
14 muřterem h̡anımdurlar dép beyān kıldılar. bedařsān pādšāhı aydı-ki

68 [36b]

1 bizlerniñ aramızda nisbetni ana tarafıdın alur miz. kâsîleriniñ
2 anaları seyyid buse hânzâde buse şol yuqarı oltursun dédi.
3 hażret-i şâhib-kırân pādşāhim şol vaqıtde h̡āce‘abdü’s-şamed h̡āceğa ana
4 teñlikige kélip gāh kıızıl gāh sarık bolup olturdılar. andın öz
5 menzîllerige barıp bir öyge kirip kitāb muṭālî‘ kılıp oturup
6 yétti. kündin kén vefāt kıldılar. *ḵālū innā lillāhi ve innā ileyhi rāci‘ün*
h̡ācem
7 pādşāhim h̡āce mehdī h̡ācem bürhānū’d-dīn h̡ācem bular ta‘ziyet tutup
8 mātem-dār boldılar. andın h̡āce mehdī h̡ācem bürhānū’d-dīn h̡ācem
h̡ācem
9 şâhib-kırân pādşāhimlar keşmîrge bardılar. mevlānā bedahşānī dép
10 bir ‘azîz bar érđi. bularnıñ bir şâhib-cemāl kıızları bar érđi. el-kıssa
11 bu kıznı h̡ācem şâhib-kırân pādşāhimğa iltimās kılıp dédiler ki şubu
12 kıznı hażret-i şâhib-kırân gāzī pādşāhimnıñ tahāretlerige su bérse
13 dép bisyār ilticā kıldılar. h̡ācem şâhib-kırân ḵabūl kılmadılar. andın
14 aşḥāb-ı yārānlar ilticā kılıp dédiler ki sūnet-i resūlu’l-lah keltürseler

69 [37a]

1 becā keltürseler yaḥşı bolur mi-ki dép turdılar. andın lâ-ilâc bolup
2 ḵabūl kıldılar. andın ‘aḵd-i nikāḥ boldılar. ol ‘azîznıñ bir munça mürîdleri
3 bar édi. héç yerge yétişmey bî-behre ḵalğan édiler. el-kıssa şâhib
4 -kırân gāzī pādşāhim buyurdılar ki keñrū āb aş kılıqlar dép
5 yārānlar āb aş ṭayyār kıldılar. andın ol ‘azîznıñ mürîdleri bilen
6 çırlatıp hemmelerige aş tarttılar. bular bu aşnı yép hemmeleri oltur[up]
7 baḵıp ‘arşnı töpün baḵıp püşt-i mähîni kördiler. andın bularnıñ
8 şâhib-kırân gāzī pādşāhimğa bir iḥlās-ı ‘aḵîdeleri miñ boldılar.
9 andın h̡ācem şâhib-kırân buḥārağa teşrîf-i ḵadem keltürdiler. bir munça
10 vaḵt turdılar. andın buḥāra pādşāhınıñ bir kıznı bar érđi. bisyār
11 şâhib-cemāl édi. ol kıznı hażret-i şâhib-kırân gāzī pādşāhimğa tola
12 iltimās kıldılar. h̡ācem şâhib-kırân aydılar ki bir nevbet öylendim.
13 émdi öylenmeydür mén dép ḵabūl kılmadılar. andın yanıp yana
14 bedahşānga keldiler. ol ‘azîzimge bir munça la‘l-i bedahşān

70 [37b]

1 dürr-i mercân la‘l-i cevâhirâtlar béríp rāzī kıldılar. andın keşmîrğa
2 bardılar. ol ‘azîz ‘arz kıldılar. ھاﺯﺭﺗﻠﯩﺮﯨﻨﻰ ﻗﻴﺎﻣﻪﺗﺪﻩ ﻗﺎﻳﺪﻯ
3 tapar miz dédi. ھﻭﺁﻋﻪﻡ ﺷﺎھﯩﺐ-ﻗﯩﺮﺁﻥ ﺁﻳﺪﻯ-ﻛﻰ ﻗﻪﺩﺩﯨﻢ ھاﺯﺭﻩﺕ-ﻱ ﺭﻩﺳﯘﻝ ‘ﺍﻟﻪﻳﮭﻰ’s-
selâm
4 -nıñ bar yéridin taparlar dédiler. ol ‘azîzim ھﺎﻣﯩﻠﻪﺩﻩ ﺑﻮﻟﯘﭖ
5 ڭﺎﻟﯩﭗ ﺋﻪﺩﯨﻠﻪﺭ. ھﻭﺁﻋﻪﻡ ﺷﺎھﯩﺐ-ﻗﯩﺮﺁﻥ ﻛﻪﺷﻤﯩﺮڭﺎ ﻛﻪﻟﺪﻯ. ﭘﺎﺩﺷﺎھﻨﯩﻨﯩﯟ
6 ﺁﺗﻰ ﯞﺭﺍﻧﺪﯨﭗ ھﺎﻥ ﺋﻪﺭﺩﻯ. ھﻭﺁﻋﻪﻡ ﺷﺎھﯩﺐ-ﻗﯩﺮﺁﻧﻨﯩﻨﯩﯟ ﯞﺍﻗﯩ‘ﺍﻟﺎﺭﯨﻨﻰ
7 ﺁﻧﻼﭖ ﺁﻟﺪﯨﻐﺎ ﺑﯩﺮ ﻛﯜﻧﻠﯜﻙ ﻳﻪﺭڭﺎﭼﺎ ﭼﯩﻘﺘﻰ. ھﻭﺁﻋﻪﻡﻧﻰ ﻳﯩﺮﺍﻗﺪﯨﻦ ﻛﻮﺭﯗﭖ ﺁﺗﻰ
8 -ﺩﯨﻦ ﻭﺯﯨﻨﻰ ﺗﺎﺷﻼﭖ ﺁﻟﺪﯨﻼﺭﯨﻐﺎ ﻳﯜﮔﯜﺭﺩﻯ. ھﻭﺁﻋﻪﻡﻧﻰ ﺯﻳﺎﺭﻩﺕ
9 ﻗﯩﻠﯩﭗ ﺁﻳﺎﻏﻼﺭﯨﻐﺎ ﻳﯩﻘﯩﻠﯩﭗ ﻳﯩﻐﻼﭖ ﺗﯘﺭﺩﻯ. andın ڭﻮﭘﯘﭖ ھﻭﺁﻋﻪﻡﻧﻰ ﺑﺎﺷﻼﭖ
10 ھﻭﺵ ﮬﻪﯞﺍ ﻳﻪﺭﮔﻪ ﻳﺎھﺸﻰ ﺑﯩﺴﺎﺗﻼﺭ ﺳﺎﻟﺪﯗﺭﯗﭖ ھﻭﺁﻋﻪﻡﻧﻰ ﺗﯘﺷﯘﺭﺩﯨﻠﻪﺭ
11 ﯞﻩ ﮬﻪﻣﻤﻪ ﺁﺷﮭﺎﺏ-ﻱ ﻳﺎﺭﺁﻥﻼﺭﯨﻢ ﺗﯘﺷﺘﯩﻠﻪﺭ. ﻭﺑﺪﺁﻥ ﻣﯩھﻤﺎﻧﺪﺍﺭﻟﯩﻖ ﻛﯩﻠﯩﭗ
12 ﻭﺭﺩﺍﺳﯩﻐﺎ ﺗﻪﻛﻠﯩﻒ ﻛﯩﻠﺪﯨﻼﺭ. ﻭﺭﺩﺍﺳﯩﻐﺎ ﺁﻟﯩﭗ ﺑﺎﺭﯨﭗ ﺑﻪﻧﺪﻩ-ﯞﺍﺭ
13 ھﯩﺪﻣﻪﺕ ﻛﯩﻠﺪﯨﻼﺭ. ھﻭﺁﻋﻪﻡ ﺷﺎھﯩﺐ-ﻗﯩﺮﺁﻧﻨﻰ ﺑﯩﺮ ﺳﺎ‘ﺍﺕ ﻛﻮﺭﻣﯩﺴﻪ ﺑﯩ‘ﺁﺭﺁﻡ
14 ﺑﻮﻟﯘﺭ ﺋﻪﺭﺩﻯ. andın ھﻭﺁﻋﻪﻡ ھﺎﻛﻚ ﻧﻴﻴﻪﺕ ﻛﯩﻠﺪﯨﻼﺭ. ﯞﺭﺍﻧﺪﯨﭗ ھﺎﻥ

71 [38a]

1 ﺁﻥ-ﭼﻪﻥ-ﺁﻥ ﻣﻪﻥ‘ ﻛﯩﻠﺪﻯ. ﺗﻮھﺘﺎﻟﻤﺎﺩﻯ. ﯞﺭﺍﻧﺪﯨﭗ ﺷﯘﺭﻩﺕ-ﻛﻪﺷﮕﺎ ﺑﯘﻳﯘﺭﺩﻯ-ﻛﻰ
2 ﮬﻪﺭ ﭘﺎﺭﻩ ھﻭﺁﻋﻪﻡ ﺷﺎھﯩﺐ-ﻗﯩﺮﺁﻧﻨﻰ ﻛﻮﺭﮔﯜﻡ ﻛﻪﻟﺴﻪ ﺷﯘﺭﻩﺗﻠﯩﺮﯨﻨﻰ ﻛﻮﺭﺳﻪﻡ ﻣﯘ
3 ﺗﻪﮔﯩﻦ ھﺎﺗﯩﺮ ﺑﻮﻟﯘﺭ ﻣﻰ-ﻛﻰ ﺩﻩﺩﻯ. ﺷﯘﺭﻩﺕ-ﻛﻪﺷﻠﯩﺮﻧﻰ ﺁﻟﯩﭗ ﻛﻪﻟﯩﭗ ھﻭﺁﻋﻪﻡﻧﯩﻨﯩﯟ
4 ﺷﯘﺭﻩﺗﻠﯩﺮﯨﻨﻰ ﺗﺎﺭﺗﺘﻰ. ﻭھﺸﺎﺗﺎﻟﻤﺎﺩﯨﻼﺭ. andın ﺁﻳﺘﺘﯩﻼﺭ. ھﻭﺁﻋﻪﻡ ﮬﻪﭺ ﺷﯘﺭﻩﺗﺪﻩ
5 ﺋﻪﻣﻪﺱ ﺋﻪﻛﻪﻧﻠﻪﺭ. ﺑﻪﻟﻜﻰ ﺳﯩﺮﻩﺗﺪﻩ ﺋﻪﻛﻪﻧﻠﻪﺭ. andın ﯞﺭﺍﻧﺪﯨﭗ ھﺎﻥ ﺷﺎھﯩﺐ-ﻗﯩﺮﺁﻥ
6 ﭘﺎﺩﺷﺎھﯩﻤﯩﻐﺎ ﺑﯩﺮ ﮔﻪﯞھﻪﺭ ﺷﻪﺏ-ﭼﻪﺭﺁڭ ﺑﯩﺮ ﻣﯘﻧﭽﺎ ﺩﯗﺭﺭ-ﻱ ﺑﻪﯞﺍھﯩﺮﺍﺗﻼﺭ ﺁﻟﯩﭗ ﭼﯩﻘﯩﭗ
ﻧﻪﺯﺭ-ﻱ ﻧﻴﺎﺯ
7 ﻛﯩﻠﺪﯨﻼﺭ. ھﻭﺁﻋﻪﻡ ﺁﻟﮕﺎﻟﻰ ﻭﻧﺎﻣﺎﺩﯨﻼﺭ. ﯞﺭﺍﻧﺪﯨﭗ ھﺎﻥ ﺁﻳﺪﻯ. ﮬﯩﻨﺪﯨﺴﺘﺎﻥ
8 ﺷﻪھﺮﻯ ﺗﻪﻥ ڭﺎﻳﺴﭽﺎﻟﯩﻖ ﺷﻪھﺮﻟﻪﺭﺩﯗﺭ. ﮬﻪﺭ ﻧﻪﭼﻪ ﻛﻰ-ﺩﯗﺭ ﺁﺕ ﯞﻟﺎڭ
9 -ﻻﺭﻧﯩﻨﯩﯟ ﮬﻪﻡ ھﯘﺷﻜﻠﯩﺮﯨﮕﻪ ﻟﺎﺯﯨﻢ ﺑﻮﻟﯘﺭ ﺩﻩﺩﯨﻠﻪﺭ. ﻧﺎﭼﺎﺭ ﺁﻟﺪﻯ. ھﻭﺁﻋﻪﻡ
10 ﯞﺭﺍﻧﺪﯨﭗ ھﺎﻧﮕﺎ ﺩﯗ‘ﺁ ﻛﯩﻠﺪﯨﻼﺭ. ﭘﺎﺩﺷﺎھ ﻳﺎﻧﺎ ﮬﻪﻣﻤﻪ ﺁﺷﮭﺎﺏ-ﻱ ﻳﺎﺭﺁﻥﻼﺭﮔﺎ
11 ﺳﻪﺭ ﯞﻩ ﭘﺎﻳ ﺑﻪﺭﯨﭗ ﺑﯩﺮ ﻛﯜﻧﻠﯜﻙ ﻳﻪﺭڭﺎﭼﺎ ﺑﺎﺭﯨﭗ ﯞﻩﺩﺁ‘ﻻﺷﯩﭗ ﻳﺎﻧﺪﻯ.
12 ھﻭﺁﻋﻪﻡ ﺷﻮﻝ ﻳﯜﺭﮔﻪﻧﻠﯩﺮﯨﮕﻪ ھﻭﺁﺭﻩﺯﻣﮕﻪ ﺑﺎﺭﺩﯨﻼﺭ. ﮬﻪﯞﺍ ﻧﯩھﺎﻳﻪﺕ ﻳﯩﺸﯩﻖ
13 ﺗﻪﻣﻤﯘﺯ ﯞﺍﻗﺘﻰ ﺋﻪﺩﻯ. ﺑﯩﺮ ﻣﯘﻧﭽﺎ ﻛﻪﺭﯞﺍﻧﻼﺭ ھﻭﺁﻋﻪﻡﮕﺎ ﮬﻪﻡ-ﺭﺁھ ﺋﻪﺩﯨﻠﻪﺭ. ﺑﯩﺮ
ﻣﯘﻧﭽﺎ
14 ﻳﻮﻝ ﻳﯜﺭﮔﻪﻧﺪﯨﻦ ﻛﻪﻥ ﻣﻪﺷﻜﻠﻪﺭﺩﻩﻛﻰ ﺳﯘ ﺗﻮﻛﻪﭖ ﯞﺳﺴﯘﺯﻟﯩﻘﺪﯨﻦ

72 [38b]

1 olar hâletke yéttiler. âşhâb-ı yârânlar h'âcem şâhib-kırânın ayağlarığa
yıkılıp
2 yığlap turdılar. h'âcem âşhâbların aygülânı buyurdılar ki meşklerni
3 tévelerge yüklep şol körünge kum tağın eţrâfıda yana bir tağ bar.
4 ol tağda éki kimerse bardur. ménin selâm peyâmımni aytıñ. ménin
5 aţımni aňlasalar bizlerge su tapıp bérür dédiler. andın bu kervânlar
6 'arız kıldılar ki bizler mu meşklerimizni tévelerge artıp beyle barsaq
7 bolur mi-ki dédiler. h'âcem aydılar ki sizler kélip birle barmaq lâzım émes.
8 meşklerni tévelerğa artıp bularğa bérseñler şubular alıp
9 kélip beredürler dédi. h'âcemniñ âşhâbların meşk birle tévelerni
10 alıp h'âcem buyurğan kum tağın ol tarafıdaki tağқа bardı.
11 h'âcem aytğan éki kişini taptılar. olarğa h'âcemniñ selâm peyâmını
12 ayttilar. olar aydı. şâhib-kırân pādşāhım dégen kim bolur dép
13 soradılar. bular aydı. h'âce hudā [dép] allah h'âcemniñ oğı
14 isim-i şerifleri hasan h'âcemdür dédiler. andın yā hâzret-i

73 [39a]

1 şâhib-kırân pādşāhım dép orunların dest kópüp çüst çalāk
2 meşklerke su alıp tévelerge artıp bértiler. bu sunı ne yérin
3 alıp bérgeñlerini bilmey qaldı. bu âşhâb-ı yârânlar téve ve meşk
4 -lerni h'âcemniñ aldılarığa alıp kéldiler. hemme âşhâb-ı yârânlar
5 ve kervânlar içip seyr-âb boldılar. andın yolğa revân boldı.
6 on beş kün yol yürüp bu çöldin çıkıp bulalmadı.
7 âhirine mañdı. meşklerdeki su tökep bir meşkde su qaldı.
8 andın âşhâb-ı yârânlar hemmeleri h'âcemniñ ayağlarığa yıkılıp yığlaştı.
9 şâhib-kırân h'âcem buyurdı ki qalğan sunı her yérke töküñler dédiler.
10 bular meşklerde qalğan sunı üç tört yérke tökdiler. her su
11 töküñge yérin bir bulaq kaynap çıktı. hemme âşhâblar içip seyr-âb
12 boldı. şubu beyāban şu su bilen ābād boldı. ol yérge
13 tahsīn bulaq dép atı koydı. andın ol kervānlarnıñ
14 h'âcemğa bir ihlāşları miñ boldı. ol beyābānın on künde

74 [39b]

1 hératğa çıktılar. Һazret-i Һ'âce 'abdu'l-gaffārini serāylarığa tüşti.
 2 ol keçe anda yattılar. Һazret-i resül 'aleyhi's-selām vāqı'ada kördiler.
 3 aydılar ki ey ferzend Һaccınız Һabül boldı. émdi tiz-i tünd yanıp
 4 kâşğarnı küffârdın Һalâş kılıñ dep beşâret bérđiler. Һ'âcem
 5 aşҺablarğa aydı. biziñ Һaccımız maqbul boldı. émdi yığğalı
 6 déđiler. ba'zı yārānlar dilleride aydılar ki mekketu'l-lahğa yaqın
 7 kélip körmey yanar mu miz déđiler. bularniñ dilleriğa keçgeni
 8 Һ'âcemğa 'ayān bolup déđiler ki mekketu'l-lahnı ziyâret kılsağ
 9 [...] bu aşҺablar aydı. āri ümmid kıladur miz dédi.
 10 andağ bolsa meniñ arqamdın keliñler dep fermān kıldılar.
 11 hemmeleri arqalarıdın bardılar. bir aqın-suniñ boyığa kéldiler.
 12 bir yérge dā'ire tarttılar. hemmeleri Һahâret kılip éki rek'at nemāz
 13 oqudılar. bularğa mekketu'l-lahı nümāyān boldılar. hemme aşҺab-ı
 yārānlar
 14 edeb-i erkān Һaccnı becā kéltürdiler. ziyâret kılip şād Һürrem boldı.

75 [40a]

1 hemme aşҺab-ı yārānlarnıñ bir 'aqıdeleri miñ boldı. şu yérđin
 2 kâşğar Һarafıge revān boldı. andın 'ırağğa kéldi. 'ırağ pādşāhı
 3 pīş-bāz aldılarığa çıkıp ordasığa tüşürdiler. yaqşı
 4 Һidmetler kıldı. yanarlarıda yaqşı éki tofçaq-ı 'ırağ-ı niyāz
 5 qoydılar. du'ā-Һayr kılip éki aqniñ birini mezār pādşāhım
 6 -niñ dāştlarığa atadı. birini özi münib-i nicārā şerifğa
 7 kélip bir medresege tüştiler. ol vaqtde nicārāniñ pādşāhı
 8 ebū'l-ğāzī Һān érđi. Һ'âcem şāhib-kırānnıñ Һidmet-i şerif
 9 -leriğe bir néce Һaş nedimleri bilen kélip körüşüp ziyâret
 10 kılip [...] sorap bolğandın kén ebū'l-ğāzī Һān aydı-ki
 11 biziñ ordamızğa tüşmey yana bā'ış bolup medreseğa nüzül
 12 kıldılar éken dep melāl boldılar. şāhib-kırān Һ'âcem aydı-ki
 13 {mā} müsāfir 'âlemlerniñ cāyı medresedür déđiler üç kün
 14 turdılar. ebū'l-ğāzī Һānnıñ bir veziri bar édi. isim-i

76 [40b]

1 ebū'l-ġāzī hān dép anı iberdiler. ol vezīr kélip ħazret-i seyyid
2 şāhīb-kırān ġāzī pādşāhımnı ziyāret kılıp andın ayttılar ki
3 her diyārdın seyyid-zādeler ve pādşāhlar kélseler anıñ ordasıġa
4 tüşer édiler. özleri néme bā'ışdin hānnıñ ordasıġa
5 tüşmediler dédi. h'ācem pādşāhım aydılar bizler müsāfir-i 'ālem
6 -lerdür miz. müsāfir-i ehl-i 'ālem kişige medrese obdāndur.bizler
7 -niñ pādşāhġa ħācetimiz yok. eger bī-vech pādşāhıñkide barsak
8 pādşāh zarar bolur dédiler. vezir sordı-ki pādşāhġa néme zarar
9 boladur. h'ācem aydılar. méniñ vücūdumda üç fazīlet
10 bardur. evvel evlād-ı resūlu'l-lahdur mén. ékinçi 'ālemdür mén.
11 üçünçi pādşāh zāde-dür mén. eger pādşāh méniñ ħadr-ķıymetimni
12 bilmeseler ve yanılıp 'izzet ħürmet kılmāsalar zīhī zarardur.
13 ékile 'ālemde eger ħürmet kılsa zīhī sa'ādetdür. mén kişige
14 zararını h'āhılamaydur mén dédiler. vezīr bu sözni aňlap

77 [41a]

1 fī'lhāl hānnıñ aldıġa bardı. vāķı'anı beyān kıldı. der-ĥāl
2 pādşāh özi kélip bisyār ilticā bilen ordalarıġa teklīf kıldı.
3 h'ācem aydılar ki eger ħudāvend-i te'ālī arada kılgan bolsa barur miz
4 dédiler. andın ebū'l-ġāzī hān yandılar. [...] boldılar.
5 kélmediler. vezīr yana kélđi. h'ācem ayttı. méniñ üç şartım bardur.
6 ħabūl kılsalar baray dédi. evvelķi şartım bu ki méni ta'āmġa teklīf
7 kılmāsalar ékinçi şartım bu ki maġa taĥtdın bölük yérde yér ta'īn
8 kılmasa üçünçi şartım oldur ki mén nezr-i niyāz bére mén. maġa pīş
9 -keş kélməseler dédiler. ol vezīr tīz-i tünd barıp h'ācem şāhīb
10 -ķırānnıñ sözlerini pādşāhġa bir bir taķrīr kıldı. hān bu söz
11 -lerni vezīrdin aňlap ħayrān bolup nāċār ol şartlarnı
12 ħabūl kıldılar. yana ol vezīrni iberdiler. kélip hānnıñ ħabūl
13 kılganını h'ācemġa ayttılar. h'ācem şāhīb-kırān tofçaġġa süvāre
14 bolup yürdiler. vezīr aldılarıda ebū'l-ġāzī hānġa ħaber kıldı.

78 [41b]

1 pādşāhnıñ ‘ulemā-yı fużalā ve emrleri kéngeş kıldılar. yéti kişidin
2 yuqarı yér ta‘în kıldılar. kâzî ‘âlim-i müftî ümerā-yı fużalaları hemmeler
3 olturdılar. haber kældiler ki minā ẖācem şāhīb-kırān yétip kældiler
4 dép ẖācem hem tofçaq ‘ırāqīğa süvāre bolup māh-ı tābānğa oḡşa
5 nicāra-yı şerīfğa ḇuy-ı muḡabbetlerini salıp uşbu ḡaşmet bilen
6 pādşāhnıñ ordasığa yéttiler. pādşāh yıqıla qopa hemme ‘âlim-i fużalā
7 ve ümerāları bilen ẖācem pādşāhnıñ istikbālīga yügürüşüp
8 çıqıp ba‘zısının putlaşıp yıqılıp pişānesi yarıldı
9 ve ba‘zısının qolı ve putı sındı. bu işler ẖācem şāhīb-kırānğa
10 reşk kılgan sebebdin boldı. ebū’l-ġāzî ḡān ḡāzret-i ẖācem
11 -nıñ atınıñ cılavını tutup mübārek üzeñülerini ziyāret
12 kılıp serāyıda qoyğan taḡtnıñ aldığa kélip tüşürdiler.
13 taḡt ki tekliḡ kılıp çıkarıp olturġuzdılar. ẖācemğa
14 yéti kişidin yuqarı yér ta‘în kılıp aldı. ol yérde mīr-i ā‘zam

79 [42a]

1 āḡūnum olturdılar. nicāra-yı şerīfde ḡāzret-i ẖācemğa vaşl
2 bolğan kişiler mu hem bar édi. ẖācem şāhīb-kırān on sekiz
3 āşḡābları bile ḡānnıñ serāyığa kirip olturdılar. ol sekiz
4 āşḡāblarnıñ isimi bulardur. mevlānā baba kâzî laqabları
5 mevlānā celālū’d-dīn rūmī mollam pādşāhnıñ laqabları mevlānā
6 şehābū’d-dīn seḡr ü reddī āḡāq-ı niyāz ẖāceniñ laqabları
7 sulḡān ibrahīm edhem ebū naşrım laqabları ebū naşr sāmānī molla nevrüz
8 āḡūnum laqabları şeyḡ ebū ‘alī rāmtını molla mecīd āḡūnum laqabları
9 mevlānā şemsū’d-dīn tebrīzī molla ismāil āḡūnum laqabları şeyḡ musli’ḡu
10 -d-din sa’dī-i şirāzī molla kāsım ḡālfetīm laqabları mevlānā şeyḡ
11 şadrū’d-dīn qonyevī molla şāhruḡ ḡālfetīm laqabları mevlānā şeyḡ aḡmed
12 jandpīl molla ‘aşāmū’d-dīn ḡālfetīm laqabları şeyḡ şeqīk-i belḡī
13 molla şādır ḡālfetīm laqabları molla ḡūsāmū’d-dīn celebī bēg ol bēg kim
14 laqabları yūsuf isbāt molla ya‘qūb ḡālfetīm laqabları mevlānā-yı

3. DİZİN

3.1. Dizin

A

- āb** (Far.) su
ā. 69/04, 69/05
- āb-ı dehen** (Far.) ağız suyu
ā. 66/02
- āb-rīz** (Far.) akarsu
ā. +ke 46/12
ā. +ni 46/13
- ābād** (Ar.) sonsuz, gelecek
ā. boldı 73/12
- āb-rūy** (Far.) yüz suyu
ā. kılp 57/04
- ‘acāyib** (Ar.) tuhaf, şaşılacak durum
‘a. +lerini (şun‘-i ‘a.) 60/11
- ‘āciz** aciz, zayıf, güçsüz
‘ā. 41/04, 47/10, 55/08, 61/14
- aç-** açmak
a.-ilganda 46/04
a.-ılıp 40/05, 46/03
- ādem** (Far. < Ar.) insan, kişi
ā. +leri 58/06, 62/06, 63/03
- ‘ādavet** (Ar.) düşmanlık
‘ā. +i 58/04
- ‘aded** (Ar.) sayı
‘a. +ini 65/12
- ‘adüvv** (Ar.) düşman, yagı
‘a. +ini 54/06
- ‘afv** (Ar.) af, bağışlama
‘a. kıldılar 50/10, 52/07
‘a. kılsalar 52/06
- ağır** ağır; zor
a. kélip turup 53/04
- ağız** ağız
a. +ığa (ağızğa) 66/02
- āhır** (Ar.) son, sonraki
ā. +ine 73/07
- āhırü’l-emr** (Ar.) sonrasında, en sonunda
ā. 50/08
- āhūn** (Ar.) arkadaş, kardeş
ā. +um 40/06, 52/14
- ā. +umğa 40/05
ā. +umnı 41/01, 42/02, 50/10
- ‘ağd** (Ar.) bağ, bağlama
‘ā.-i nikāh boldılar 69/02
‘ā.-i nikāh bolmasdın 41/06
- ağın-su** akarsu
a. +nı 74/11
- ‘ağide** (Ar.) iman, dini inanış
‘a. 45/12
‘a. kılganlarının 48/10
‘a. +leri 69/08, 75/01
‘a. +si 57/09
- al-** almak
a.-alması 52/01
a.-dı 44/09, 46/10, 46/12, 71/09, 78/14
a.-dılar 55/09
a.-durup 57/05
a. ğalı 71/7
a.-ıp 41/01, 44/06, 48/05, 48/07, 48/14, 49/10, 50/12, 50/12, 56/08, 57/06, 58/12, 59/13, 60/02, 62/07, 63/04, 63/05, 63/07, 67/07, 70/12, 71/03, 71/06, 72/08, 72/10, 73/02, 73/03, 73/04
a.-ur miz 68/01
a.-ur mén 62/13, 63/13
- aldı** karşı (birisinin önü, huzuru)
a. +da 42/03
a. +ğa 67/04, 70/07, 77/01, 78/12
a. +larıda 77/14
a. +larığa 49/05, 70/08, 73/04, 75/03
- ‘ālem** (Ar.) dünya
‘ā. (müsāfir-i ehl-i ‘ā.) 76/06
‘ā. +lerdür (müsāfir-i ‘ā.) 76/05
‘ā. +de 50/01, 76/13
‘ā. +din 58/14, 63/08
‘ā. +dür 76/10
‘ā. +lerni 75/13
‘ā. +nı 41/14

‘âlem-i fânî (Ar.) geçici dünya	66/10, 66/12, 68/04, 68/08, 68/13,
‘â. + din 58/10	69/01, 69/02, 69/05, 69/07, 69/09,
‘âlem-i bâkî (Ar.) sonsuz dünya	69/10, 69/13, 70/01, 70/09, 70/14,
‘â. + ğa 58/10	71/04, 71/05, 72/05, 72/14, 73/05,
‘âlî (Ar.) yüksek, yüce	73/08, 73/13, 75/02, 76/02, 77/04
‘â. (künbed-i ‘â.) 53/11, 55/12	añla- anlamak, bilmek
‘âlim (Ar.) bilgin, ilim şâhibi	a.-may siz 53/05
‘â.-i fużalâ 78/06	a.-p 40/14, 64/06, 67/04, 70/07,
‘â.-i müftî 78/02	76/14, 77/11
allah (Ar.) Tanrı, Allah	a.-salar 72/05
a. 72/13	a.-y siz 53/05
a. (ehl-i a. bolgaylar) 41/09	anıñ onun
a. +lar (ehl-i a.) 41/10	a. 42/03, 43/04, 63/06, 76/03
altı altı (6)	ara ara, arasında
a. 56/03, 59/01	a. + da 77/03
altun altın	a. + mızda 68/01
a. 45/06, 47/06	a. + sıda 54/08
ammâ (Ar.) ama, fakat	aralaşmağlık ayrılma, uzaklaşma
a. 44/12, 53/03, 54/14, 56/04, 58/03,	a. 57/12
60/03, 61/13	ārāste (Far.) süslenmek
anı onu	ā. kılğan 47/06
a. 76/01	ārî (Far) evet
aña ona	ā. 74/09
a. 63/11	arķa arka, sırt
ana anne	a. + larıdın 42/10, 43/01, 50/04,
a. 68/01, 68/03	62/04, 74/11
a. + ları 67/10, 67/12, 67/13, 68/02	a. + mdın 74/10
ān-çen-ān böylece, bu şekilde	a. + sıdın 58/06, 58/14
ā. 50/07, 51/13, 71/01	‘arş (Ar.) gök
anda orada, o zaman	‘a. + dın 41/12, 45/11
a. 46/13, 74/02	‘a. + ğa 53/10
andağ (ayr. bkz. <i>andek</i>) o şekilde,	‘a. + nı 69/07
onun gibi	‘arşî (Ar.) Allah’ın madde ötesi âleme
a. 43/07, 45/07, 48/07, 57/13, 74/10	(ruhlar ve melekler âlemi)
andek (ayr. bkz. <i>andağ</i>) hemen, o	hâkimiyeti
halde, derhal	‘a. 53/06, 53/07
a. 57/08	art- (1) asmak
andın o sebepten	a.-ıp 63/01
a. 40/03, 40/05, 41/03, 42/13, 43/01,	art- (2) yüklemek
43/12, 43/13, 44/03, 44/03, 44/04,	a. 72/06, 72/08, 73/02
44/04, 44/04, 44/05, 44/06, 44/07,	‘arż (Ar.) sunma, gösterme
44/08, 45/06, 46/13, 47/09, 47/11,	‘a. kıldılar 70/02, 72/06
49/13, 50/10, 54/10, 55/09, 55/09,	‘arż-ı dāşt (Ar.+Far.) hatıra
55/14, 56/05, 57/07, 57/08, 57/13,	‘a. bérđiler 56/06
57/14, 58/05, 61/10, 62/13, 63/14,	arżû (Far.) istek heves
64/12, 65/01, 66/02, 66/04, 66/07,	a. + da 43/12

a. kılıp 44/09

āshāb (Ar.) sahipler

ā.-ı yārānlarğa 66/10

ā.-ı yārānlar 44/05, 59/05, 61/09, 61/10, 62/03, 68/14, 72/01, 73/03, 73/04, 73/08, 74/13

ā.-ı yārānlarğa 67/08, 71/10

ā.-ı yārānlarığa 67/06

ā.-ı yārānlarım 44/11, 50/03, 70/11

ā.-ı yārānlarını 67/01

ā.-ı yārānlarını 75/01

ā.+lar 73/11

ā.+lar bu 74/09

ā.+larğa 74/05

ā.+ları 79/03

ā.+larıdın 52/11, 54/08, 67/10, 72/09

ā.+larını 50/11

ā.+larını 79/04

asıǵlık fayda, faydalı

a. turur érdi 46/05

aşlā (Ar.) asla, hiçbir zaman

a. 43/11, 51/04, 60/03

āstāne (Far.) paytaht

ā. 55/4

ā.+leride 63/9

aş yemek

a. 55/08, 69/05, 69/06

a. kılımlar 69/04

a.+nı 69/06

āşkārā (Far.) belli, açıkça

ā. kılmasunlar 45/09

aṭ (1) ad, isim

a. 42/10, 43/01, 44/02, 71/08

a.+dın 67/05

a.+ı 49/02, 63/11, 66/01, 66/12, 66/14, 70/06, 73/13

a.+ıdın 70/07

a.+ımını 72/05

a.+ını 42/09

a.+nı 75/05

aṭ (2) at, binek hayvanı

a. 40/12

a.+ını 78/11

at- atmak

a.-tılar 56/04, 58/07, 59/06

ata baba

a.+ları 56/01

a.+m 65/05

a.+mdın 65/06

a.+sı 63/10

a.+sıdın 40/14

atalıq babalık

a.+ ımızını 64/07

ata- isim vermek

a.-dı 44/03

a.-dılar 44/05

a.-dı 75/06

‘atā (Ar.) barış, ihsan

‘a. kılsa 49/14

aṭlan- ata binmek

a.-dı 56/10

a.-map édiler 66/13

ay ay (dünyanın uydusu ay)

a. 59/01, 66/05

a.+ğaçalık 56/03

ay- söylemek, konuşmak

a.-dı 41/11, 43/10, 47/05, 52/02, 53/02, 53/04, 67/14, 70/03, 71/07, 72/12, 72/13, 74/05, 74/09, 75/10, 75/12

a.-dı ki 41/07

a.-dılar 40/02, 41/11, 41/14, 42/07, 43/11, 44/14, 44/14, 45/04, 46/04, 46/07, 46/11, 47/13, 48/03, 48/05, 49/14, 51/02, 51/11, 54/12, 55/10, 57/12, 61/06, 62/09, 62/12, 63/09, 64/10, 65/01, 65/03, 65/04, 65/05, 66/04, 69/12, 72/07, 74/03, 74/06, 75/12, 76/05, 76/09, 77/03

aya- anlamak, çözmek

a.-p 49/07

ayağ (1) pabuç, ayakkabı

a. 47/07, 66/07, 66/11

a.+ları 47/08

ayağ (2) ayak

a.+larığa 70/09, 72/01, 73/08

‘ayān (Ar.) açık, belli

‘a. bolup 74/08

ayrıl- ayrılmak

a.-ıp 53/14

ayt- söylemek

a.-ğan 72/11
a.-ıñ 40/06
a.-ğanları 58/01
a.-tı 52/14, 77/05
a.-tılar 45/07, 47/01, 71/04, 72/12,
76/02, 77/13
a.-tıñ 72/04

aytış- karşılıklı söylemek, birlikte
konuşmak
a.-tılar 64/06

azgın çok az
a.+a 57/14

‘azīz (Ar.) muhterem
‘a. 68/10, 70/02
‘a.+im 70/04
‘a.+imge 69/14
‘a.+niñ 69/02, 69/05

B

bā-berekāt (Far+Ar.) bereketli

b. 43/02

b.+nı 44/07, 44/12

b.+nı 43/05, 44/01, 45/13

baba baba

b. 52/02, 53/02, 53/05

b.+ları 56/13

b.+m 52/13

b.+mnı 51/11

bād (Far.) rüzgar

b.-ı şarşar 40/07

bağ (Far.) bağ, bahçe

b.+ka 62/14

bağla- bağlamak

b.-p 51/01

baht (Far.) şans, talih, kismet

b.-ı sa'adet dır 43/11

bā'is (Ar.) sebep, sebep olan

b. bolup 75/11

b. édi 46/07

b.+din 76/04

bak- bakmak

b.-ğalı 51/05, 51/08

b.-ıp 40/09, 69/07, 69/07

b.-salar 46/13

b.-tı 61/03

bala çocuk

b.+lar 52/14

b.+mı 51/08, 52/03

bar var

b. 44/14, 67/10, 70/04, 72/03

b. édi 58/03, 62/10, 63/06, 66/01, 69/03, 75/14, 79/02

b. érdi 45/11, 50/05, 68/10, 68/10, 69/10

b.+dur 63/02, 72/04, 76/10, 77/05

bar- gitmek, varmak

b.-ay 77/06

b.-dı 49/05, 72/10, 77/01

b.-dılar 50/03, 50/04, 60/06, 60/07, 60/09, 61/11, 62/13, 67/03, 67/04, 68/09, 70/02, 71/12, 74/11

b.-ğandın 63/08

b.-ıp 40/07, 49/10, 56/08, 56/11, 56/13, 58/07, 58/14, 60/10, 64/14, 65/11, 67/05, 68/05, 70/12, 71/11, 77/09

b.-mağ 72/07

b.-mağ 53/02

b.-sağ 72/06, 76/07

b.-sam 65/04

b.-ur miz 77/03

b.-ur édi 53/10

bāre (Far.) defa, kez

p. 71/02

bas- basmak, ezmek

b.-kan 57/10

baş (1) baş, kafa

b. 66/07, 66/10

b.+ığa 49/03

b.+ını 49/10

b.+larıdaki 48/04

b.+larığa 48/02, 56/14

b.+larını 49/07

başlığ baştan, başında olarak

b.+ın 67/06

başla- başlamak

b.-p 70/09

bāz kumaş, bez

b. 66/08

bāzār (Far.) pazar

b.+da 66/14

ba'zı (Ar.) bazı, bir kısım

b. 44/11, 74/06

b.+sını 78/08, 78/09

becā (Ar.) yerinde, uygun

b. (ta'zīm b. kéltürüp turdılar) 55/14, 56/11

b. kéltürdiler 74/14

b. kéltürseler 69/01

b. kéltürüp turdılar 43/14

b. kétürdi 40/10

bed-du'ā (Far.+Ar.) kötü dua

b. kıldı 64/11

bed-girdār (Far.) işi, hareketi kötü

g.+dın 60/08

behā (Far.) değerli, kıymetli

b. (iqlīm-i b.) 46/08

bél bel

b.+lerini 62/14
bél-bağ bel bağı
 b.+larını 63/01
 b. 66/11
belā (Ar.) kötü durum, zorluk
 b.+sı 48/12
belki (Ar.) belki
 b. 71/05
bende-vār (Far.) köle gibi
 b. 67/09, 70/12
ber-karār (Far.+Ar.) kararlı
 b. édiler 58/03, 61/01
beş beş (5)
 b. 73/06
 b. (bir miş bir yüz b.édi) 58/13
beşāret (Ar.) müjde, sevinçli
 b. bérđiler 74/04
 b. bérđenlerige 40/11
 b. béríp 40/03
 b. bolup 41/07
 b.+leri 44/01
beyābān (Far.) çöl; kıraç arazi
 b. 73/12
 b.+dın 73/14
beyān (Ar.) açıklama, bildirme
 b. 45/5
 b. kıldı 77/01
 b. kıldılar 40/07, 67/14
 b.+ı 48/11
 b.+ını kılıp bérđiler 53/07
beyle (< bu+ile) böyle
 b. 72/06
bég bey
 b. 79/13
 b.+kim 79/13
bér- vermek
 b.-di (cuvāb b.) 67/11
 b.-diler (arz dāşt b.) 56/06
 b.-diler (kand-ı benāt b.) 66/02
 b.-diler (beyān kılıp b.) 53/07
 b.-diler (beşāret b.) 74/04
 b.-diler (cuvāb b.) 54/10
 b.-diler (kuvvet b.) 60/13
 b.-diler (ta'bır b.) 45/09
 b.-diler (taşlap b.) 41/02, 47/07, 62/10

b.-diler (va'de b.) 62/13
 b.-di (ta'bır b.) 48/08
 b.-ey (söz kılıp b.) 53/06
 b.-genlerige (beşāret b.) 40/11
 b.-ip (beşāret b.) 40/03
 b.-ip (hâtır b.) 60/13
 b.-ip (kuvvet b.) 41/11
 b.-ip (nezr-i nuzūrāt b.) 55/09
 b.-ip (zūr b.) 56/03
 b.-di (zehr b.) 58/05
 b.-di (nān b.) 63/12
 b.-diler (ta'bır b.) 45/08
 b.-diler (élištürüp b.) 47/11
 b.-diler (nātüvānlarga b.) 55/09
 b.-diler (kılığa b.)
 b.-diler (artıp b.)
 b.-e (nezr-i niyāz b. mén) 77/08
 b.-edürler (alıp kélip b.) 72/09
 b.-ey (söz kılıp b.) 53/06
 b.-genlerini (alıp b.) 73/03
 b.-ip (la'l-i cevāhirāt b.) 70/01
 b.-ip (ser ü pāy b.) 71/11
 b.-medi (oğurlap aldı b.) 46/10
 b.-se (su b.) 68/12
 b.-señler (bularğa b.) 72/08
 b.-ür (tapıp b.) 72/05
bésük beşik
 b. 45/06
 b.+ğa 44/07
 b.+lerini 43/08, 44/08
 b.+ni 43/13
bış- çözmek
 b.-ip 62/14
bī-ārām (Far.) rahatsız
 b. 70/13
bī-bedel (Far. + Ar.) karşılıksız
 b. 46/02
bī-behre (Far.) nasipsiz
 b. 69/03
bī-çāre (Far.) çaresiz
 b. 47/10, 55/08
bī-edeblik (Far. + Ar.) edepsizlik
 b. kılgan 49/12
 b. kılıp 58/04
bī-gāne (Far.) yabancı el
 b. 57/12

bī-ḥūd (Far.) kendinden geçme

b. bolup 53/08

bī-ḥūdluḡ (Far.) kendinden geçme

b. +da 53/08

bil- bilmek

b.-en 40/02

b.-en édi 62/03

b.-ip 59/04

b.-mes 44/10

b.-meseler 76/12

b.-mes édi 54/06

b.-mes érđi 65/13

b.-mey 52/05, 73/03

bile (ayr. bkz. *bilen*, *birle*) ile, birlikte

b. 60/05, 79/03

bilen (ayr. bkz. *bile*, *birle*) ile, birlikte,

beraber

b. 44/01, 47/06, 50/03, 52/12, 52/14,

53/10, 54/01, 55/14, 56/11, 56/11,

56/13, 65/04, 69/05, 73/12, 75/09,

77/02, 78/05, 78/07

bī-misl (Far.+Ar.) eşı benzeri olmayan

b. 46/02

binā ev; yapı

b. bolur édi 56/09

b. kıldılar 56/03

b. kılıı 55/12

b. (kūnbeđ b. kıldurup) 56/14

bī-nihāyet (Far.) sonsuz

b.-nihāyet 40/11, 60/02, 60/06

bī-niyyet (Far. + Ar.) niyetsiz

b. 57/07

bir bir (1); belirsizlik zamiri

b. 40/07, 40/07, 41/11, 41/14, 42/05,

42/09, 42/10, 42/13, 43/07, 45/05,

45/09, 45/09, 45/12, 46/01, 46/04,

46/08, 47/01, 47/02, 47/04, 48/01,

48/02, 48/11, 48/14, 48/14, 50/02,

50/05, 51/07, 51/08, 52/08, 52/10,

52/14, 53/08, 53/09, 53/11, 54/13,

57/06, 57/09, 58/01, 58/03, 59/08,

59/11, 60/04, 61/01, 62/06, 62/08,

62/14, 63/01, 63/06, 63/06, 63/07,

63/07, 63/12, 64/05, 65/14, 66/08,

66/09, 67/04, 68/05, 68/10, 68/10,

69/02, 69/08, 69/09, 69/10, 69/12,

69/14, 70/07, 70/13, 71/06, 71/06,

71/11, 71/13, 71/13, 72/03, 73/07,

73/11, 73/14, 74/11, 74/12, 75/01,

75/07, 75/09, 75/14, 77/10, 77/10

b. miı bir yüz beş édi 58/13

b. +i 45/05

b. +ige 41/08

b. +ini 75/05, 75/06

b. +le 52/12

b. +leri 41/09, 50/05

birāder (Far.) erkek kardeş; arkadaş

b. +ler ey 60/04

b. +leri 56/08, 56/13

b. +leriga 60/12

birāder-zāde (Far.) kardeş çocuđu, yeğen

b. +ler 61/10

birdin bir adet, tane

b. 66/11, 66/12

birin birin bir bir, teker teker

b. 47/12

birle (ayr. bkz. *bile*, *bilen*) ile,

beraber, birlikte

b. 54/03, 58/09, 59/10, 61/10, 66/14,

72/07, 72/09

bisāt (Ar.) kilim, minder

b. +lar 70/10

bisyār (Far.) çok

b. 46/14, 52/06, 61/05, 64/06, 66/05,

68/13, 69/10, 77/02

bī-tāḡat (Far.) güçsüz

b. bolup 53/14

biz biz

b. +iı 74/05

b. +ler 72/06, 76/05

b. +lerga 60/09

b. +lerge 60/04, 66/05, 72/05

b. +lerniı 60/07, 65/08, 68/01,

76/06

b. +ni 64/06

b. +niı 41/08, 64/10, 65/06, 75/11

bol- olmak

b.-adur (ḡazer kılganda b.) 57/13

b.-adur (zarar b.) 76/09

b.-dı (ābād b.) 73/12

b.-dı (ḡazır b.) 40/01

b.-dı (ḡoş b.) 49/13

- b.-dı (hürrem b.) 74/14
b.-dı (kabûl b.) 74/03
b.-dı (kan revân b.) 51/14
b.-dılar (‘aḳd-i nikâh b.) 69/02
b.-dılar (ğâyib b.) 40/03, 50/07
b.-dılar (halâş b.) 52/08
b.-dılar (hâşıl b.) 53/09
b.-dılar (hürsend ü hürrem b.) 46/14
b.-dılar (ihlâş-ı ‘aḳîdeleriniñ b.) 69/08
b.-dılar (ihlâş miñ b.) 52/09
b.-dılar (ma‘lûm b.) 51/11
b.-dılar (mâtem-dâr b.) 68/08
b.-dılar (melâl b.) 50/08, 75/12
b.-dılar (melûl b.) 64/06
b.-dılar (memnûn b.) 41/04, 62/01
b.-dılar (miñ b.) 45/13
b.-dılar (mülâyim b.) 51/04
b.-dılar (nümâyân b.) 74/13
b.-dılar (revân b.) 65/10
b.-dılar (ser-efrâz b.) 62/01
b.-dılar (seyr-âb b.) 73/05
b.-dılar (ümmîd-vâr b.) 41/13
b.-dı (lâzım b.) 60/10
b.-dı (maḳbûl b.) 74/05
b.-dı (melûl b.) 60/02
b.-dı (meşhûr b.) 64/12
b.-dı (miñ b.) 57/09, 73/14
b.-dınız (hiḍmet b.) 65/06
b.-dı (nümâyân b.) 41/12, 53/11, 54/03
b.-dı (revân b.) 63/14, 73/05, 75/02
b.-dı (sebebdin b.) 78/10
b.-dı (seyr-âb b.) 73/11
b.-du (miñ b.) 75/01
b.-duñız (hiḍmetimizde b.) 65/06
b.-édiler (keşf b.) 45/12
b.-ğandın 57/05, 75/10
b.-ğandın (şehîd b.) 64/01
b.-ğandın (vefât b.) 59/09
b.-ğanlarıda (ma‘lûm b.) 45/11
b.-ğan (muḥabbetimizde b. bolur) 65/08
b.-ğan (vaşl b.) 79/01
b.-ğan (vefât b.) 63/09
b.-ğaylar (ehli-i allah b.) 41/09
b.-ğay (nâ-maḳşûd b.) 64/11
b.-ğusıdur (mîr b.) 40/03
b.-ğusıdur (nasîb b.) 60/04
b.-ma (melûl b.) 40/02
b.-masdın (‘aḳd-i nikâh b.) 41/06
b.-mas (müyesser b.) 54/14
b.-maydur (ḥarâc b.) 43/11
b.- (rûşen hüveydâ b.) 45/05
b.-sa (iltifât b.) 43/12
b.-sun (mübârek b.) 47/14
b.-up (‘ayân b.) 74/08
b.-up (bâ‘iş b.) 75/11
b.-up (beşâret b.) 41/07
b.-up (bî-hûd b.) 53/08
b.-up (bî-tâḳat b.) 53/14
b.-up (celevdâr b.) 57/03
b.-up (yoḳ b. édi) 46/08
b.-up (ḥâmilede b.) 70/04
b.-up (hâşıl b.) 53/08
b.-up (ḥayrân b.) 77/11
b.-up (ilhâm b.) 41/06, 45/03
b.-up (muṭṭali‘ b.) 56/10
b.-up (rencde b.) 62/02
b.-up (revân b.) 62/04
b.-up (süvâre b.) 57/02, 77/14, 78/04
b.-up (vâḳıf b.) 56/07
b.-up (hoş-vaḳt b.) 40/08, 40/11
b.-up (vefât b.) 63/10
b.-up (zâhir b. turadur) 42/14, 43/03
b.-ur (binâ b. édi) 56/09
b.-ur (ḥâzır b. édi) 44/10
b.-ur (ḥarâc b. mi-ki) 43/10
b.-ur (ḥâṭır b. mi-ki) 71/03
b.-urlar (sulṭân b.) 41/10
b.-urlar (tâbi‘de b.) 41/10
b.-ur (lâzım b.) 71/09
b.-ur (vaşl b.) 41/08
b.-ur (yaḥşı b. mi-ki) 69/01
b.-ur (zarar b.) 76/08
b.-dı 66/05
b.-dılar 57/03, 77/04
b.-sa (andaḡ b.) 74/10
b.-sa (arada kılğan b.) 77/03

- b.-uḡ (bilen b.) 40/02
b.-uḡ (melūl b.) 40/02
b.-up (lā-‘ilāc b.) 69/01
b.-up (sarık b.) 68/04
b.-ur (barsak b. mi-ki) 72/07
b.-ur (bī-ārām b. érđi) 70/14
b.-ur (kim b.) 72/12
b.-ur (yaḡşı b. mi-ki) 69/01
- boy** (1) boy, kabile
b.+ı 62/03
- boy** (2) seviye
b.+ıḡa 74/11
- boyun** boyun
b.+ıda 64/07
- bozul-** bozulmak
b.-masun 55/12
- bölük** farklı, başka
b. 77/07
- bu** bu
b. 40/07, 42/08, 43/05, 43/08, 45/13,
47/14, 50/13, 54/12, 61/08, 63/09,
64/12, 67/09, 67/11, 67/12, 68/11,
69/06, 72/05, 73/02, 73/03, 73/06,
76/14, 77/06, 77/07, 77/10, 78/09
b. ‘ālemdin 58/14
b. aşḡāblar 74/09
b. ciḡānnı 59/04
b. esrārni 46/14
b. ḡācem 51/06
b. işlerdin 40/02
b. oḡul 42/07
b. sırnı 47/01
b. şehzādelerniḡ 62/04
b. şehzādeler 64/03
b. uluḡ 61/08
b. vāḡı‘alar 51/02
b. vāḡı‘alardın 60/04
b. vāḡı‘alarını 47/12
b. vāḡı‘atlarını 54/11
b. yérge 55/12
b.+lar 50/12, 54/10, 57/07, 68/07,
69/06, 72/13, 73/10
b.+lardur 79/04
b.+larḡa 62/11, 72/08, 74/13
b.+larını 52/12, 64/14
b.+larınḡ 42/10, 42/14, 43/01,
- 54/08, 57/10, 58/14, 65/14, 68/10,
69/07, 74/07
- bul-** bulmak
b.-dılar 61/04
b.-madı 51/13, 73/06
- bulaḡ** pınar
b. 73/11
- burun** burun
b. 51/14
- büstān** (Far.) bostan, bağ
b.+ḡa 62/06
- büy** (Far.) koku
b.-ı muḡabbetlerini 78/05
- buyur-** buyurmak
b.-dı 50/13, 71/01, 73/09
b.-diki 50/11
b.-dılar 69/04, 72/02
b.-ḡan 56/02, 72/10
- bülend-āvāz** (Far.) yüksek ses, ses
b. 54/01
- bünyād** (Far.) asıl, esas
b. (toy b. kıldılar) 41/03
- büzürg-vārī** (Far.) büyükçe, ulu şekilde
b. 55/02
b.+miz 60/08

C

- cāy** (Far.) yer, mekan
c.-ı medresedür 75/13
- cāzlık** bir deve cinsi
c. téve 66/12
- cedd** (Ar.) ata, büyük baba
c. +im 70/03
c. +imiz 60/05
- celev-dār** (Far.) görevli
c. bolup 57/03
- cesed** (Ar.) ölü vücut
c. +lerini 58/11
- cuvāb** (~ *cevāb*, Ar.) cevap
c. bérđi 67/11
c. bérđiler 54/09
- cevāhirāt** (Ar.) cevherler, elmaslar
c. +lar (dürr-i c.) 71/06
c. +lar 47/07
- cezā** (Ar.) ceza, karşılık
c. +sı 49/12
- cezebāt** (Ar.) ruhun hayret ve sevince
kapılarak heyecana gelmesi
c. (keyfiyyāt-ı c.) 53/08
- cılav** (Mo.) at yuları
c. +ını 78/11
- cihān** (Far.) dünya, alem
c. 60/11
c. +da 45/11
c. +nı 59/04
- cihet** (Ar.) yön, taraf
c. +dın 41/13
- cūş** (Far.) coşma
c. +ğa kélđi 58/04
- cübbe** (Ar.) cübbe, bir tür kıyafet
c. 66/11

Ç

çalāk (Far.) çevik

ç. 73/01

çapdukluk bir at cinsi

ç. atı 66/12

çıgandaş faķir, yoksul

ç. 59/02, 59/05

çık- çıkmak

ç. 74/01

ç.-arıp 64/14, 78/13

ç.-ıp 49/09, 51/01, 53/12, 58/06,

71/06, 73/06, 75/03, 78/08

ç.-ıp édi 48/12

ç.-ķan 59/02

ç.-sam 53/01

ç.-tı 66/04, 70/07, 73/11

ç.-tılar 40/05, 46/03, 53/10, 57/02

çırlat- çağırmaq

ç.-ıp 69/06

çöl çöl

ç. +din 73/06

çüst (Far.) çabuk, hareketli

ç. 73/01

D

dā'ire (Ar.) çember

d. 74/12

dārū's-saltanat (Ar.) saltanat yeri

d. +da édi 55/05

dāšt (Far.) hizmet

d. larığa 75/06

defn (Ar.) gömme, gömülme

d. kıldı 59/07

d. kıldılar 58/13

derd (Far.) dert, keder, sıkıntı

d. 53/14

dergāh (Far.) tekke, dergah

d. 49/11

d. +ığa 42/02

d. +larığa 55/04

der-hāl (Far.) hemen, o anda, şimdi

şimdi

d. 77/01

deryā (Far.) deniz

d. +ğa 58/07, 59/06

dervāze (Far.) kapı

d. +sedin

dest (Far.) el

d. kopup 73/01

destār (Far.) bir tür sarık

d.-ı firencileri 61/04

d.-ı firencilerini 61/02

dé- söylemek

d.-di 40/06, 43/10, 43/12, 44/04, 44/04, 46/12, 47/02, 48/09, 49/06, 49/11, 50/01, 50/12, 51/09, 51/12, 51/13, 52/04, 53/01, 53/03, 54/10, 61/07, 68/02, 70/03, 71/03, 72/09, 74/09, 76/05, 77/06

d.-di ki 60/03

d.-diler 40/06, 42/04, 42/08, 42/13, 43/08, 44/03, 45/09, 46/07, 46/10, 48/01, 48/05, 49/13, 51/11, 55/01, 55/13, 56/07, 56/13, 57/01, 57/14, 65/02, 65/04, 68/11, 68/14, 70/04, 71/09, 72/05, 72/07, 72/14, 73/09, 74/06, 74/07, 74/08, 75/13, 76/08, 76/14, 77/04, 77/09

d.-gen 59/03, 62/05, 63/06, 63/08,

72/12

d.-mey 49/07

d.-p 40/03, 41/11, 42/10, 42/11, 43/01, 43/09, 44/02, 44/03, 44/05, 45/08, 48/04, 50/05, 50/14, 52/06, 53/06, 54/02, 56/09, 57/07, 58/04, 60/12, 61/05, 62/13, 63/13, 64/08, 64/11, 65/03, 65/08, 65/10, 66/06, 66/14, 67/10, 67/14, 68/09, 68/13, 69/04, 69/13, 72/12, 72/13, 73/01, 73/13, 74/04, 74/10, 75/12, 76/01, 78/04

d.-p turdılar 69/01

d.-r érdiler 52/13

d.-rler 54/13

d.-sem 42/02

dék gibi, kadar, dek

d. 40/04, 40/07, 58/01, 62/02, 62/04, 65/08

dīde (Far.) göz

n. (ferzend-i nūr-ı d.) 47/14

n. +mnı (nūr-ı d.) 54/12

dīl (Far.) gönül

d. +imğa 52/05

d. +leri 49/13, 60/02

d. +leride 74/06

d. +leriga 74/07

d. +lerini 49/07

dīyār (Ar.) memleket, ülke

d. +dın 76/03

d. +nı 62/06, 63/03

dolan bir halk adı

d. +lar 58/8

du'ā (Ar) dua, Allah'a yakarış

d. kıldılar 71/10

d. tekbir kıldılar 40/13

d. hayr kılp 75/05

d.-yı bed kıldı 64/11

d.-yı bed kılğanları 64/12

d. +larını 55/09, 63/05

dūr (Far.) uzak

d. 55/12

dur- (ayr. bkz. *tur-*) (yardımcı fiil)

durmak

d.-ğan (tüşüp d.) 48/13

dūldūl ata verilen bir isim

d.+ğa 57/2

dünyā (Ar.) dünya

d.+sınıq 65/12

dürr (Ar.) inci

d. 47/05

d.-i cevāhirātlar 71/06

d.-i mercān 70/01

E

edā (Ar.) yerine getirme, yapma
e. kıldılar 41/03

edeb (Ar.) edep
e. 43/13
e.-i erkān 74/14
e.-i temām 55/14

eger (Far.) eğer
e. 76/07, 76/11, 76/13, 77/03

ehl (Ar.) bir yerde oturan; mensup olan
e. (müsāfir-i e.-i ‘ālem) 76/06

ehlu’l-lah (Ar.) Allah dostu
e. bolğaylar 41/09
e. +lar 41/10

ehliyye (Ar.) eş, zevce
e. +leri 65/13

el el
e. 42/12

el-kıssā (Ar.) uzun lafın kısası, kısaca
e. 41/06, 42/05, 44/11, 45/02, 45/13,
55/02, 58/02, 68/10, 69/03

emr (Ar.) emir, komuta
e. +leri 78/01
e. +leridin 56/02

endūh (Far.) gam, keder
e. +ı 40/04

ercümend (Far.) şerefli
e. (ferzend-i e.) 55/11, 57/12

erkān (Ar.) reisler; ileri gelenler
e. (edeb-i e.) 74/14

esrār (Ar.) gizlenilen ve bilinmeyen şey
e.-nı (bu e.) 46/14
e.-ı haqqdın 53/05

etrāf (Ar.) taraflar
e. +ıda 72/03

evlād (Ar.) çocuklar
e. 67/13
e.-ı peygamberlermizğa 58/08
e.-ı resūlu’l-lahdur 76/10
e. +ımızdın 41/08
e. +larıdın turur 67/12

evliyā (Ar.) keramet sahibi olan, eren
e. (sulṭānū’l e.) 45/08
e. +larnı 41/09

evvel (Ar.) önce

e. 76/10

e. +kı 77/06

ey (Ar.) seslenme sözü

e. baba 52/02, 53/02, 53/05

e. babamnı 51/11

e. biraderler 60/04

e. ferzend 40/02, 74/03

e. ferzend-i iercümend 55/10,
57/12

e. ẖācem 48/04

e. ẖanım 47/13

e. ẖanım ẖudāyım 49/14

É

é- (ayrıca bkz. *ér-*) imek (yardımcı fiil);

olmak

é.-di (bā'ış é.) 46/07

é.-di (bar é.) 58/03, 62/10, 63/06, 66/01, 69/03, 75/14

é.-di (barur é.) 53/10

é.-di (bilen é.) 62/03

é.-di (bilmes é.) 54/06

é.-di (binā bolur é.) 56/09

é.-di (bir miñ bir yüz beş é.) 58/13

é.-di (çıkıp é.) 48/12

é.-di (dārū'l saltanat é.) 55/05

é.-di (hāzır bolur é.) 44/10

é.-di (hācesı é.) 61/13

é.-di (kélmegén é.) 63/10

é.-di (künleri é.) 47/03

é.-diler (atlanmap é.) 66/13

é.-diler (ber-karār é.) 58/03, 61/01

é.-diler (ğazab-nāk é.) 46/06

é.-diler (haber-dār é.) 55/06

é.-diler (hem-rāh é.) 71/13

é.-diler (kalğan é.) 69/03

é.-diler (kalıp é.) 70/05

é.-diler keşf bolur é.) 45/12

é.-diler (kétip é.) 47/03

é.-diler (kollarıda é.) 47/06

é.-diler (muntazır é.) 54/08, 62/11

é.-diler (mürīd-i muhlışleri é.) 54/07

é.-diler (olturğan é.) 64/03

é.-diler (salğan é.) 64/05

é.-diler (turğan é.) 55/07

é.-diler (tüşer é.) 76/04

é.-diler (yanar é.) 62/07, 63/05

é.-diler (yaş é.) 52/14

é.-diler (yaşda é.) 62/08

é.-diler (yektā é.) 65/12

é.-diler (yup é.) 46/12

é.-di (melāl é.) 61/05

é.-dim (kursakları é.) 46/11

é.-di (müteşaddī é.) 51/06

é.-di (nevrüz é.) 63/11

é.-di (tār-ı küçe é.) 49/02

é.-di (vaqtı é.) 71/13

é.-di (yoq bolup é.) 46/08

é.-di (maqsūd ol é.) 42/01

é.-di (toğulğan é.) 63/10

é.-ken (miras é.) 58/09

é.-ken (tüşken é.) 46/13

é.-ken (kişi é.) 43/10

é.-ken (nüžül kıldılar é.) 75/12

é.-kenler (şüretde émes é.) 71/05

é.-mes (hāzret-i şāhib-ķırān é.) 48/09

é.-mes (lāyık é.) 57/13

é.-mes (lāzım é.) 72/07

é.-mes (oğul é.) 42/08

é.-mes (şüretde é. ékenler) 71/05

éki iki (2)

é. 41/03, 42/01, 46/03, 50/11, 50/13, 50/14, 51/14, 66/12, 72/04, 72/11, 74/12, 75/04, 75/05

éķile her iki

é. 50/01, 76/13

égin elbise

é. 47/07, 47/08

ékinç ikinci

é.+i 76/10, 77/07

élištür- ulaştırmak

é.-üp bérđiler 47/11

émdi şimdi

é. 64/11, 69/13, 74/03, 74/05

éni küçük kardeş

é.+leri 64/02

ér- (ayr. bkz. *é-*) imek (yardımcı fiili);

olmak

é.-di (asığlık turur é.) 46/06

é.-di (bar é.) 45/11, 50/05, 68/10, 68/10, 69/10

é.-di (bilmes é.) 65/13

é.-di (bir miñ bir yüz beş é.) 46/02

é.-di (bolur é.) 70/14

é.-diler(dér é.) 52/13

é.-di (ebū'l-ğāzī hān é.) 75/08

é.-diler (hāyāt é.) 60/14

é.-di (oğşamas é.) 41/12

é.-di (tanumas é.) 44/10

é.-di (tola é.) 54/05

é.-di (urandıp hān é.) 70/06

é.-di (zuhūrları é.) 43/04

é.-diler (sürter é.) 57/10

é.-diler (tola é.) 54/09

é.-diler (yorur é.) 52/12

éşik eşik

é. 54/03

é.+ini 54/01

ét- etmek, yapmak (yardımcı fiil)

é.-ken 66/09

é.-tip (aldurup é.) 57/05

é.-ip (bed-girdârdın iz é.) 60/09

é.-ip (bî-nihâyet iz é.) 60/06

étek etek

é.+ige 62/10

F

- fakīr** (Ar.) muhtaç, fukara
f. 41/04
- fāş** (Far.) meydana çıkarma
f. kılmasonlar 47/02
- fazīlet** (Ar.) fazilet, erdem
f. 76/09
- fehm** (Ar.) anlamak
f. kıldılar 44/12
- fermān** (Far.) emir, buyruk
f. kıldılar 74/10
- ferş** (Ar.) yeryüzü
f. ğaçalık 41/12, 45/11
- ferzend** (Far.) evlat, oğul
f. 41/08, 42/05, 42/13, 74/03
f.-i ercümend 55/11, 57/12
f.-i nūr-ı didem 47/14
f. (ey f.) 40/02
f. +leri 59/14
- firencī** bir elbise türü
f. +leri (destār f.) 61/05
f. +lerini (destār f.) 61/02
- fī'l-hāl** (Ar.) hemen
f. 77/01
- fuḡarā** (Ar.) fakirler, yoksullar
f. +lar 61/12
- furşat** (Ar.) uygun zaman
f. +da 57/14, 58/01
- fuḡalā** (Ar.) erdemli insanlar
f. ('ālim-i f.) 78/06
f. ('ulemā-yı f.) 78/01
f. ('ulemā-yı f.-yı ümerā) 61/11
f. +ları (ümerā-yı f.) 78/02

G

- gāh** (Far.) ara sıra, bazen
g. 44/09, 44/09, 68/04, 68/04
- ġām** (Ar.) gam, keder
ġ. 40/04
- ġānīmet** (Ar.) beklenmedik kazanç
ġ. 59/04
- ġarīb** (Ar.) kimsesiz, gurbete düşmüş
ġ. 41/04, 47/10, 55/08, 62/01
- ġāyib** (< Ar.) kayıp
ġ. 44/09
ġ. boldılar 40/03, 50/07
- ġazāb** (Ar.) gazap
ġ. kıladurġan 51/04
- ġazāb-nāk** (Ar.+Far.) gazaplı, öfkeli
ġ. édiler 46/06
- gevher** (Far.) cevher, değerli taş
g. 71/06
g.-i l'āli mercān 47/05
g.-i misāl 46/03
g. misllig 66/03
- ġurebā** (Ar.) garip, aciz
ġ. +ları 62/01
- ġūş** (Far.) kulak
g. +larını 41/14
- ġünāh** günah
g. +larını 50/09, 50/10, 64/09
- ġūzer** (Far.) geçme, geçiş
g. +lerdeki 47/10

H

haber (Ar.) haber

h. 40/06, 66/13, 66/14

h. kıldiler 78/03

h. kıldı 77/14

h. +ni (hoş-h.) 40/07

h. +ler 41/01

h. +lerini 40/14, 67/03

haber-dār (Ar.) haberli

h. édiler 55/06

hacālet (Ar.) utanç

h. +ke 42/03

hacc (Ar.) hac

h. 70/14

h. +ımız 74/05

h. +ınız 74/03

h. +nı 74/14

hācet (Ar.) ihtiyaç

h. +imiz 76/07

hadd (Ar.) sınır, kenar

h. -hudūd 65/12

h'ahla- (Far.+T.) istemek

h'.-maydur mén 76/14

haqq (Ar.) Allah, tanrı

h. +dın (esrār h.) 53/05

haqq (Ar.) hak; doğruluk, gerçeklik

h. +kıda 61/14

hālī (Ar.) boş

h. 59/04

halāş (Ar.) kurtulma

h. (boldılar h.) 52/08

h. kılp 74/04

hālet (Ar.) hal, durum, nitelik

h. +de 59/03

h. +ke 72/01

halk (Ar.) halk

h. 47/04, 62/11

hālvēt-hāne (Ar.) ibadetle vakit geçirilen

yer

h. +ğa kirip 45/14

h. +leridin 40/05

hāmīle (Ar.) gebe

h. +de bolup 70/04

hān (< Etü. *kan*) hükümdar, sultan

h. 77/10

h. +ım (ey h.) 47/13

h. +ım (ey h. *hudāyım*) 49/14

h. +ım 50/08

h. +ımğa 45/03

h. +nı 76/04, 77/01, 77/12

hānlık (< Etü. *kan*) hükümdarlık

h. kılsağız 65/07

hande (Far.) gülüş, gülme

h. kılp 50/10

harāc (Ar.) haraç, vergi

h. bolmaydur 43/11

h. bolur 43/10

hāş- ı elhāş (Ar.) en seçkin, asil

h. 54/13, 75/09

hāşıl (Ar.) ortaya çıkan

h. boldılar 53/09

h. bolup 53/08

haşmet (Ar.) büyüklük, heybet

h. 78/05

haṭā (Ar.) hata, suç

h. kılpdur 52/05

h. +larımın 52/06

hātır (Ar.) fikir

h. bérıp 60/13

h. bolur 71/03

hatm-ı kūr'ān (Ar.) Kur'ān-ı Kerim'i

başından sonuna kadar okuma

h. 40/12

hatm-ı resūlu'l-lah (Ar.) peygamberin

hayatını anlatan eseri başından

sonuna kadar okuma

h. 40/12

hātūn (< Etü. *katun*) kadın, eş, zevce

h. +larğa 57/12

hayāt (Ar.) dirlik, yaşama, canlılık

h. 44/14

h. érdiler 60/14

hayr (Ar.) faydalı iş, hayır

h. du'ā kılp 75/05

hayrān (Ar.) şaşırılmış olan

h. 53/14

h. bolup 77/11

hazer (Ar.) sakınma, kaçınma

h. kılganda boladur 57/13

hāzır (Ar.) hazır

h. 44/10

- h. boldı 40/01
h. bolur édi 44/10
- hazîne** (Ar.) hazine
h. +lerini 41/01
- hazret** (Ar.) saygı değer kişilik
h. +leri 52/14, 65/04
h. +lerini 70/02
h. +lerinin 49/11, 52/05
h. +ni 51/09
- hebadul** (?) cesede verilen isim
h. +larını 59/06
- hem** (Far.) kuvvetlendirme, bağlama edatı
h. 71/09, 78/04, 79/02
- hemîşe** (Far.) daima, her zaman
h. 52/11
- hemme** (Far.) tam, bütün
h. 44/05, 47/14, 48/08, 50/03, 54/10, 55/06, 55/11, 61/09, 61/11, 61/13, 62/03, 62/10, 66/10, 67/01, 67/06, 67/08, 67/09, 70/11, 71/10, 73/04, 73/11, 74/13, 75/01, 78/06
h. +ge 64/12
h. +ler 78/02
h. +leri 41/09, 54/06, 69/06, 73/08, 74/11, 74/12
h. +lerige 69/06
h. +ni 47/08
- hem-râh** (Far.) yoldaş
h. édiler 71/13
- henûz** (Far.) şimdiye kadar
h. 66/13
- her** (Far.) her
h. 45/11, 54/14, 58/01, 60/10, 71/02, 71/08, 73/09, 73/10, 76/03
- hesâb** (Ar.) hesap
h. +ını 65/12
- hevâ** (Ar.) istek, heves
h. 70/10, 71/12
- héç** (< Far.) hiç
h. 41/11, 44/10, 45/14, 47/07, 48/09, 49/07, 61/03, 69/03, 71/04
- hırka** (Ar.) hırka
h. +nı 61/08
- hıst** (Far.) tuğla
h. +larını 57/05
- h. +nı 57/06, 57/07
- hicâb** (Ar.) utanma, sıkılma
h. +lardın 47/14
- hicret** (Ar.) göç
h. kıldı 62/02
h. kıldılar 65/02
- hiđmet** (Ar.) iş, hizmet
h. kıldılar 67/09, 70/13
h. kıldınız 66/05
h. +i şeriflerige 75/08
h. +imizde boldunuz 65/06
h. +iniz 65/07
h. +inizni 66/06
h. +leride boldunuz 65/05
h. +leridin 45/01
h. +ler kıldı 65/14, 75/04
- himmet** (Ar.) gayret, çaba
h. 40/02
- hoş** (Far.) iyi, güzel
h. 40/06, 40/08, 40/11, 40/14, 41/01, 57/01, 70/10
h. -haberni 40/07
h. boldı 49/13
- hüb-sahn** (Far.) güzel, hoş meydan
h. kılıp 57/05
- hudâ** (Far., ayr. bkz. *hudây*) Allah, Tanrı
h. 60/05, 66/06, 72/13
h. +dın 54/06, 65/12
h. +ğa 65/09
- hudây** (Far., ayr. bkz. *hudâ*) Allah, Tanrı
h. +m (ey hanım h.) 49/14
h. -te‘âlîğa 40/10
h. -te‘âlîni 58/08, 60/10
- hudâvend** (Far.) Allah, tanrı
h. -i te‘âlî 77/03
- hudûd** (Ar.) sınırlar, uçlar
h. (hadd-i h.) 65/12
- hursend** (Far.) kısmetine razı olan
h. ü hürrem boldılar 46/14
- hürşid** (Far.) güneş
h. -i tâbân 40/04
- hüş** (Far.) akıl, zihin
h. +larığa 54/11
- hużûr** (Ar.) makam, kat
h. +ıda 65/07

hük-m-rānlık (Ar.) hüküm süren,

hâkimiyet

h. kıldılar 59/11

hükümet (Ar.) idare heyeti

h. +de 59/13

h. +de (taht h.) 64/01

hürmet (Ar.) saygı

h. ('izzet h.) 57/04

h. kılmaları 76/12

h. kılsa 76/13

hürrem (Far.) şen, sevinçli

h. (hursend ü h.) boldılar 46/14

h. boldı 74/14

hüşk (Far.) kuru, solmuş

h. +lerige 71/09

hüveydâ (Ar.) açık, apaçık, belli

h. (rüşen ü h. boldı) 45/05

h'ace (Far.) hoca; ulu, büyük kişi

h'. 44/04, 72/13

h'. +ler 66/06

h'. +lerimizniñ 67/10

h'. +m 48/04, 51/06, 52/14, 71/02,

71/04, 71/07, 71/09, 72/10, 72/11,

72/12, 74/04, 76/09, 77/03, 77/05,

78/04, 78/07

h'. +mdür 72/14

h'. +mğa 45/03, 71/13, 73/14,

74/08, 77/13, 78/13

h'. +mni 67/06, 70/07, 70/08, 70/09,

70/10

h'. +mniñ 64/02, 67/13, 71/03,

72/09, 72/11, 72/13, 73/04, 73/08

h'. +niñ 79/06

h'. +si 61/13

I

ıd- göndermek
1.-ip 57/01
ısıķ sıcak
1. 71/12

İ

iber- (< *ıdu ber-*) göndermek

i.-diler 76/01, 77/12

ibtidā (Ar.) başlama

i. kılğan 56/08

iç bir şeyin içi

i.+ide 54/05

i.+ige 54/03

iç- içmek

i.-ip 73/05, 73/11

‘īd (Ar.) bayram

‘ī. (rūz-ı ‘i.) 47/02

‘ī.-i (‘ī. muhammed) 63/05-06,
63/8

‘ī. nemāziğa 47/03, 61/10

‘ī. nemāzını 61/11

‘īd-gāh (Ar.+Far.) bayram yeri

‘i.+dın 47/11

ihlāş (Ar.) halis, temiz

i.-ı ‘aķīde kılğanlarının 48/10

i.-ı ‘aķīderiniñ boldılar 69/08

i. miñ boldılar 52/08

i.+ları 45/12, 73/14

ihlāş-mendlik (Ar.+Far.) temiz yürekli

i.+de 65/11

ihtiyār (Ar.) seçme; zahmete katlanma

i. kıldılar 65/01

iklīm (Ar.) ülke, devlet

i.-i behā 46/08

i.+niñ 61/12

ikrām (Ar.) hürmet, saygı gösterme

i.+lar kılıp 67/07

ilgeri ileri

i. 41/06, 45/03, 51/02

ilhām (Ar.) Allah tarafından insanın

gönlüne bir şey doğdurulma

i.-ı ilahī 43/14

i. bolup 41/06, 45/03

ilahī (Ar.) Allah’a mensup, tanrı ile ilgili

i. (ilhām-ı i.) 43/14

i. (nūr-ı i.) 42/14, 43/03

ilticā (Ar.) sığınma, barınma

i. 77/02

i. kıldılar 68/13

i. kılıp 50/09, 52/04, 68/14

iltifat (Ar.) yüzünü çevirip bakma

i. bolsa 43/12

i. kılıp 63/12

i.+larını 66/02

iltimās (Ar.) kayırma

i. kıldılar 69/12

i. kılıp 43/09, 68/11

insān (Ar.) adam

i. 48/08

inşā’l-lahu te’ālī (Ar.) “Allah nasip
ederse”

i.+65/03

irāde (Ar.) emir, ferman, buyruk

i.+si 58/08

ism (Ar.) isim, ad

i.-i şerīfleri 72/14

i.-i şerīflerini 44/02

i.-i 75/14, 79/04

i.+ini 42/14

i.+lerini 42/08, 42/11

istikbāl (Ar.) gelecek zaman

i.+iğa 78/07

iş iş

i. 56/08, 57/14

i.+din 50/05, 64/05

i.+ler 78/09

i.+lerdin 40/02

i.+leri 51/04

i.+ni 58/01

iz iz

i. étip 60/06, 60/09

i.+lerini 57/10

izde- takip etmek

i.-diler 50/07

‘izzet değer, kıymet

‘i. 67/06, 76/12

‘i.-i hürmet 57/04

K

ķabŭl (Ar.) kabul; bir Őeye sahip olmak
için sŏylenen sŏz; alma, içeri alma
k. boldı 74/03
k. ķıldılar 69/02, 77/12
k. ķılġanını 77/12
k. ķılmadı 64/09, 64/11
k. ķılmadılar 68/13, 69/13
k. ķılsalar 77/06
ķa- kaçmak
ķ.-ıp 50/07
ķ.-tı 58/06
ķaa yŭk arabası
ķ. +larda 66/08, 66/08
ķadd (Ar.) boy
k. +ige 61/08
k. +imge 61/06
ķadem (Ar.) adım
ķ. 56/02
ķ. (teŕŕif-i ķ. kŕltŭrdi) 55/03
ķ. (teŕŕif-i ķ. kŕltŭrdiler) 69/09
ķadr (Ar.) kıymet, deĖer
ķ.-kıymetimni 76/11
ķāfir (Ar.) Allah'a inanmayan
k. +lerdin 60/05
ķal- kalmak
ķ.-dı 49/01, 73/03, 73/07
ķ.-dılar 53/04, 53/13
ķ.-dım 42/03, 51/09
ķ.-ġan 40/14, 47/08, 73/09, 73/10
ķ.-ġan  diler 69/03
ķ.-ġanıġa 53/14
ķ.-ıp 65/06
ķ.-ıp  diler 70/05
ķ.-madı 51/04
ķ.-madılar 45/01
ķ.-maķ 59/03
ķ.-maķnı 59/05
ķ.-ur 61/05
ķamı kamçı
ķ. 49/03
ķan kan
ķ. rev n boldı 51/14
ķand-ben t (Ar.) Őeker gibi kızlar
k. b rdiler 66/02

ķara- bakmak
ķ.-p 49/07
ķ r-h ne (Far.) iŕ yeri
k. +ler ġa 48/13
ķarı yaŕlı
ķ. 43/10
ķ. +dın z 65/05
ķaŕ huzur
ķ. +lar ġa 48/03, 64/14
ķavgun kavun
ķ. 50/03
ķaydaĖ nasıl
ķ. 64/08
ķaydın nereden
ķ. 70/02
ķayna- kaynamak
k.-p 73/11
ķaysı hangi
ķ. +lar ġa 61/03
ķaysalik hangi
ķ. 71/08
ķ z  (Ar.) kadı
ķ. 78/02
ķe- geçmek
k.-geni 74/07
ķ e gece
k. 44/07, 45/05, 74/02
ķeĖŕ (Far.) ayakkabı
k.-i meŕ 66/11
ķeĖr  çok, bol
k. 55/08, 69/04
ķen zek (Far.) carıye, odalık
k. +ler 46/09
ķerv n (Far.) birbirini takip ederek giden
insan veya hayvan s r s 
k. +lar 71/13, 72/05, 73/05
k. +larnıĖ 73/13
ķeŕŕ (Ar.) açma meydana çıkarma
k. 53/09
k. bolur  diler 45/12
ķeyfiyy t (Ar.) keyif verici
k.-ı cezeb t 53/08
ķez- gezmek
k.-dim 42/01
ķ d- (ayr. bkz. *ķ t*-) gitmek
k.-e barsaķ 76/07

k.-e tüştiler 65/11
kédür- (ayr. bkz. *kéy-*) giydirmek
 k.-di 61/07
 k.-seler 61/06
 k.-üp 61/03
kél- gelmek
 k.-di (cüşğa k.) 58/04
 k.-diler (haber k.) 78/03
 k.-diler (râst k.) 61/08
 k.-diler (vücüd k.) 51/03
 k.-diler (zuhûrga k.) 46/01
 k.-di (vücüd k.) 42/09
 k.-di (vücüdğa k.) 42/05, 42/11
 k.-ip (ağır k. turup) 53/04
 k.-medi (râst k.) 61/04
 k.-megenleri (zuhûrga k.) 45/04
 k.-mesdin (vücüdğa k.) 51/02
 k.-mesdin (zuhûrga k.) 45/03
 k.-meseler (pîş-keş k.) 77/09
 k.-ür (râst k. mi-kin) 61/07
 k.-ü(vücüdğa k.) 41/09
 k.-ürler (vücüd k.) 45/08
 k.-di (kişi kirip k.) 43/07
 k.-di (alıp k.) 50/12
 k.-di (şundağ k.) 51/08
 k.-di (nâme k.) 56/10
 k.-di (menziliğa k.) 65/01
 k.-di (haber k.) 66/13, 66/14
 k.-di (keşmîrğa k.) 70/05
 k.-di (‘ırağğa k.) 75/02
 k.-di (yana k.) 77/05
 k.-diler (alıp k.) 73/04
 k.-diler (bedaḥşānğa k.) 69/14
 k.-diler (boyığa k.) 74/11
 k.-diler (haber k.) 78/03
 k.-diler (hüşlarığa k.) 54/11
 k.-diler (‘îd-gāhdın k.) 47/11
 k.-diler (kāşğarğa k.) 57/04
 k.-diler (vücüdğa k.) 42/13, 43/02
 k.-dim (tepretgeli k.) 43/09
 k.-dim (alıp k.) 48/05
 k.-dim (arżuda k.) 43/12
 k.-gen (dilimğa k.) 52/06
 k.-geni (köñülleriga k.) 51/10
 k.-geniğa (alıp k.) 41/01
 k.-iñler (alıp k.) 50/12

k.-iñler (arķamdın k.) 74/10
 k.-ip (mübârek-bādlık kılışıp k.) 47/04
 k.-ip (alıp k.) 48/14, 49/10, 58/12, 62/07, 63/04, 63/07, 71/03, 72/09
 k.-ip (aķbaşḥān k.) 59/12
 k.-ip (mevzi‘ge k.) 62/05
 k.-ip (şehzâdeler k.) 64/03
 k.-ip (işdin k.) 64/05
 k.-ip (teñlikige k.) 68/04
 k.-ip (sizler k.) 72/07
 k.-ip (yaķın k.) 74/07
 k.-ip (nicārâ şerîfğa k.) 75/07
 k.-ip (nedimleri bilen k.) 75/09
 k.-ip (vezir k.) 76/01
 k.-ip (özi k.) 77/02
 k.-ip (aldığa k.) 78/12
 k.-ipdür (talep bile k.) 60/05
 k.-megen (köçüp k.) édi 63/10
 k.-megenleriğa (alıp k.) 48/07
 k.-se (körgüm k.) 71/02
 k.-seler (binâ kıldurup k.) 57/01
 k.-seler (pādşāhlar k.) 76/03
 k.-türüp (ta‘zīm barça k. turdılar) 51/01
 k.-ip 77/12
 k.-mediler 77/05

kele (~ *gele*, Far.) sürü
 k. 40/12

kélişlig gelişli
 k. 46/06

kéltür- (ayr. bkz. *kétür-*) getirmek
 k.-turdiler (becā k.) 74/14
 k.-turdiler (teşrîf-i kadem k.) 69/09
 k.-türdi (teşrîf-i kadem k.) 55/03
 k.-türseler (becā k.) 69/01
 k.-türseler (sünnetresülü’l-lah 68/14
 k.-türüp (becā k. turdılar) 43/14
 k.-türüp (ta‘zīm becā k. turdılar) 55/14, 56/11

kén sonra
 k. 42/09, 43/13, 46/03, 55/07, 57/06, 59/08, 59/09, 59/12, 60/02, 61/11, 63/08, 64/01, 68/06, 71/14, 75/10

- kéngeş** istişare
k. kıldılar 78/01
- kenîzek** (Far.) carıye
k. 46/9
- kés-** kesmek
k.-ip 49/10
- két-** (ayr. bkz. *kéd-*) gitmek
k.-gen 58/08
k.-ip édiler 47/03
k.-ti 49/09
- kétür-** (ayr. bkz. *kéltür-*) getirmek
k.-di (becā k.) 40/10
- kéy-** (ayr. bkz. *kédür-*) giymek
k.-diler 61/09
k.-ip 47/05
- kıçkır-** haykırmak
k.-dılar 54/02
- kıl-** kılmak, yapmak, eylemek
k.-adılar (defn k.) 58/13
k.-adurğan (ğazab k.) 51/04
k.-adurğan (künbed k.) 55/13, 56/01, 56/07
k.-adur (ümmîd k. miz) 74/09
k.-a (seyr k.) 53/10
k.-dı (beyân k.) 77/01
k.-dı (defn k.) 59/07
k.-dı (du‘âyı bed k.) 64/11
k.-dı (haber k.) 77/14
k.-dı (hicret k.) 62/02
k.-dı (hıdmetler k.) 65/14, 75/04
k.-dılar (‘afv k.) 50/10, 52/07
k.-dılar (‘arz k.) 70/02, 72/06
k.-dılar (beyân k.) 40/07, 67/14
k.-dılar (binâ k.) 56/03
k.-dılar (du‘â k.) 71/10
k.-dılar (du‘â tekbîr k.) 40/13
k.-dılar (edâ k.) 41/03
k.-dılar (fehm k.) 44/12
k.-dılar (fermân k.) 74/10
k.-dılar (hıdmet k.) 67/09, 70/13
k.-dılar (hükmrânlık k.) 59/11
k.-dılar (ilticâ k.) 68/13
k.-dılar (iltimâs k.) 69/12
k.-dılar (kabûl k.) 68/13, 69/02, 77/12
k.-dılar (kéngeş k.) 78/01
- k.-dılar (mübârekbâd k.) 61/09
k.-dılar (mübârekbâdlık k.) 44/06, 61/12
k.-dılar (nâle zârî k.) 52/07
k.-dılar (nezr-i niyâz k.) 71/06
k.-dılar (nişâr k.) 41/01, 47/09, 61/14
k.-dılar (nişinlik k.) 59/01
k.-dılar (niyyet k.) 70/14
k.-dılar éken (nüzûl k.) 75/12
k.-dılar (özleri k.) 65/02
k.-dılar (pâdşâhlık k.) 65/04, 65/08
k.-dılar (râzî k.) 70/01
k.-dılar (rıhlet k.) 58/10
k.-dılar (sefer k.) 65/01
k.-dılar (şehîd k.) 66/14
k.-dılar (ta‘în k.) 78/02
k.-dılar (tavâf k.) 67/06
k.-dılar (ta‘yin k.) 56/01
k.-dılar (tayyâr k.) 69/05
k.-dılar (teklîf k.) 70/12
k.-dılar (toy bünyâd k.) 41/03
k.-dılar (tüce k.) 40/01
k.-dılar (vefât k.) 68/06
k.-dı (men‘ k.) 71/01
k.-dım (seyr k.) 42/01
k.-dım (teftîş k.) 46/09
k.-dınız (hıdmet k.) 66/05
k.-dı (niyâz k.) 63/08
k.-dı (pâdşâhlık k.) 66/06
k.-dı (pâre k.) 50/14
k.-dı (şehîd k.) 59/08
k.-dı (şehîd k.) 59/04
k.-dı (takrîr k.) 77/10
k.-dı (ta‘zîm k.) 40/09
k.-dı (teklîf k.) 77/02
k.-dı (va‘de k.) 63/13
k.-dı (zûr k.) 51/13
k.-durup (âş su k.) 55/08
k.-durup (künbed binâ k.) 56/14
k.-ğan (ârâste k.) 47/06
k.-ğan (bî-edeblik k.) 49/12
k.-ğanda (hâzer k. boladur) 57/13
k.-ğanını (kabûl k.) 77/13
k.-ğan (ibtidâ k.) 56/08
k.-ğanları 64/12

ı.ġanlarını (ihlâs-ı ‘aķide ı.)
 48/10
 ı.ġan (reşk ı.) 78/10
 ı.-ı (binâ ı.) 55/12
 ı.-ı (halâş ı.) 74/04
 ı.-ı (âb âş ı.) 69/04
 ı.-ı (âb-rüy ı.) 57/04
 ı.-ı (arżü ı.) 44/09
 ı.-ı (bêrdiler beyân ı.) 53/07
 ı.-ı (söz ı. bérey) 53/06
 ı.-ı (bî edeblik ı.) 58/04
 ı.-ı (du‘â-hayr ı.) 75/05
 ı.-ı (hata ı. mén) 52/05
 ı.-ı (mı ı.) 52/10
 ı.-ı (naıl ı.) 47/02, 48/01,
 48/11, 51/05, 57/11, 60/13
 ı.-ı (naıl ı.) 41/13, 43/07,
 50/02
 ı.-ı (hande ı.) 50/10
 ı.-ı (hüb-sahn ı.) 57/05
 ı.-ı (ikramlar ı.) 67/07
 ı.-ı (ilticâ ı.) 50/09, 52/04, 68/14
 ı.-ı (iltifât ı.) 63/12
 ı.-ı (iltimâs ı.) 43/09, 68/11
 ı.-ı (kitâb-ı muţâlî“ k.) 68/05
 ı.-ı (mihmândârlık ı.) 70/11
 ı.-ı (neẓr ı.) 40/12
 ı.-ı (seyr-i seyâhat k.) 60/10
 ı.-ı (söz ı.) 53/06
 ı.-ı (tahâret ı.) 74/12
 ı.-ı (ta‘în ı.) 78/14
 ı.-ı (tayy ı.) 62/05
 ı.-ı (tayyâr ı.) 55/07
 ı.-ı (teklîf ı.) 78/13
 ı.-ı (ziyâret ı.) 56/11, 62/07,
 70/09, 74/14, 75/10, 76/02, 78/12
 ı.-madı (ķabûl ı.) 64/09, 64/11
 ı.-madılar (ķabûl ı.) 69/13
 ı.-madılar (pervâ ı.) 60/03
 ı.-maķımız (seyrini ı.) 60/11
 ı.-masalar (hürmet ı.) 76/12
 ı.-masalar (teklîf ı.) 77/06
 ı.-masa (ta‘în ı.) 77/08
 ı.-masunlar (aşķârâ ı.) 45/09
 ı.-masunlar (fâş ı.) 47/02
 ı.-may (tecâvüz ı.) 56/02

ı. (pâre ı.) 50/14
 ı.-sa (‘atâ ı.) 49/14
 ı.-sa (hürmet ı.) 76/13
 ı.-saķ (ziyâret ı.) 74/08
 ı.-salar (‘afv ı.) 52/06
 ı.-salar (ķabûl ı.) 77/06
 ı.-sağız (hânlik ı.) 65/07
 ı.-sa (sefer ı.) 65/01
 ı.-ġan (va‘de ı.) 42/07
 ı.-ġan ([...] ı.) 64/07
 ı.-ġan (arada ı. bolsa) 77/03
 ı.-maķ ([...] ı.) 60/09

ķılaş- (ayr. bkz. *ķılış-*) birlikte yapmak
 ı.-ı (ziyâret ı.) 63/05

ķılış- (ayr. bkz. *ķılaş-*) birlikte yapmak
 ı.-ı (mübârekbadlık ı.) 43/8,
 47/04

ķiyâmet (Ar.) kıyamet

ı. + de 70/02
 k. + ġaçalık 55/12

ķiymet (Ar.) değer, paha

k. + imni (ķadr ı.) 76/11

ķız kız

ı. 42/09, 42/11
 ı. + ı 67/13, 69/10
 ı. + ım 68/12
 ı. + ları 68/10
 ı. + nı 68/11, 69/11

ķızıl kızıl, kırmızı

ı. 46/05, 68/04

ķi (Far.) bağlama edatı

k. 40/02, 40/06, 41/13, 42/01, 42/06,
 42/07, 43/07, 43/08, 43/10, 43/11,
 45/06, 45/08, 45/11, 46/04, 46/07,
 46/07, 46/11, 47/13, 48/01, 48/05,
 48/09, 48/11, 49/14, 49/14, 50/02,
 50/11, 50/13, 51/03, 51/05, 51/08,
 51/11, 52/02, 53/02, 53/04, 54/10,
 54/12, 55/10, 56/07, 57/11, 60/03,
 60/05, 60/13, 61/04, 61/06, 61/06,
 62/12, 64/06, 65/02, 65/03, 65/04,
 65/05, 66/13, 67/09, 67/11, 67/14,
 68/11, 68/14, 69/01, 69/04, 69/12,
 70/03, 71/01, 71/03, 71/08, 72/01,
 72/02, 72/06, 72/07, 72/07, 73/09,
 74/03, 74/06, 74/08, 75/10, 75/12,

76/02, 76/08, 77/03, 77/06, 77/07,
77/08, 78/03, 78/13

kiçig küçük
k. 51/08, 52/02

kim bağlama edatı
k. 45/05, 47/02, 48/08, 49/11, 52/10,
56/13, 65/02, 72/12

kimerse kimse
k. 72/04

kir- girmek
k.-di 63/14
k.-diler 48/03, 51/07, 54/04
k.-genleride 66/03
k.-ip 43/07, 53/01, 53/12, 67/07,
68/05, 79/03
k.-ip (halvet-hâneğa k.) 45/14

kişi kişi
k. 42/02, 42/03, 42/12, 43/07, 43/10,
43/11, 43/13, 44/09, 44/10, 54/06,
54/13, 54/14, 56/05, 61/12, 63/06,
65/13
k.+din 78/01, 78/14
k.+ge 45/09, 47/01, 54/14, 76/06,
76/13
k.+ler 79/02
k.+ni 44/10, 72/11
k.+niñ 49/12

kitāb (Ar.) kitap
k. muṭālī“ kılp 68/05

kiz giz
k. 45/09, 47/01

koğla- kovalamak
k.-dılar 50/06
k.-p 58/07

kol kol
k. 51/01
k.+ğa (koldın k.) 44/06
k.+dın kolğa 44/06
k.+ı 78/09
k.+ığa 57/06
k.+larında édiler 47/06
k.+larını 46/11

kop- kalkmak
k.-up (el k.) 73/01
k.-a 78/06
k.-up 48/06, 70/09

koş- koşmak
k.-up 67/05

koy koyun
k. 40/12, 63/06

koy- koymak
k.-dı 42/08, 42/12, 51/12, 63/11,
73/13
k.-dılar 42/10, 43/01, 44/02, 48/07,
56/03, 57/07, 57/08, 63/01, 75/05
k.-ğan 78/12
k.-ğıl 51/12
k.-salar 56/09
k.-up 48/02, 49/11, 51/09

köç- göç etmek
k.-üp 63/10

kök gök, sema
k. 46/05

köñül gönül
k.+lerige 51/08
k.+leriga 51/10, 53/03

kör- görmek
k.-diler (tüş k.) 45/06
k.-di 58/01
k.-diler 45/06, 69/07, 74/02
k.-mese 70/13
k.-mey 74/07
k.-seler 54/04
k.-sem 71/02
k.-üñen 72/03
k.-üp 59/04, 60/11, 67/05, 70/07

körüş- görüşmek
k.-üp 56/11, 75/09

köter- kaldırmak, götürmek
k.-diler 51/12
k.-emey siz 52/03, 52/03
k.-gil 51/11, 51/13
k.-ip 44/06, 48/06, 64/07
k.-mesem 52/03
k.-sem 52/03

köterel- kaldırabilmek, götürebilmek
k.-medi 51/13
k.-mey siz 52/02

köteril- kaldırılmak, götürülmek
k.-ip 40/04

köz göz
k.+lerige 43/06, 57/10

k. +ümdin 42/12
k. +ümiñ 46/04
kuçak kucak
k. +larıda 45/06
küçe (Far.) dar ve küçük sokak
k. 49/01
k. +lerdeki 47/10
k. +side 49/01
kul kul, köle
k. +larıda 62/09
kulak kulak
k. 46/08
kum kum
k. 72/03, 72/10
kursak mide
k. +larıda 45/10
k. +larıda édim 46/11
kuvvet (Ar.) güç, kudret, takat
k. -i nürdın 41/11
k. bérðiler 60/13
k. bérıp 41/11
küffâr (Ar.) kafirler
k. +dın 74/04
kül- gülmek
k. -diler 50/11
kün gün
k. 41/14, 46/04, 46/08, 47/02, 50/02,
51/07, 61/01, 73/06, 75/13
k. +de 73/14
k. +dın 68/06
k. +i 46/07, 48/01
k. +lerde 47/02, 51/07, 52/10,
61/01, 64/04
k. +leri 63/11
k. +leri édi 47/03
künlük günlük
k. 67/04, 70/07, 71/11
künbed (Far.) kubbe
k. 56/09, 57/07, 57/08
k. -i ‘âlî 53/11, 55/12
k. binâ kıldurup 56/14
k. kıladurğan 55/13, 55/14, 56/07
k. +ğa 53/12, 56/02
k. +ni 56/03
k. +niñ 53/13, 54/01, 54/05, 56/04,
57/04

kündüz gündüz
k. 44/07
kürsî (Ar.) Allah’ın madde âlemine
(yeryüzü, yıldızlar, gezegenler vb.)
olan hakimiyeti
k. 53/06, 53/07
küteh (Far.) kısa, boysuz
k. 50/12

L

lā-‘ilāc (Ar.) çaresiz

l. bolup 69/01

laḳab (Ar.) lakap

l. + ları 79/04, 79/05, 79/06, 79/07,
79/08, 79/08, 79/09, 79/11, 79/12,
79/13, 79/14, 79/14

la‘l (Ar.) kırmızı ve değerli bir süs taş

l.-i cevāhirātlar 70/01

l.-i bedaḥṣān 69/14

l.-i cevāhirātlar 70/01

l.-i gevher-i mercān 47/05

l.-i mercānlar 47/08

lāyık (Ar.) yakışan, yaraşır

l. 42/02, 57/13

lāzım (Ar.) gerekli

l. 55/06, 72/07

l. boldı 60/10

l. bolur 71/09

l. + dur 60/11

levḥ-i ḳalem (Ar.) üzerinde insan

kaderinin yazılı olduğuna inanılan

levha

l. + din 53/06

l. + niḳ 53/07

libās (Ar.) elbise, kıyafet, kostüm

l. + lar 47/05

l. + larını 41/02

M

mādāmī-ki (Ar.) madem, çünkü, değil mi
ki
m. 44/14, 45/09

māh (Far.) ay
m.-ı tábāğa 78/04
m. + ını (püşt-i m.) 69/07

maḥrūm (Ar.) dileğine kavuşmamış olan,
kısıtlanmış, mahrum
m. 51/09

maḥbūl (Ar.) kabul edilmiş, beğenilen
m. boldı 74/05

maḥṣūd (Ar.) istek, dilek
m. 42/01

ma'lūm (Ar.) bilinen, belli olan
m. boldılar 51/11
m. bolğanlarıda 45/11

maṇ- adım atmak, gitmek
m.-dı 73/07

maṇa bana
m. 41/11, 43/11, 43/11,
61/06, 77/07, 77/08

mātem-dār (Ar. + Far.) matemli, yaşlı
m. boldılar 68/08

mazlūm (Ar.) zulüm görmüş olan; sakın
m. 47/04
m. + dın 58/01

mazlūme (Ar.) zulüm görmüş olan; sakın
m. + esi 63/06

maẓmūn (Ar.) sanatlı, ince söz
m. + ığa 56/10
m. + ığa 56/07

meded (Ar.) yardım
m. + i 59/10

medrese (Ar.) derslane, ders talim edilen
yer
m. 76/06
m. + dür (cāy-ı m.) 75/13
m. + ğa 75/11
m. + ge 75/07

melāl (Ar.) usanç, bıkkınlık
m. boldılar 50/08, 75/12
m. édi 61/05

melūl (Ar.) bıkmış, usanmış
m. boldı 60/02

m. boldılar 64/06
m. bolma 40/02

memnūn (Ar.) sevinçli, razı
m. boldılar 41/04, 62/01

men' (Ar.) yasak etme, engelleme
m. kıldı 71/01

menzıl (Ar.) yollardaki konak yeri
m. 62/05
m. + ığa 64/14
m. + leriğe 68/05

merātibe (Ar.) rütbelere, derecelere
m. 52/14

mercān (Ar.) değerli bir taş
m. 47/06
m. (gevher-i lā'l-i m.) 47/05
m. + lar (lā'l-i m.) 47/08
m. (dürr-i m.) 70/01

merḥamet (Ar.) şevkat gösterme
m. + leri 54/03

mertebe (Ar.) derece, rütbe
m. 42/01, 54/02

mesh (Ar.) bir tür pabuç
m. (keşf-i m.) 66/11

meşakkat (Ar.) zorluk, sıkıntı
m. + sız 45/14

meşhūr (Ar.) tanınmış, ünlü
m. boldı 64/12

meşk (Far.) tulumdan yapılmış su kabı
m. 72/09
m. + de 73/07
m. + lerde 73/10
m. + lerdeki 71/14, 73/07
m. + lerimizni 72/06
m. + leriği 72/08
m. + lerke 73/02
m. + lerni 72/02, 73/03

meşvī
m. 65/7

metā' (Ar.) değerli eşya
m. + ları 46/05

mevzi' (Ar.) bölge, mıntika
m. + ge 62/05

mén ben
m. 43/08, 43/12, 46/11, 52/03,
52/03, 52/05, 53/01, 53/05, 62/12,

- 62/13, 63/13, 65/03, 65/04, 66/06, 69/13, 76/10, 76/11, 76/13, 76/14, 77/08
m. + i 49/05, 51/08, 62/12, 63/13, 77/06
m. + iñ 46/04, 46/08, 54/10, 54/12, 54/14, 61/06, 65/02, 72/04, 72/04, 74/10, 76/09, 76/11, 77/05
- mi** (ayr. bkz. *mu, mü*) soru edatı
m. 69/01, 71/03, 72/07
m. -ki 42/07, 43/10
m. -kin 42/02, 61/07
- miḥmāndārlik** (Far.) misafirlik
m. kılıp 70/11
- miñ** bin (1000)
m. bir yüz beş édi 58/13
m. (iḥlāş m. boldılar) 52/09
m. boldı 57/09, 73/14, 75/01
m. boldılar 45/13, 69/8
- mīr** (Far.) amir, başkumandan, bey, vali
m. bolgusıdur 40/03
- mīrās** (Ar.) miras
m. éken 58/09
- mişāl** (Ar.) örnek, benzer
m. (gevher-i m.) 46/03
- miskīn** (Ar.) aciz, zavallı
m. + lerge 47/10
- mişl** (Ar.) benzer, kat
m. (bī m.) 46/02
- mişllig** (Ar.) benzerli
m. (gevher m.) 66/03
- miz** biz
m. 50/01, 68/01, 70/03, 74/07, 74/09, 76/06, 77/03
- mu** (1) (ayr. bkz. *mi, mü*) soru edatı
m. 55/06, 67/10, 74/07, 79/02
- mu** (2) bu, işaret zamiri
m. + ndın 59/08
m. + nı 42/12, 54/13
- mu‘azzam** (Ar.) yüce, büyük
m. + dın (mekke-i m.) 60/06
- muḥabbet** (Ar.) sevgi
m. + imizde bolğan 65/08
m. + lerini (büy-ı m.) 78/05
- muhācir** (Ar.) göçmen, göç eden
m. + ler 62/04
- muḥlīs** (Ar.) dostluğu, samimiliği ve hali içten
m. + lerimdürler (mürīd-i m.) 54/10
m. + leri (mürīd-i m. édiler) 54/07
- muḥtāc** (Ar.) ihtiyaç duyan, muhtaç
m. + durlar 48/08, 48/09
- munçaķ** inci, boncuk
m. 47/07
m. + ım 46/08
m. + ları 46/12
m. + nı 46/09
- munça** bunca, bu kadar
m. 47/04, 69/02, 69/09, 69/14, 71/06, 71/13, 71/13
- muntazır** (Ar.) bekleyen
m. 53/14
m. édiler 54/07, 62/11
- murād** (Ar.) istek, murat
m. + ımğa 42/12
- muṭālī‘** (Ar.) kitap okuyan
m. (kitāb m. kılıp) 68/05
- muṭṭalī‘** (Ar.) öğrenilmiş, haberli
m. bolup 56/10
- mūy** (Far.) kıl
m. -ı sefīd 43/07, 44/09
- mū** (ayr. bkz. *mi, mu*) soru edatı
m. 46/6, 52/03, 71/02, 72/06
- mübārek** (Ar.) hayırlı, kutlu
m. 42/13, 43/02, 43/05, 43/06, 45/10, 56/09, 58/11, 62/14, 78/11
m. (türā-ı ravża-yı m.) 59/07
m. bolsun 47/14
- mübārek-bād** (Ar. + Far.) mübarek olma, tebrik etme
m. kıldılar 61/09, 61/12
- mübārek-bādlik** (Ar. + Far.) tebrik etme, kutlama
m. 43/08
m. kıldılar 44/06
m. kılışp 47/04
- müddet** (Ar.) süre, belli bir zaman
m. + de 57/08
- müftī** (Ar.) fetva veren kişi
m. (‘ālim-i m.) 78/02
- mülāyim** (Ar.) uygun, yumuşak huylu

m. boldılar 51/04

mürîd (Ar.) öğrenci

m.-i muhlîşleri édiler 54/07

m.-i muhlîşlerimdürler 54/10

m.+leri 69/02, 69/05

müsâfir (Ar.) misafir, konuk

m. 75/13

m.-i ‘âlemlerdür 76/05

m.-i ehl-i ‘âlem 76/06

müteşaddî (Ar.) başlayan, teşebbüs eden

m. édi 51/06

müyesser (Ar.) kolay

m. bolmas 54/14

N

- nā-çār** (Far.) çaresiz
n. 53/03, 71/09, 77/11
- nā-gāh** (Far.) ansızın, birdenbire
n. 40/01, 40/01
- nā- makşūd** (Ar.) istenmeyen
n. bolğay 64/11
- naql** (Ar.) aktarmak
n. kılıpdur 41/13, 43/07, 50/02
n. kılıpdurlar 47/02, 48/01, 48/11, 51/05, 52/10, 57/11, 60/13
- nāle** (Far.) inleme, inilti
n. zārī kıldılar 52/06
- nāme** (Far.) sevgiye ve aşka dair yazılmış mektup
n. 56/10, 56/10
- nān** (Far.) ekmek, yiyecek
n. 48/02, 48/07, 63/07, 63/12
n. +ga 48/8
- naşīb** (Ar.) Allah'ın kısmet ettiği şey
n. bolğusıdur 60/04
- nātüvān** (Far.) zayıf, kuvvetsiz
n. 47/10, 61/14
n. +lar 41/04
n. +largā 55/08
- naẓar** (Ar.) bakma, bakış
n. 66/01
n. +larıda 49/11
- ne** ne
n. 49/14, 73/02
- necāt** (Ar.) kurtulma, kurtuluş
n. 52/06
- néçe** ne kadar
n. 66/08, 66/08, 71/08, 75/09
- néçend** (Tr.+Far.) ne kadar
n. 41/08, 46/08, 65/05
- nedīm** (Ar.) meclis arkadaşı
n. +leri 75/09
- nemāz** (Far.) namaz
n. 41/03, 74/12
n. -ı pişīn 59/03
n. +ıga ('īd n.) 47/03, 61/10
n. +ımnı 65/2
n. +ını 'īd 61/11
- néme** ne; şey, nesne
n. 46/06, 49/07, 49/14, 52/02, 52/08, 76/04, 76/08
n. +ge 41/12
- némen** ne, nasıl
n. 48/04
- némerse** şey, nesne
n. 45/11, 48/09
- nevbet** (Ar.) sıra, sıra ile görülen iş
n. 56/04, 69/07
- nevrüz** (Far.) yeni gün, ilkbaharın başlangıcı
n. édi 63/11
- nezr** (Ar.) adak, adak adama
n. 48/05
n. -i niyāz 77/08
n. -i niyāz kıldılar 71/06
n. -i nüzūrāt bérıp 55/09
n. -i nüzūrāt 62/07
n. -i nüzūrātlarını 63/04
n. kılıp 40/12
- nihāyet** (Ar.) son, uç, bitiş
n. 63/03, 71/12
- nikāh** (Ar.) evlilik sözleşmesi
n. ('āqd-i n. boldılar) 69/02
n. ('āqd-i n. bolmasdın) 41/06
- nişār** (Ar.) saçma, dağıtma
n. kıldılar 41/01, 47/09, 61/14
- nisbet** (Ar.) bağıntı, ilgi
n. +ni 68/01
- niyāz** (Far.) yalvarma, yakarma
n. koydılar 75/04
n. (nezr-i n. bér) 77/08
n. (nezr-i n. kıldılar) 71/06
n. kıldı 63/08
- niyyet** (Ar.) niyet
n. 57/07
n. kıldılar 70/14
- nūr** (Ar.) aydınlık, nur
n. (ferzend-i n. dīde) 47/14
n. -ı dīdemniğ 54/12
n. -ı ilahī 42/14, 43/03
n. +dın (kuvvet-i n.) 41/11
n. +dın 53/12
- nūr-zāt** (Ar.) nurlu aydınlık kişi
n. (ol şehzāde-i n.) 46/02
- nümāyān** (Far.) görünmek

n. boldı 41/12, 53/11, 54/03

n. boldılar 74/13

nüzül (Ar.) aşğı inme

n. kıldılar 75/11

nüzürât (Ar.) adaklar

n. (nezr n. béríp) 55/09

n. (nezr-i n.) 62/07

n. + larını (nezr-i n.) 63/04

O

olar onlar

- o. 58/01, 72/01, 72/12
- o. +dın 42/09, 54/14
- o. +ğa 54/07, 57/03, 72/11
- o. +nın 41/09, 41/10, 44/14, 58/11, 62/10

obdān (< Far.) güzel, şirin

- o. 55/12, 70/11
- o. +dur 76/06

obdān-raḳ (< Far. + T) daha güzel, daha

şirin

- o. 55/11

oğlan oğlan, evlat

- o. +ları 64/02

oğul oğul, evlat

- o. 42/05, 42/07, 42/13, 58/05
- o. +ı 72/13
- o. +ını 63/07
- o. +ları 58/03, 65/14
- o. +nın 42/08
- o. +mu 63/09

oğurla çalmak, hırsızlık yapmak

- o. +p 46/09

oḡṣa- benzemek, andırmak

- o. 78/04
- o. -mas érdi 41/12
- o. -talmadılar 71/04

oḳu- okumak

- o. -dılar 74/13
- o. -p 61/11
- o. -p turğan 59/03
- o. -r mén 65/02
- o. -r-ékinler 65/02
- o. -tup 40/13

ol o

- o. 41/04, 41/11, 42/01, 43/02, 43/03, 43/11, 44/01, 44/07, 44/08, 44/09, 44/10, 44/12, 45/05, 45/08, 46/01, 46/02, 46/02, 46/09, 49/01, 49/08, 50/04, 50/11, 52/13, 53/08, 53/11, 54/01, 54/05, 55/04, 56/07, 58/05, 59/13, 60/13, 61/12, 62/01, 62/03, 62/06, 62/07, 63/02, 63/03, 63/11, 69/02, 69/05, 69/11, 69/14,

- 70/02, 70/04, 72/04, 72/10, 73/12, 73/13, 73/14, 74/02, 75/07, 76/01, 77/09, 77/11, 77/12, 78/14, 79/03

- o. +dur 77/08

oltur- oturmak

- o. -dı 59/11, 59/13
- o. -dılar 49/08, 53/12, 68/04, 78/03, 79/01, 79/03
- o. -ğandın 60/02
- o. -ğanédiler 64/03
- o. -sun 68/02
- o. -up 58/07, 59/06, 68/05, 69/06
- o. -updurlar 54/05

olturğuz- oturtmak

- o. -dılar 78/13
- o. -up 48/07

on on (10)

- o. 73/06, 73/14, 79/02

ona- kabul etmek, uygun görmek

- o. -madı 49/03
- o. -madılar 71/07

orda ordu, saray

- o. +larığa 64/04, 77/02
- o. +mızğa 75/11
- o. +sığa 49/10, 67/07, 70/12, 70/12, 75/03, 76/03, 76/04, 78/06

orun yer

- o. +larıda 59/11
- o. +larıdın 48/06, 73/01

oyna- oynamak

- o. -p tursa 53/01

oz- kurtarmak

- o. -up 52/01

ozat- kurtartmak

- o. -ip 67/02

Ö

öltür- ölmek

ö.-üp 40/12

önger- kurtarmak

ö.-ipdür 48/01

örük bir meyve ağacı

ö. 63/02

ö.+ler 63/02

ö.+niñ 63/01

örüklüg meyve ağaçlı

ö. 62/14

öt- geçmek

ö.-geli 49/02

ö.-ken 45/05

öy ev

ö. +ge 68/05

öylen- eğlenmek, oyalanmak

ö.-dim 69/12

ö.-mey 69/13

öz öz, kendi

ö. 63/03, 64/14, 68/04

ö.+i 63/02, 75/06, 77/02

ö.+ini 57/05, 70/08

ö.+leri 46/06, 46/11, 56/13, 65/02,
76/04

ö.+leridin 45/08

ö.+lerige 48/05

ö.+lerini 47/14

ö.+üm 65/03

özge başka

ö. 54/06, 54/14, 65/12

P

pādşālīk (ayr. bkz. *pādşāhlīk* Far.)

padişahlık, hükümdarlık

p.+ğa 57/13

pādşāh (Far.) padişah, hükümdar

p. 67/09, 71/10, 76/08, 76/11,

76/11, 77/02, 78/06

p.+ğa 76/07, 76/08, 77/10

p.+ı 67/09, 67/14, 75/02, 75/07

p.+ını 69/10, 70/05

p.+lar 76/03

p.+ını 78/01, 78/06, 78/07

p.+ını kide 76/07

pādşāhlīk (ayr. bkz. *pādşālīk* Far.)

padişahlık, hükümdarlık

p. kıldı 66/06

p. kıldılar 65/03, 65/08

pādşāh-zāde padişah, hükümdar

p.-dür mén 76/11

pāre (Far.) parça, bölük

p. kıl 50/13

p. kıldı 50/14

pat hemen, ilk

p. 58/01

pat- (*~bat*) batmak

p.-tı 52/01

pāy (Far.) ayak

p. 66/07, 66/11, 71/11

peder (Far.) baba

p. 55/02, 60/07

pervā (Far.) korku, çekinme

p. kılmadılar 60/03

peyām (Far.) haber

p.+ımnı 72/04

p.+ını 72/11

peygamber (Far.) peygamber, elçi

p.+lermizğa (evlād p.) 58/08

pişāne (Far.) alın

p.+leridin 42/14

p.+si 78/08

p.+sidin 43/02

pīş-bāz (Far.) karşılayan

p. 75/03

pişīn (Far.) öğlen vakti

p. (nemāz-ı p.) 59/03

pīş-keş (Far.) hediye, armağan

p. kélmeseler 77/08

put (*~but*) bacak

p.+ı 78/09

p.+ları 51/14, 52/07

p.+larını 52/01

putlaş- heykel gibi donup kalmak

p.-ıp 78/08

pūşt (Far.) arka

p.-i (p. mähını) 69/07

R

- rāst** (Far.) doğru
r. kældiler 61/08
r. kélmedi 61/04
r. kélür 61/06
- ravza** (Ar.) bahçe
r. (türāb-ı r.-yı mübārek) 59/07
- rāzī** (Ar.) rıza gösteren, kabul eden
r. kıldılar 70/01
- rek'at** (Ar.) bir kıyam, bir rüku ve iki
sücuddan oluşan namaz birimi
r. 41/03, 74/12
- renc** (Far.) eziyet, sıkıntı, zahmet
r. 45/14
r. +de bolup 62/02
- resūlu'l-lah** (Ar.) peygamber, Allah'ın
elçisi
r. (sünnet-i r. keltürseler) 68/14
r. +dur (evlād-ı r.) 76/10
- reşk** (Far.) kıskanma
r. kılgan 78/10
- revān** (Far.) giden
r. boldı 63/14, 73/05, 75/02
r. boldılar 65/10
r. bolup 62/04
- riḥlet** (Ar.) göç, ölme
r. kıldılar 58/10
- rūšen** (Far.) parlak, ışıltılı
r. ü hüveydā boldı 45/05
- rūz** (Far.) gün
r. -ı 'īd 47/02

S

sa'adet (Ar.) mutluluk
s. + dūr (baht-ı s.) 43/11
s. + dūr 76/13

sa'at (Ar.) saat, muayyen vakit
s. 55/13, 70/13
s. + da 49/08
s. + de 46/01

şāhib-cemāl (Ar.) güzellik sahibi
s. 68/10

sakla- saklamak
s.-p 43/13

sal- salmak, sermek, bırakmak
s.-adur 57/14
s.-dılar 44/08, 54/12, 66/03
s.-ğan édiler 64/05
s.-ğanı 64/07
s.-ıp 49/08, 66/02, 78/05

saldur- serdirmek
s.-up 70/10

şālih (Ar.) dine uygun hareket eden
s. + lerdin 54/05

saltanat (Ar.) hükümdarlık, sultanlık
s. + da (dārü'l s. édi) 55/05
s. + da (taht-ı s.) 58/02
s. + ıda (taht-ı s.) 60/14

sariğ (krş. bkz. *sarığ*) sarı
s. 66/08

sarığ (krş. bkz. *sarığ*) sarı
s. 68/04

şarşar (Ar.) şiddetli ,gürültülü
ş. (bād-ı ş .)

sebeb (Ar.) sebep, neden
s. + din boldı 78/10

seccāde-nişinlik (Ar.) seccadeye oturma
s. 59/01

sefer (Ar.) yolculuk, savaş, harp
s. kılsa 65/01

sefid (Far.) beyaz
s. (müy-ı s.) 43/07, 44/09

sekiz sekiz (8)
s. 63/07, 79/02, 79/03

selām (Ar.) selam, merhaba deme
s. 72/04, 72/11

sem' (Ar.) işitme duyusu

s.-i şerifleriğa 54/11
s. + lerige 47/13

semiz eti, yağı bol olan yiyecek
s. 63/06

sen sen
s. + i 62/12, 63/13

ser-efrāz (Far.) baş kaldıran
s. 41/04
s. boldılar 62/01

serāy (Far.) saray
s. + ıda 78/12
s. + ığa 79/03
s. + larığa 74/01
s. + nı 46/05

seyāhat (Ar.) yolculuk, sefere çıkma
s. (seyr-i s. kılp) 60/10

seyr (Ar.) yürüme
s.-ini kılmakımız 60/11
s.-i seyāhat kılp 60/10
s. kıla kıla 53/10
s. kıldım 42/01

seyr- āb (Ar. + Far.) akan su
s. boldı 73/11
s. boldılar 73/05

seyyid-zāde (Ar.) hoca efendi çocuğu
olan kimse
s. + ler 76/03

sın- kırmak
s.-dı 78/09

sırr (Ar.) sır, giz
s. + nı bu 47/01

sırık sırık, uzun sopa
s. 46/05

sipāh (Far.) asker, ordu
s. + lar 66/14

sīret (Ar.) kimsenin içi, ahlakı
s. + de 71/05

siz siz
s. 41/08, 43/10, 53/05, 65/05,
65/07, 65/08
s. (aḡlamay s.) 53/05
s. (aḡlay s.) 53/05
s. + ler 72/07
s. + lerni 65/09
s. + ni 65/06, 66/06

şoḡbet (Ar.) görüşme, konuşma, sohbet

- s.+imni 54/14
s.+leridin 51/09
s.+lerige 53/01
s.+lerini 54/13
- sor-** sormak
s.-adılar 72/13
s.-ap 75/10
s.-dı 67/10, 76/08
s.-dılar 42/06, 67/09
- sögit** söğüt ağacı
s.+niğ 62/08
- sögitlik** söğüt ağaçlı olan yer
s. 62/06
- söz** söz
s. 53/05
s.+imizni 64/10
s. kılp 53/06
s. kılp bérey 53/06
s.+leriğa 53/14
s.+lerini 77/10
s.+lerni 77/10
s.+ni 76/14
- su** su
s. 68/12, 71/14, 72/05, 73/02, 73/07,
73/07, 73/10, 73/12
s. (aş s. kıldurup) 55/08
s.+nı 73/02, 73/09, 73/10
s.+nığ 74/11
- sultân** (Ar.) padişah, hükümdar
s.+ı bolurlar 41/10
s.-ü'l evliyâ 45/08
s.-ül' ulemâ 60/07
- şun'** (Ar.) yapma, yapış
ş.-i 'acâyiblerini 60/11
- şûret** (Ar.) biçim, görünüş kılık
ş.+de 71/04
ş.+lerini 71/02, 71/04
- şûret-keş** (Ar.+Far.) resim çizen
ş.+ğa 71/01
ş.+lerni 71/03
- sünnet** (Ar.) iyi ahlâk, iyi tabiat
s.-i resûlu'l-lah keltürseler 68/14
- sürt-** sürtmek
s.-er érdiler 57/10
s.-tiler 43/06
- süvâre** (Far.) ata binen
- s. bolup 57/02, 77/13,
78/04

Ş

şād (Far.) sevinçli

ş. 74/14

şāh (Far.) dal

ş. +ı 63/02

ş. +ığa 63/01

ş. +ını 62/08

şart (Ar.) şart

ş. +ım 77/05, 77/06, 77/07, 77/08

ş. +larını 77/11

şāyed (Far.) eğer

ş. 61/06

şeb-çerāğ (Far.) gece parlayan yıldız

ş. 71/06, 71/06

şehādet (Ar.) şahitlik etme

ş. +leri 58/09

şehīd (Ar.) din veya yüksek bir ülkü

uğrunda ölen

ş. bolğandın 64/01

ş. kıldı 59/04, 59/08

ş. kıldılar 66/14

şehir (Far.) şehir

ş. +din 66/13

ş. +i 71/08

ş. +ige 60/09

ş. +ke 67/07

ş. +lerde 62/01

ş. +lerdür 71/08

ş. +lerge 60/10

şehzāde (Far.) hükümdar oğlu, prens

ş. 46/02

ş. +ler (bu ş.) 64/03

ş. +ler 64/06, 67/06

ş. +lerğa 67/08

ş. +leridin 59/14

ş. +lerni 67/01

şemşīr (Far.) kılıç

ş. +lerini 49/09, 50/06

şerīf (Ar.) şeref sahibi

ş. +de (nicārā-ı ş.) 79/01

ş. +leri (ism-i ş.) 72/14

ş. +leriğa (sem'i ş.) 54/12

ş. +lerige (hıdmet-i ş.) 75/08

ş. +lerini (ism-i ş.) 44/02

ş. +niğ (zāt-ı ş.) 61/08

ş. +ğa 75/06, 78/05

şerīk (Ar.) ortak

ş. +dür 50/01

şikār (Far.) av

ş. +ğa 48/12, 59/02

şol (< *şu + ol*) şu

ş. 46/07, 55/13, 56/02, 56/10, 63/05,

63/14, 64/04, 65/10, 68/02, 68/03,

71/12, 72/03

şu şu

ş. 73/12

ş. yérdin 75/01

şubu (< *şu + bu*) şu, bu

ş. 41/13, 42/07, 43/13, 53/02, 63/01,

67/02, 68/11, 73/12

ş. +lar 72/08

şundağ şu şekilde

ş. 51/08, 58/08

şük sakin, hareketsiz

ş. 49/08

şükr-güzārlik (Ar. + Far.) teşekkür eden,

iyilik bilen

ş. 40/10

şükrāne (Ar.) iyilik bilme, şükran alameti

ş. +leriğa 41/02

T

- tā** (Far.) ki, zira, kadar
t. 52/01, 55/12, 56/03
- ta‘ām** (Ar.) yemek, aş
t. +ğa 77/06
- tābān** (Far.) parlak, ısıtılı
t. +ğa (māh-ı t.) 78/04
t. (hūrşīd-i t.) 40/04
- tābi‘** (Ar.) birinin arkası sıra giden, ona uyan; boyun eğen
t. +de bolurlar 41/10
- ta‘bīr** (Ar.) ifade, açıklama
t. 45/07
t. bérdi 48/08
t. bérdirler 45/08
- tağ** dağ
t. 72/03
t. +da 72/04
t. +ka 72/10
t. +nı 72/03, 72/10
- taḥāret** (Ar.) temizlik
t. kılıp 74/12
t. +lerige 68/12
- taḥt** (Far.) hükümdarlık; hükümdarlık makamı, koltuğu
t. 47/05, 53/12, 54/04, 78/13
t.-ı hükümetde 64/01
t.-ı salṭanatda 58/02
t.-ı salṭanatıda 60/14
t. +da 48/07
t. +dın 40/08, 77/07
t. +nı 78/12
- ta‘īn** (Ar.) belirlemek, belli yere getirmek
t. kıldılar 78/02
t. kılıp 78/14
t. kılmasa 77/07
- taḳat** (Ar.) güç kuvvet
t. (bī- t. bolup) 53/14
- taḳdīr** (Ar.) ezelde Allah’ın olmasını istediği şeyler
t. 58/08
- taḳrīr** (Ar.) anlatmak
t. kıldı 77/10
- ṭaleb** (Ar.) isteme, dileme
t. 60/05
- taa‘lluḳāt** (Ar.) hısımlar, akrabâ
t. +larını 61/13
- tam** dam, duvar
t. +ıda 46/05
- tanu-** tanımak
t.-mas érdi 44/10
- tap-** bulmak
t.-ar 55/01
t.-arlar 70/04
t.-ar miz 70/03
t.-ıp 62/12, 63/13, 72/05
t.-madı 50/07
t.-sam 52/06
t.-tılar 46/03, 72/11
- tapıl-** bulunmak
t.-ır mi-ki 42/02
t.-madı 46/09
- tapal-** (< *tapa al-*) bulabilmek
t.-madım 42/03
t.-mas 54/13
t.-may 54/01
- tapan** (< *taban*) taban
t. +larını 43/05
- tapşur-** ulaştırmak, getirmek
t.-dum 65/09, 65/09
- tār** (Far.) karanlık oda
t.-ı küçe édi 49/02
- ṭaraf** (Ar.) yön; bölge
t. +ıdaki 72/10
t. +ıdın 68/01
t. +ıge 40/09, 75/02
- tarbüz** karpuz
t. 50/03
t. +dın 50/14
t. +nı 50/12, 50/13
- tārīḥ** (Ar.) tarih; geçmiş zaman
t. +ka 46/01, 58/13
- tart-** çekmek
t.-ıp 44/14
t.-tı 71/04
t.-tılar 69/06, 74/12
- taş** (1) taş
t. 66/14
- taş** (2) dış
t. +ıda 53/13
- taşla-** taşlamak

t.-p 58/07, 59/06, 70/08
t.-p bérðiler 41/02, 47/07, 62/10
ṭavāf (Ar.) etrafını dolaşmak
t. kıldılar 67/05
ta'yīn (Ar.) belirleme
t. kıldılar 56/01
tayy (Ar.) cömertlik
t. kılp 62/05
ṭayyār (Ar.) hazır
t. kıldılar 69/05
t. kılp 55/07
ṭayyār-la- (Ar.) hazırlamak
t.-dılar 66/09
ta'zīm (Ar.) büyükleme, ululama
t. 43/13, 51/01, 55/14, 56/11
t. kıldı 40/09
ta'ziyet (Ar.) başsağlığı dileme
t. tutup 68/07
te'ālī (Ar.) yüksek, ulu (Allah için söylenir)
t. (ḥudāvend-i t.) 77/03
t. (inşā'lahu -t.) 65/03
t.+ğa (ḥudāy-ı t.) 40/10
t.+niğ (ḥudāy-ı t.) 58/08, 60/10
tecāvüz (Ar.) saldırma
t. kılmay 56/02
tefrika (Ar.) anlaşmazlık, ayrılık
t. 57/14
teftiş (Ar.) gereği gibi sorup araştırma
t. kıldım 46/09
tekbīr (Ar.) "Allahü ekber" sözü
t. kıldılar (du'a t.) 40/13
teklīf (Ar.) öneri
t. kıldı 77/02
t. kıldılar 70/12
t. kılp 78/13
t. kılmaları 77/06
temām (Far.) tamam, tamamen
t. 57/04
t. (edeb-i t.) 55/14
t.+ığa 57/08
temāşā (Far.) seyir, bakmak, izlemek
t.+sığa 50/03
temmüz (Ar.) temmuz ayı
t. 71/13
teñ denk, eş

t. 49/14, 50/01, 71/08
teñlik denklik, eşit olma
t.+ige 68/04
tepret- kımıldamak
t.-geli 43/09
t.-sem 43/12
t.-ti 44/09
t.-tiler 43/13, 44/08
teşrīf (Ar.) şereflendirme, onur verme
t.-i kadem keltürdi 55/03
t.-i kadem keltürdiler 69/09
tevellüd (Ar.) doğma
t. 45/13, 46/03
tevfīk (Ar.) Allah'ın inayetine mazhar olma
t.+lerice 63/03
tégin (ayr. bkz. *dék*) kadar
t. 60/12, 71/03
téve deve
t. 63/07, 66/08, 66/12, 73/03
t.+lerğa 72/08
t.+lerge 72/03, 72/06, 73/02
t.+lerni 72/09
turnağ tırnak
t.+ıça42/03
tik- sokmak; dikmek
t.-ip 49/04
tilāvet (Ar.) Kur'an'ı güzel sesle usulüne göre okuma
t.+din ziyāret 55/07
tile- dilemek, istemek
t.-di 50/09
t.-diler 64/09
tiz diz
t.+leri gaçalık 52/01
tīz (Far.) çabuk
t.-i tünd 74/03, 77/09
t. barıp 40/07
tofçağ at cinsi
t. 66/09, 75/04, 78/04
t.-ı 'ırağ 75/04
t.+ğa 77/13
toğ- doğmak
t.-қанlarını 48/11
toğul- doğulmak
t.-ğan 63/10, 63/11

t.-ğanlarıdın 44/13
tohta- (Mo.) durmak, sabit kalmak
 t.-may 56/04
tohtatal- (Mo.) durdurabilmek
 t.-madı 71/01
tokaç bir tür meyve (?)
 t. 66/09
tokuz dokuz (9)
 t. 66/08
tola dolu
 t. 52/04, 65/14, 69/11
 t.+dur 63/03
 t. érdi 54/05
 t. érdiler 54/09
 t.+dın tola 40/08
toy ziyafet
 t. bünyād kıldılar 41/03
tök- dökmek
 t.-diler 73/10
 t.-ep 71/14, 73/07
 t.-ünler 73/09
tökül- dökülmek
 t.-ülgen 73/11
töpe tepe
 t.+de 56/09
 t.+sini 56/04
tört dört (4)
 t. 51/07, 52/13, 73/10
töşük deşik, delik
 t.+leridin 51/14
tüce (Ar.) bir yere gitmek için dönme
 t. kıldılar 40/01
tur- (1) (ayr. bkz. *dur-*) durmak (yardımcı fiil)
 t.-dılar (beca kéltürüp t.) 43/14
 t.-dılar (dép t.) 69/01
 t.-dılar (kéltürüp t.) 51/01
 t.-dılar (ta'zīm becā kéltürüp t.) 55/14, 56/12
 t.-adur (zāhir bolup t.) 42/14, 43/03
 t.-dılar (yığlap t.) 72/02
 t.-dı (yığlap t.) 70/09
 t.-ğan (tayyār kılp t. édiler) 55/07
 t.-ğan (oqup t.) 59/03
 t.-sa (oynap t.) 53/01

t.-up (kélip t.) 53/04
 t.-up (tutup t.) 62/08
 t.-ur (evlādlarıdın t.) 67/12
 t.-ur (asığlık t. érdi) 46/05
 t.-dı (iltimās kılp t.) 43/09
 t.-dılar (nā-çār t.) 53/03
 t.-dılar (vaqt t.) 69/10
tur (2) var olmak, durmak; kalmak
 t.-dılar (üç kün t.) 75/14
 t.-uñ (yérde t.) 53/03
tut- tutmak
 t.-tılar 44/07, 66/10, 66/12
 t.-up 58/07, 59/05, 68/07, 78/11
 t.-up turup 62/08
tügme düğme
 t. 47/07
 t.+kin 61/04
 t.+lerini 47/07
tünd (Far.) sert, şiddetli
 t. (tüz-i t.) 74/03, 77/09
tünü- geceleme, uyumak
 t.-diler 44/11
tüp dip
 t.+in 49/08
türāb (Ar.) toprak
 t.-ı ravza-yı mübârekde 59/07
tüş rüya
 t. kördiler 45/06
 t.+lerini 45/07
tüş- düşmek
 t.-er édiler 76/04
 t.-ken éken 46/13
 t.-mediler 76/05
 t.-mey 75/11
 t.-ti 74/01
 t.-tiler 55/04, 62/06, 62/14, 64/04, 65/11, 70/11, 75/07
 t.-üp 40/08, 46/12, 48/13
 56/04, 66/10
 t.-ürdiler 67/07, 70/10, 75/03, 78/12

U

u (Ar., ayr. bkz. *ü, ve*) ve

u. 40/04, 61/12

uçra- uğramak

u.-p 49/01

ulağ yük hayvanı

u. + da 48/14

u. + larnı 71/08

‘ulemā (Ar.) alimler

‘u. (sulṭānū’l u.) 60/07

‘u.-yı fuṣalā 61/11, 78/01

uluğ ulu, büyük kişi

u. 40/07, 47/05, 51/09, 60/04, 61/08

uluğluğ büyüklük, yücelik

u. + larını 52/05

unut- unutmak

u.-mağıl 62/12, 63/13

ur- vurmak

u.-dı 49/04, 49/06

u.-up 66/14

ussuzluğ susuzluk

u. dın 71/14

uşbu işte bu

u. 43/12, 55/11, 78/05

u. + dur 49/12

uyğan- uyanmak

u.-ıp 45/07

Ü

ü (Far., ayr. bkz *u*, *ve*) ve

ü. 41/04, 45/14, 55/08, 61/14,
62/01, 66/07, 66/11, 71/11, 79/06

üç üç (3)

ü. 54/02, 56/04, 66/03, 66/05,
67/13, 73/10, 75/13, 76/09, 77/05

üçün için, sebebiyle

ü. 43/04

üçüncü üçüncü

ü.+i 76/11, 77/08

ümerā (Ar.) emirler

ü. 61/12

ü.-yı fuṣalāları 78/02

ü.+ları 78/07

ümmīd (Far.) umut, ümid

ü. kıladur 74/09

ümmīd-vār (Far.) ümitli

ü. boldılar 41/13

üst üst, üzeri

ü.+ilerideki 41/02

üzengü üzengi

ü.+lerini 67/05, 78/11

üzre üstünde, üzre

ü. 47/05, 53/12, 54/04

V

va'de (Ar.) verilen söz, belirtilen süre

v. 42/06

v. bérðiler 62/13

v. kıldı 63/13

vākı'a (Ar.) olmuş olan şey

v. +da 74/02

v. +lar 51/02

v. +lardın 45/5, 60/04

v. +larını 70/06

v. +larını 47/12

v. +nı 77/01

vākı'at (Ar.) vakıalar

v. +larını 54/11

vākıf (Ar.) elde eden; bilen; vakfeden

v. bolup 56/07

vakt (Ar.) zaman, vakit

v. 69/10

v. bolup 40/08, 40/11

v. +da 46/01, 52/13, 55/05, 56/07,
59/13, 60/13, 62/07

v. +de 50/04, 68/03, 75/07

v. +deki 41/04

v. +ı édi 71/13

v. +ki 51/03

v. +larında 45/13

v. +nı 59/04

vaşl (Ar.) ulaşma, kavuşma

v. bolğan 79/01

v. bolur 41/08

ve (Ar., ayr. bkz *u*, *ü*) ve

v. 40/02, 40/12, 41/04, 42/01, 44/01,
44/05, 44/10, 44/11, 45/03, 47/08,
47/08, 48/01, 49/14, 51/04, 53/10,
61/10, 62/10, 63/02, 63/07, 64/06,
65/09, 65/12, 66/05, 67/01, 67/01,
70/11, 73/03, 73/05, 76/03, 76/12,
78/01, 78/07, 78/09, 78/09

vech (Ar.) yüz, çehre

v. (bī v.) 76/07

vedalaş- (Ar.) ayrılma, ayrılış

v.-ıp 71/11

vefāt (Ar.) ölüm, ölme

v. bolğan 63/09

v. bolğandın 59/09

v. bolup 63/10

v. kıldılar 68/06

v. +ıdın 59/12

vezir (Ar.) padişah vekili

v. 76/01, 76/08, 76/14, 77/05, 77/09,
77/14

v. +din 77/11

v. +i 75/14

v. +ni 77/12

vücūd (Ar.) vücut, beden

v. +ğa 42/13, 43/02

v. +ğa keldi 42/05, 42/09, 42/11

v. +ğa keldiler 51/03

v. +ğa kélmesdin 51/02

v. +ğa kélür 41/08

v. +ğa kélürler 45/08

v. +umda 76/09

Y

yā (Far.) (1) seslenme edatı
y. 52/14, 54/01, 72/14

yā (Far.) (2) bağlama, kuvvetlendirme edatı
y. 53/05

yağ yağ
y. + da 66/08

yağış iyi, güzel, hoş
y. 46/01, 70/10, 75/03, 75/04
y. bolur 69/01

yağın (Ar.) doğru, gerçek
y. 74/06

yākūt (Ar.) yakut taşı
y. 47/05

yalağda- sıyırmak
y.-p 49/09, 50/06

yan yan, taraf
y. + ğanlarıdın 61/11
y. + larıda 58/12, 59/07

yan- dönmek, gelmek
y.-ar édiler 62/07, 63/05
y.-ar mu miz 74/07
y.-dı 71/11
y.-dılar 67/02, 77/04
y.-ıp 69/13, 74/03

yandur- döndürmek
y.-ğay mén 66/06

yana yine, tekrar
y. 42/10, 51/13, 66/09, 69/13, 71/10, 72/03, 75/11, 77/05, 77/12

yanar yan, taraf
y. + larıda 75/04

yanıl- yanılmak
y.-ıp 76/12

ya'nī (Ar.) yani
y. 44/13

yantağ
y. 48/13, 48/14

yantağcı
y. 49/04
y. nı 48/14
y. nıñ 49/03, 49/04

yār (Far.) arkadaş, dost
y. 57/02

yārān (Far.) dost, sevgili
y. + lar (aşhāb-ı y.) 44/06, 59/05, 61/09, 61/10, 68/14, 72/01, 73/03, 73/04, 73/08, 74/13
y. + lar (aşhāb-ı y.) 62/03
y. + larğa (aşhāb-ı y.) 66/10, 67/08, 71/10
y. + larığa (aşhāb-ı y.) 67/06
y. + larım (aşhāb-ı y.) 44/11, 50/03, 70/11
y. + larnı (aşhāb-ı y.) 67/01
y. + larnıñ (aşhāb-ı y.) 75/01
y. + lar 69/05, 74/06

yarıl- yarılmak
y.-dı 49/04, 78/08

yarım yarım
y. 59/11

yaş yaş, yıl
y. + da édiler 52/13, 62/08
y. + ğa 51/07
y. + ka 66/03

yaşar yaşında
y. 63/7

yat- yatmak
y. 74/02

yektā (Far.) tek, eşsiz, benzersiz
y. édiler 65/12

yé- yemek
y.-p 69/06

yér yer
y. 77/07, 78/02, 78/14
y. + de 51/12, 53/02, 55/13, 61/05, 63/05, 77/07, 78/14
y. + din 52/01, 52/08, 73/02, 73/11
y. + din 75/01
y. + ğaça 67/04, 70/07, 71/11
y. + ge 49/07, 52/01, 69/03, 70/10, 73/12, 74/12
y. + ge 55/12
y. + idin 70/04
y. + ke 73/09, 73/10
y. + ler 55/11
y. + lerdin 55/11
y. + lerdür 55/11
y. + leri 59/02
y. + ni 56/01

yét- ulaşmak, yetmek
y.-ip 78/03
y.-ti 65/07, 68/06
y.-tiler 57/08, 72/01, 78/06
y.-tim 42/13
y.-ür 42/12

yétkür- ulaştırmak, yetiştirmek
y.-diler 47/13

yéti yedi (7)
y. 44/07, 61/12, 62/08, 78/01, 78/14

yétiş- yetişmek
y. 69/3

yığ- toplamak
y.-ğalı 74/05

yığla- ağlamak
y.-p 49/05
y.-p turdı 70/09
y.-p turdılar 72/02

yığlaş- karşılıklı ağlamak, ağlaşmak
y.-tı 73/08

yıkıl- yıkılmak
y.-a 78/06
y.-dılar 53/08
y.-ıp 70/09, 72/01, 73/08, 78/08

yıl yıl, sene
y. 59/08, 59/11, 65/05
y.+dın 46/03

yıl- yılmak
y.-may 66/08

yıraq uzak
y.+dın 67/04, 70/07

yoğan büyük
y. 63/2

yok yok
y. 76/07
y. bolup édi 46/08

yol yol
y. 71/14, 73/06
y.+ğa 57/01, 63/14, 73/05

yu- yıkamak
y.-p édiler 46/12
y.-p 59/07

yuğur- yoğurmak
y.-up 66/09

yuğarı yukarı
y. 68/02, 78/02, 78/14

yüğü- koşmak
y.-di 70/08
y.-diler 67/05
y.-üp 40/08

yüğüüş- koşuşmak
y.-üp 78/07

yükle- yüklemek
y.-p 72/03

yür- (ayr. bkz. *yürü-*) yürümek
y.-diler 77/14
y.-gendin 71/14
y.-genleriçe 63/14, 65/10, 67/02, 71/12

yürü- (ayr. bkz. *yür-*) yürümek
y.-p 62/13, 73/06
y.-r érdiler 52/12

yüz yüz(100)
y. (bir miñ bir y. beş édi) 58/13

yüz yüz, çehre
y.+i 49/04
y.+ige 49/04

Z

- zāhir** (Ar.) belli, açık
z. bolup 42/14, 43/03
- zarar** (Ar.) ziyan, eksiklik
ż. boladur 76/08
ż. bolur 76/08
ż. +dur 76/12
ż. +nı 76/14
- zārī** (Far.) ağlayıp, sızlama
z. (nāle z. kıldılar) 52/07
- zāt** (Ar.) kendi, kişi
z.-ı bā-berekāt 43/02
z.-ı bā-berekātnı 44/07, 44/12
z.-ı bā-berekātnıñ 43/05, 44/01, 45/13
z.-ı şerifniñ 61/08
z. +nıñ 43/08
- zebān** (Far.) dil
z. +ları 46/03, 66/03
- zehr** (Far.) zehir
z. 58/05, 58/09
- zemān** (Ar.) zaman
z. 56/02, 56/10
z. +da 62/03
- zemāne** (Ar.) devir, vakit
z. +si 62/02
- zer-beft** (Far.) sırmalı kumaş
z. 41/02
- zihī** (Ar.) ne hoş
z. 76/12, 76/13
- zindān** (Far.) karanlık yer, mahpushane
z. +dın 64/14
z. +ğa 64/05, 64/07
- ziyāde** (Ar.) çok bol
z. 46/6, 49/13
- ziyāret** (Ar.) görüşmeye gitme
z. 55/07
z. kılaşıp 63/05
z. kıılıp 56/11, 62/07, 70/08, 74/14, 75/09, 76/02, 78/11
z. kılsak 74/08
z. +leriğa 55/03
- zuhūr** (Ar.) görünme, meydana çıkma
z. +ğa kældiler 46/01
z. +ğa kélmegeñleri 45/04

- z. +ğa kélmesdin 45/02
z. +ları 43/04
- zūr** (Far.) zor, güç
z. bérıp 56/03
z. kıldı 51/1

3.2. Kişi İsimleri; Saygi Bildiren İsimler, Unvanlar ve Lakaplar Dizini

‘abdu’l-mecīd

‘a. 66/1

‘abdü’ş-şamed ẖāce

‘a. + ğa 68/03, 61/3

‘a. + m 59/14

‘a. + mniḡ 67/11

ādāḡ-ı niyāz ẖāce

ā. + niḡ 79/6

āfāḡ ẖān ‘azīzim pādşāh

ā. 42/11

āḡirü’l-emr ẖān

ā. + ım 50/8

aḡbaşẖān

a. 59/12

ārzü aḡça ẖāce

ā. 66/5

ā. + m 65/13

aygölān

a. + nı 72/2

bābā ẖān zālīm

b. 60/8

bedaḡşān pādşāhı

b. 66/3, 66/8, 66/14

buḡra ḡam

b. 62/3

bürhānū’d-dīn ẖāce

b. + m 38/7, 38/8

bürhānū’d-dīn kılıḡ ẖāce

b. + m 43/1, 60/1

ḡıḡız ẖān

ḡ. 67/13

damla ata cān

d. 50/9

ebū cehil

e. 62/1

ebū naşr

e. 62/11

ebū naşr sāmānī

e. 79/7

ebū naşrū’l-envārī

e. 62/8,

e. + ğa 62/12

ebū’l-ġāzī ẖān

e. 75/8, 75/10, 76/1, 77/4

e. + ğa 77/14

e. + niḡ 75/14

emīr şāhān

e. 44/5

fāṭıma rażī allahu ‘anhādın

f. 41/7

ġāzī pādşāh

ġ. + ım 48/9, 51/6

ẖāce buḡra ẖān

ẖ. 44/4

ẖāce ḡasan

ẖ. 44/2, 72/14

ḡāḡān-ı ā’zam

ẖ. 44/3

ẖān ẖācem pādşāh

ẖ. + ım 55/5, 55/6, 55/10, 55/13,

56/1, 56/5, 56/6, 59/1, 59/2, 59/9

ḡanım pādşāh

ẖ. + ım 46/7, 46/13, 46/14, 47/4,

47/5, 47/12, 48/9, 48/11, 50/2, 50/5,

50/9, 60/14, 61/2, 61/4, 61/7, 61/13

ẖ. + ımdın 42/05

ẖ. + ımġa 40/06, 41/06

ẖ. + ımnı 47/04

ẖ. + ımnıḡ 45/10, 45/12, 48/11,

51/03, 59/12

ẖ. + nı 59/8

ḡasan ẖāce

ẖ. + m 44/2

ẖ. + mdür 72/14

ḡazret-i mezār pādşāh

ẖ. + mniḡ 55/3, 55/4, 63/9

ẖ. + ım 75/5

ḡazret-i şallāllahu ‘aleyhi ve’s-sellem

ẖ. 40/1

ḡazret-i ẖāce ‘abdu’l-ġaffārī

ẖ. + nı 74/1

ḡazret-i bibi fāṭıma rażī allahu ‘anhādın

ẖ. 41/7

ḡazret-i ḡızır ‘aleyhi’s-selām

ẖ. 44/12

ḡazret-i mezār fāyızü’l envār

h. + nıñ 56/14, 58/12
hazret-i muhammed muştafî şallallahu
‘aleyhi ve’s-sellem
h. 43/3
hazret-i resül ‘aleyhi’s-selām
h. 44/1, 60/5, 70/3, 74/1, 74/2
h. + nıñ 40/11
hazret-i şāhib-kırān
h. 48/8, 51/2
hazret-i şāhib-kırān gāzī pādşāh
h. + ım 44/13, 46/4, 46/10, 48/2,
54/9
hazret-i şāhib-kırān pādşāh
h. + ım 51/3, 53/13, 54/4
h. + ım nı 51/5
hazret-i seyyid āfāk h’āce
h. + m 40/9, 41/3, 41/12, 41/13,
47/1, 47/11, 48/3, 48/5, 48/10,
48/13, 49/10, 49/13, 50/8, 50/11,
50/12, 53/1, 30a-11, 54/12, 55/2,
55/10, 56/6, 56/12, 57/11, 58/2,
58/9, 58/14, 59/13, 60/8,
h. + m nıñ 40/4, 54/8
h. + mğa 45/3, 45/07, 56/5
hazret-i seyyid şāhib-kırān pādşāh
h. + ım 53/11
hazret-i seyyidü’l-āfāk h’āce
h. + m 40/10, 41/14, 42/7
h. + m dın 42/6
‘ırak pādşāhı
‘ı. 75/2
kanā‘atu’l-lah h’āce
k. + m nıñ 64/2
kāsī
k. + leriniñ 68/1
kılıç bürhānū’d-dīn h’āce
k. + m 59/14 60/1
köli çigid
k. 62/9, 62/10
mahīrah
m. 44/14
maķşūd h’āce
m. + m 64/2, 64/4, 64/9, 64/10
m. + m dın 64/8
m. + m nı 66/13
m + m nıñ 64/3

mantuķ hān sultān
m. 48/12, 49/3, 49/6, 49/9
m + ğa 49/1
m + nıñ 49/02
mehdī h’āce
m. + m 42/8, 59/10, 59/14, 60/14,
61/2, 68/7, 68/8
mevhim
m. 40/13, 63/03
mevlānā baba kazī
m. 65/4, 79/4
mevlānā bedaķşānı
m. 68/9
mevlānā celālū’d-dīn rūmī molla
m. + m 79/5
mevlānā molla-naķī
m. 40/5, 44/11, 50/13, 51/6, 51/7,
51/10, 52/11, 53/3, 53/7, 53/9,
53/13, 64/8, 64/13, 65/1, 65/4, 65/7,
65/9
mevlānā şehābū’d-dīn sehr ü reddī
ādāk-ı niyāz h’āce
m. + nıñ 79/05
mevlānā şemsü’d-din tebrizī
m. 79/6
mevlānā şeyh aķmed jandpīl
m. 79/11
mevlānā şeyh şadrū’d-dīn konyevī
m. 79/ 10-11
minā h’āce
m. 78/2
mīr-i ā’zam āķūn
m. + um 78/14
mīrzā devlet ata
m. 57/2
mirzā ebū bekir
m. + nıñ 67/12
molla ‘aşāmū’d-dīn ħalfetī
m. + m 79/12
molla aķher āķūn
m. + um 53/3
m. + umğa 52/9, 53/7
molla ħūsāmū’d-dīn ķelebī
h. 79/13
molla ismāil āķūn
m. + um 79/9

molla kâsım halfetî

m. + m 79/10

molla mecîd âhûn

m. + um 79/8

molla muhammed âhûn

m. + um 67/11

molla nevrûz âhûn

m. + um 79/7

molla şâdır halfetî

m. + m 79/13

molla şâhruh halfetî

m. + m 79/11

molla ya'kûb halfetî

m. + m 79/14

mollam pâdşâh

m. + niğ 79/5

muhammed

m. ('îd-i m.) 63/5-6, 63/8

muhmammed emîn han

m. + niğ 67/13

muhterem han

m. + imdurlar 67/14

nevrûz

n. 63/11

şâhib-kırân pâdşâh

ş. + ım 52/2, 52/7

ş. + ımğa 52/4, 52/8

şâhib-kırân-ı ekrem

ş. 44/3

seyyid buğra han

s. 44/4

seyyid buse hânzâde buse

s. 68/2

seyyid-i sâdât

s. 46/2

sultân buğra han

s. 44/5

sultân ibrahîm edhem ebû naşr

s. + ım 79/7

sultânü'l-evliyâ

s. 45/8

sultânü'l-'ulemâ

s. 60/7

şâh bâkî hâce

ş. 66/4, 66/7, 67/1

ş. + niğ 65/13

ş. + niğkide 65/11

şeyh ebû 'âlî

ş. 79/8

şeyh musli'hud-din sa'dî-i şirâzî

ş. 79/9

şeyh şekîk-i belhî

ş. 79/12

tahsîn bulak

t. 73/13

urandıp han

u. 70/6, 70/14, 71/1, 71/5, 71/7,

u. +ğa 71/10

yûsuf isbât

y. 79/14

zehrâ han 'azîm pâdşâh

z. 42/9

3.3. Yer Adlari Dizini

bedaḥsān

- b. 67/4, 67/8, 67/14,
- b. +dın 67/2
- b. +ğa 69/14, 67/3

belḥ

- b. +dın 60/7

buḥāra

- b. 69/9, 69/10

ḥīn

- ç. 60/9

ḥān ayrıkı

- ḥ. 62/5

ḥārezm

- ḥ. +ge 60/7, 71/12

hérat

- h. +ğa 74/1

hindistān

- 71/ 7

‘irāk

- ‘i. 75/02
- ‘i. +ğa 75/2

kāşgar

- k. 75/2
- k. +ğa 55/3, 56/13, 57/4,
- 58/12, 62/2, 63/14,
- k. +da 55/5, 60/8,
- k. +dın 67/12,
- k. +nı 74/4

keşmīr

- k. +ge 68/09
- k. +ğa 70/1, 70/5

medīne-i mūnevver

- m. +eğa 60/6

mekke

- m. 60/6

mekketu’l-lah

- m. 74/6, 74/8, 74/13

mevzi‘

- m. +ge 62/5

mūnīb-i nicārā şerīf

- m. +ğa 75/0

nicārā

- n. +nı 75/7

nicārā şerīf

- n. +de 79/01
- n. +ğa 78/05

taşmalık

- t. +ğa 65/10

tazgun

- t. +ğa 62/ 13

yārkend

- y. 60/14, 61/14
- y. +de 58/02, 58/10
- y. +ğa 56/5, 56/10
- y. +dın 55/2, 58/5, 62/2
- y. +ni 59/12, 60/2
- y. +ni 48/14

3.4. Alıntılar

Müellifin doğrudan Arapça ve Farsça kaynaklardan alıntılacağı dinî parçalar (ayet, hadis) ile manzumelerin Türkçe karşılıkları, içinde geçtikleri sayfa/satır numaraları gösterilerek aşağıda belirtilmiştir. Metinde çeviri yazının bütünlüğünü bozmamak amacıyla Latin harflerine çevrilerek sunulmuş ve metinde eğik (italik) yazılarak belirgin hale getirilmiştir.

58/10, 59/4, 59/8, 68/6 : “*Onlar, bir musibetle karşılaştıkları zaman, bizler, Allah için varız ve muhakkak O'na döneceğiz, derler.*” (Bakara Suresi, 156. ayet.)

45/1-2: “*Cümle yiğitler hızırın varlığından talep ister. Belli bu hizmet eden sahip kıran.*”

4. SONUÇ

Bu çalışmada *Doğu Türkçesi Tezkire-i Seyyid Âfâk Hâcem* Adlı eserin ilk 22 varağı (22b-42a) incelenmiştir. Arap harfli eser metni transkripsiyon esasları takip edilerek Latin harflerine aktarılmış, metin çözülmüştür. Metnin gramatikal dizini oluşturulmuş ve böylece söz varlığı ortaya konmuştur. “Kişi İsimleri; Saygı Bildiren Ünvanlar ve Lakaplar” dizini ve “Yer İsimleri” dizini oluşturmuştur. Müellifin doğrudan Arapça ve Farsça metinlerden iktibas ettiği dini yahut farklı parçaların Türkçe karşılıkları ise “Ekler” de sunulmuştur. Son olarak eserin tıpkıbasımı çalışmaya eklenmiştir. Neticede Doğu Türkçesi literatürüne bir eser kazandırılmıştır.

KAYNAKÇA

ARAT Reşit Rahmeti, *Türk İlmî Transkripsiyon Kılavuzu*, MEB Yayınları, İstanbul 1946.

BASKAKOV N. A., TOŞÇAKOVA T. M., *Oyrotsko-Russkiy Slovar* (“*Altayca Türkçe Sözlük*” adı altında genişletilmiş baskı), Haz. E. Gürsoy-Naskali, M. Duranlı, TDK Yayınları, Ankara 1999.

BERBERCAN Mehmet Turgut, *Eski Türkçe Bayagut Oğlu Otaçı Beg Hikâyesi*, Derin Yayınları, İstanbul 2016.

BERBERCAN Mehmet Turgut, “Buğra Tezkiresi’nden Parçalar”, *Turkish Studies*, cilt: 6/4, 2012, ss. 431-455.

BERBERCAN Mehmet Turgut, *Çağatayca Gülistan Tercümesi*(*Gülistan-ı Türkî*), Bilge Oğuz Yayınları, İstanbul 2018.

BERBERCAN Mehmet Turgut, “İsveç Türkolojisinden İki Bilgin: Gustaf Raquette ve Gunnar Jarring”, *Uluslararası Uygur Araştırmaları Dergisi*, sayı: 10, 2017, ss. 42-54.

CLAUSON Gerard, *An Etymological Dictionary of Pre-Thirteenth Century Turkish*, Oxford Univercity Press, Oxford 1972.

ÇELİK M. Bilal, “Saidiye Hanlığı ve Hocalar Devri Kaynakları”, *International Journal of History*, cilt: 4, sayı: 4, 2012, ss. 66-85.

DİLÇİN Cem, *Tarama Sözlüğü*, TDK Yayınları, Ankara 2009.

ECKMANN Janos, *Çağatayca El Kitabı*, TDK Yayınları, Ankara 2017.

EMET Erkin, *Doğu Türkistan Uygur Ağızları*, TDK Yayınları, Ankara 2008.

GABAIN A. von, *Eski Türkçenin Grameri* (Çev: Mehmet Akalın), TDK Yayınları, Ankara 2007.

JARRING G., *An Eastern Turki-English Dialect Dictionary*, Lund 1964.

JARRING G., *Return to Kashgar*, (Çev. E. Claeson), Central Asia Book Series, Duke 1986.

JOHNSON Francis, *Dictionary Persian, Arabic and English*, W. H. Allendand Co., London 1852.

KALAN Ekrem, *Cungar Hanlığı'nın Siyasi Tarihi*, TTK Yayınları, Ankara 2008.

KOWALEWSKI J. E., *Dictionanaire Mongol-Russe-Français I-III*, Kasan 1844.

KÖPRÜLÜ Orhan Fuat, "Âfak Hoca", *İslam Ansiklopedisi*, Türkiye Diyanet Vakfı, cilt:1, İstanbul 1988, ss. 396-397.

KUMRU Coşkun, "Tezkire-i Hâcegân'a Göre Doğu Türkistan'da Hocalar Dönemi", *Ulak Bilge*, cilt: 5, sayı: 14, 2017, ss. 1247-1267.

KURBAN Nurahmet, "Çağdaş Uygur İslam Düşüncesinin Önderi Abdulkadir Damolla", *İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, sayı: 53, ss. 167 182.

MUALLİM NACİ, *Lügat-ı Naci*, Çağrı Yayınları, İstanbul 2006.

RAQUETTE, G., *English-Turki Dictionary Based on the Dialects of Kaschgar and Yarkand*, Lund Universitets Arsskrift, Lund 1927.

SHAW Robert B., "A Sketch of the Turki language as spoken in Eastern Turkistan, Part I-II, with lists of names of birds and plants by J. Scully", *Journal of the Asiatic Society of Bengal*, Vol. 47-48, Calcutta, 1877-1880.

Türk Dil Kurumu, *Derleme Sözlüğü I-XII*, TDK Yayınları, Ankara 1963-1982.

Türk Dil Kurumu, *Tarama Sözlüğü I-VII*, TDK Yayınları, Ankara 1968.

Türk Dil Kurumu, *Türkçe Sözlük*, TDK Yayınları, Ankara 2012.

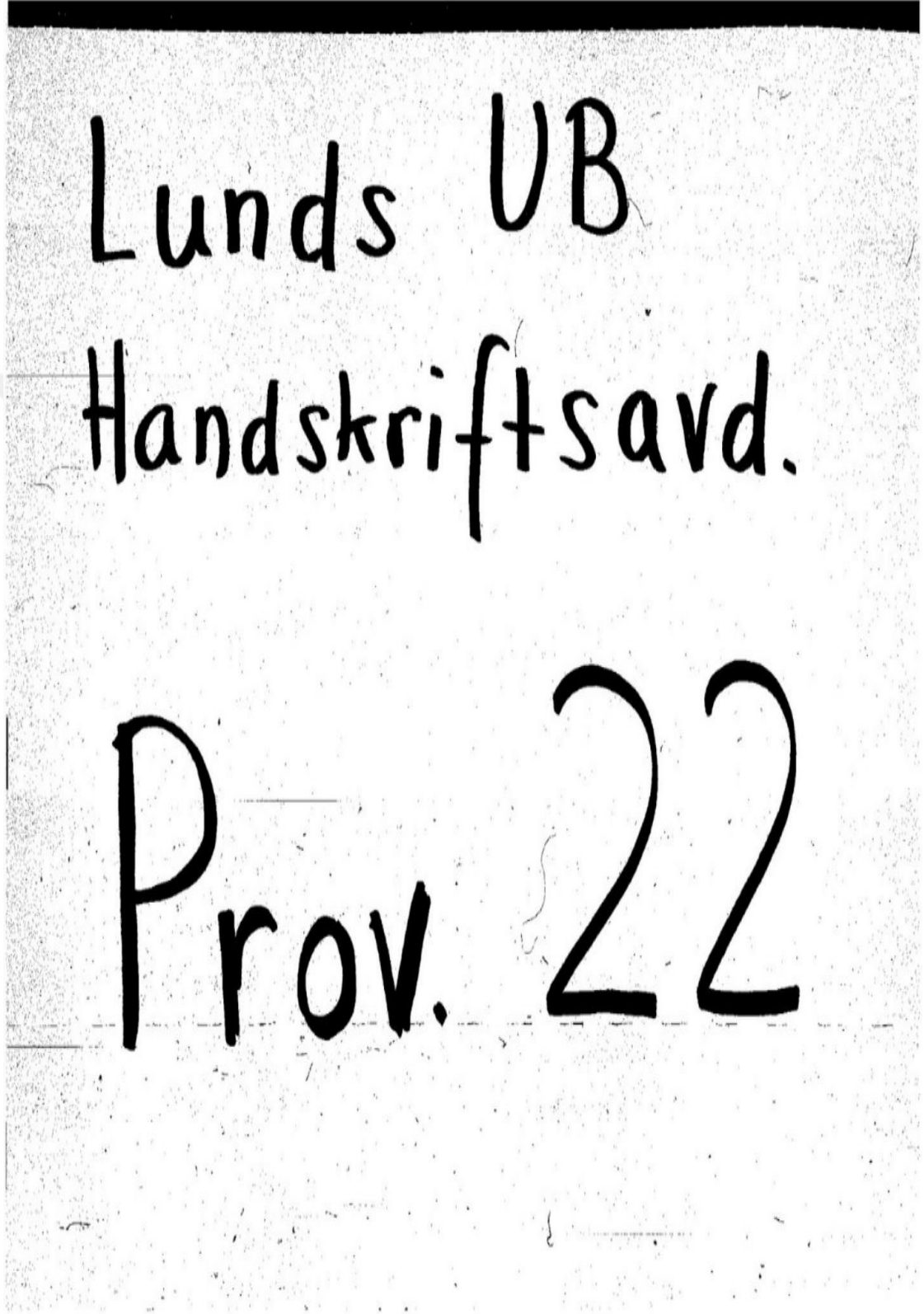
ŞEMSETTİN SAMİ, *Kamus-ı Türki*, İstanbul 2005.

UYGUR Feyzullah, “Mançuların İlk Doğu Türkistan İstilasası”, *Tarih Dergisi*, sayı: 63, 2016, ss. 27-40.

ZENKER J. Th., *Dictionaire Turk-Arabe-Persan I-II*, Leipzig 1866-1876.

EKLER

Ek-1. Tıpkıbasım

تذکرہ سید آفاق خواجہ

توجه قبله یاران ما ناگاه حضرت علی الله علیه وسلم حاضر بودند
 و ایله یارای فرزند ملول بولمده بخت بیلای بولوب بولمده بخت
 میسر بولمده بخت و در بخت بخت بخت بخت بخت بخت بخت بخت
 حضرت سید آفاق خواجه بخت غم و اندوهی کو تا بخت بخت بخت بخت
 اچیلیم خلوتخانه لاری بخت بخت بخت بخت بخت بخت بخت بخت
 دید یارای بخت بخت بخت بخت بخت بخت بخت بخت بخت بخت
 بخت بخت بخت بخت بخت بخت بخت بخت بخت بخت بخت بخت
 خیم بخت بخت بخت بخت بخت بخت بخت بخت بخت بخت بخت
 بولوب حضرت سید آفاق خواجه بخت بخت بخت بخت بخت
 خدای تعالی خست بخت بخت بخت بخت بخت بخت بخت بخت
 حضرت سید آفاق بخت بخت بخت بخت بخت بخت بخت بخت
 بولوب قوی و کلا آمل اولمور بخت بخت بخت بخت بخت بخت
 رسول الله او قوب بخت بخت بخت بخت بخت بخت بخت بخت
 آفاق خواجه بخت بخت بخت بخت بخت بخت بخت بخت بخت
 فرزند

خزینة لاری غار قلعه یار آخونوم بخت بخت بخت بخت بخت
 او ستمار بخت بخت بخت بخت بخت بخت بخت بخت بخت
 لاری بخت بخت بخت بخت بخت بخت بخت بخت بخت
 اول و قند بخت بخت بخت بخت بخت بخت بخت بخت بخت

بولوب یار

القسمه عقد کلا بخت بخت بخت بخت بخت بخت بخت بخت
 بولوب حضرت بخت بخت بخت بخت بخت بخت بخت بخت
 بخت بخت بخت بخت بخت بخت بخت بخت بخت بخت بخت
 بخت بخت بخت بخت بخت بخت بخت بخت بخت بخت بخت
 سلطان بولوب لاری بخت بخت بخت بخت بخت بخت بخت بخت
 رب منکله بخت بخت بخت بخت بخت بخت بخت بخت بخت
 بخت بخت بخت بخت بخت بخت بخت بخت بخت بخت بخت
 بخت بخت بخت بخت بخت بخت بخت بخت بخت بخت بخت
 بخت بخت بخت بخت بخت بخت بخت بخت بخت بخت بخت
 بخت بخت بخت بخت بخت بخت بخت بخت بخت بخت بخت

۴۲
ایک مرتبه کردم و سر قلمم معصود اول اید که خداوند تعالی بنده
درگاه بیغزلان کتب تا بیلور و مکی دین ملائقی آفرینم
نیک تر تا قیچی کشت تا با ملامت اینک اید به حالت اقبال
دیدید بدار

الفقه ختم بادشاه دین برادر اول فرزند وجود کلادی
غنیم با دین غنیم حضرت سید آفاق خواجهم دین کورد بدار و عده
قلیان او غول شومبکی حضرت سید آفاق خواجهم اید بدار که با او غول
ایمان دید بدار با او غول نیک اسماعیل مهدی خواجهم قوی
اولاد دین کهن بر فرزند وجود کلادی اطمینانی زمره اهل عزیم
بادشاه دین آفاق قوی بدار بدار که اید بدار دین نیک
قیر وجود کلادی اسماعیل آفاق خان عزیم با دین دین
قوی دین غنیم بادشاه دین کورد و مدی موی نور مرام
یشیم دید بدار اندین برادر اول فرزند وجود کلادی مبارک
بشاد لاری دین نور الهی ظاهر بولوب نور و اولاد که اسمعی
انال

۴۳
برایان الدین قلیچ خواجهم دین آفاق قوی بدار اندین بولار نیک ارف
لاری دین اول ذات باریات وجود کلادی مبارک بشاد کیدی
نور الهی ظاهر بولوب نور و اولاد نور حضرت محمد مصطفی
صلی الله علیه وسلم نیک ظهور لاری کایدی اینک او چون حضرت
سید آفاق خواجهم بعد از باریات نیک مبارک تا با نالاری
مبارک کوز لاری که سوره بدار

انداع نعل قلیب دور که بر موی سید کینه کیر کلادی
مبارک بادشاه قلیب دید بدار که من بود ذات نیک بشاد لاری
تبر آفاق کلادی دین اسماعیل قلیب نور دین حضرت سید آفاق
خواجهم اید یک کسیر قوی کینه ایلا سیر خرچ بولور مکی دیدی
اول کینه اید بدار که ملامت خرچ بولور ملامت کین بولور
من او شوم آفرینده کلادی التکات بولور سیر شام دیدی اندین
کین شوم کینه بشاد دین تبر بدار اندین آداب ساد کلادی عظیم
بالا کسور بولور دید بدار حضرت سید آفاق خواجهم الهام الهی

در رسول علیه السلام بشارت لاری سلطان اول ذات بابر گزید
 اسم شریف لاری خواجہ شمس الدین بابر بنام دین آفرین بیلار
 آندین خانان اعظم دین بیلار آندین صاحب قرآن کریم دین بیلار
 آندین خواجہ غفر خان دین بیلار آندین سید غفر خان دین بیلار
 سلطان غفر خان آندین امرش بانی دین بیلار و دین بیلار
 یار بیلار مبارکبادین قیلد بیلار آندین قولدین توغولما بیلار
 تیرکچہ کوندور توغولما آندین اول ذات بابر گزید
 سالدیلار بیلار لاری خیم بادشاہ سیرت بیلار آندین اول
 موی کشف کشت آرمو قلیب ایلی اول سیرت بیلار لاری
 جاسکر بولور ایلی اول کشف کشت بیلار لاری
 القصد مولانا ملائی آخوند بولور بیلار و بعضی احباب یار بیلار
 فہم قیلد بیلار اما حضرت خضر علیہ السلام اول ذات بابر گزید
 یعنی حضرت صاحب قرآن غازی بادشاہ توغولما بیلار
 تار تیب مادامیکہ عنایت بابر بیلار بیلار اولاد بیلار
 لاری

خدمت لاری بیلار کمالا بیلار نظم بولور طلب خضر بولور
 بولور کمالا بیلار انقص حضرت صاحب قرآن غازی
 کمالا بیلار لاری حضرت سید افاق خواجہ و ضمیر نہ الہام
 اید بیلار حضرت صاحب قرآن غازی بادشاہ ظہور نہ لاری
 روشن و بولور اول سلطان بابر و اولاد بیلار
 ضمیر بادشاہ توش کورد بیلار انقص بیلار کورد بیلار
 او بیلار توش کورد بیلار حضرت سید افاق خواجہ بیلار
 بولور اول سلطان اولاد بیلار بولور بولور
 بولور بولور بولور بولور بولور بولور بولور
 صاحب قرآن بادشاہ ضمیر بادشاہ مبارک بولور
 معلوم بولور بولور بولور بولور بولور بولور
 بولور بولور بولور بولور بولور بولور
 لاری بولور بولور بولور بولور بولور بولور
 لاری بولور بولور بولور بولور بولور بولور

برخیزد ساعده ظهر غمگینان اول وقت ده تاریخ بر منک
 بریزد بر دی اول سید سادات به بل اول شهباده نور ذات به مثل
 قوله تا بهتار ای که یون کیم کوهر مثال زبان لاری اچیلیب پیغمبار
 بر کون حضرت صاحب قرآن غازی پادشاهم اید یارک منک کز و چه کجی ایل
 خان و اسرای نیک تا بعد از قبول سیرت کون عتاق لاری استغنی
 زور ایددی اوز لاری موزیاده کایش لیک غصناک اید یار نه
 باعث ایدیکه دید یار خیم باد شام اید یار که نول کونی
 منک ایلیم بهما بر توفیق موخایم یون بولوب ایوی بخند کون
 تفتیش قیلیم تا بهتار ای اول موخایم کیش لاری اوزور
 لاب الدی بر مادی دید یار حضرت صاحب قرآن پادشاهم
 اید یار که من قور ساق لاری دید ایلیم اوز لاری قول لاری
 یوب اید یار موخایم قلاری آب ریز که تو سوب الی دی
 آندیم آب ریزی باقی لاری آند و نول خان ایلان خیم پادشاهم
 بسیار خرم خرم بهد لاری به اسرار خیم پادشاهم حضرت سید
 افان خواجه

افان خواجه انصار حضرت سید افان خواجه بر سر فی مرکز کشتی
 فاش قیلیم سولار دبی نقل قلیب دور لار کیم کو عتاقه بر کون اوز
 عید کون لاری ایدی حضرت سید افان خواجه عید غازی که کتب اید
 بر یار مفرم خلق خیم پادشاهم مبارک باد لیم قلیب سید کلب
 ایدی خیم پادشاهم تحت اوزره اولوی ناس لاری کیم در باقر کون
 لغز مر جان قول لاری اید یار العون یلان ار اسنه قلیخان
 تو که لاری تا سلا بر دوار نیم ایلان ایان تو که موخایم یون
 لار و لعل مر جان لار و قلخان ایلان ایان لاری حضرت صاحب
 قرآن غازی پادشاهم غنار قیلیم لاری اندین حضرت صاحب قرآن غازی
 پادشاهم کوهر لاری که لدر لاری کی غریب ییاره عاجز ناتوان مسکن
 لار کلا ایلیم شورو بر دوار اندین سید افان خواجه عید غازی
 لار خیم پادشاهم به واقع لاری برین برین حضرت سید افان خواجه
 نیک سیم لار کلا یکتور دوار حضرت سید افان خواجه اید یار که ای
 خیم مبارک هم لیسون اوز لاری به فرزند نوردیدیم بهر حجاب

اور در آن روز در دیار و نقل غلبه بود لکن هر کوفی حضرت
 صاحب قرآن قاری بادشاه بر تان فی باغزار به قریب حضرت سید
 آفاق فرام یک خانشار به کبر در دیار حضرت سید آفاق فرام اید
 ای فرام باغزار به انکشان دیب حضرت صاحب قرآن قاری بادشاه
 اید فرام که او را باغزار اندر السب معلوم دید باغ حضرت سید آفاق فرام
 اورون لاری دین قریب حضرت صاحب قاری بادشاه فی کونای
 خشت ده او تو غوزوب قریب دیار تان الی باغزار و اندر
 تعبیر بر یکم هم انسان ناغور محتاج دور در حضرت صاحب قرآن
 ایان قاری بادشاه هیچ خبر که محتاج دور در دیی خیم بادشاه
 حضرت سید آفاق خواجده اخلاص عقیده قلعان لاری نیک
 بیانی نقل قلیب دور لکن خیم بادشاه نیک بر تو خندان
 لاری نیک بلایه مانتوق خان سلطان کشاکش حضرت ایدی
 حضرت سید آفاق فرام نیک کارخانه لاری به باغزار و دور
 بر باغ تان قلیبی بر ادعا باغ تان الی الی نیک نیک نیک
 کوفی

کوفی سیده مانتوق خان سلطان به او در باغ قاری اول کوفی
 تار کوفی ایدی مانتوق خان سلطان نیک آملی او تان
 او نامادی مانتوق سلطان یا تان قلیب یا تان قلیبی
 اوردی یا تان قلیب یوز لک نیک بوزی بار لاری یا تان قلیبی
 یغلاب حضرت آفاق فرام نیک آملی لاری به ناری منی
 مانتوق سلطان اوردی دیدی حضرت آفاق فرام نیک
 دل لاری آباب هیچ نیک عیالی بر کفراب باغزار
 نوبی سالیب نیک او تو دیار و ساعت ده خیم بادشاه
 شمشیر لاری یغلاب نیک نیک مانتوق سلطان نیک
 اوردی سیده بار یب یا تان قلیب الی الی سید آفاق فرام
 نظر لاری به قریب دیدی کیم حضرت لاری نیک در کارخانه
 لاری نیک آداب نیک قلعان نیک نیک فرام لاری و دور
 دیدی لاری آندین سید آفاق فرام نیک دل لاری نیک نیک
 لاری و اید باغ لاری خیم خیم نیک نیک عیالی نیک

ایکلی که عالم ده تنگ شریک دور میردیدی
نقل قلیب دور که بر کون سید آفاق خواج ختم بادشاه
بسلان قافون تاروز قماش سینه باردیلا ریمه اجمار
بارانلاریم آرقه لاری دی بار دیلا راول و قند و املاتان
جلان دیب بر لاری بار ایردی برایش دی ختم بادشاه
کایب شمشیر لاری پلا کد اب قوغلا دیلا ر املاتان جان
آخونوم قاجیب غایب بولدیلار انجمن انزادیلار تاجان
افرا لامر ختم ملال بولدیلار حضرت سید آفاق خواج ختم غم
المنجا قلیب گنارنی تیلادی ختم بادشاه املاتان
آخونوم نیک گنارنی عقیق دیلا ر لاری خنده قلیب
کولیدیلار سید آفاق خواج ایکلی اجمارنی بیوردیکه اول
کنته تارونی البیک کلار دیلا ر لاری آفاق خواج
هو لانا ملا نغی آخونوم بیوردی که تاروز ایلی بار
قیل دیب ایکلی باره قیلدی املاتان جان آخونوم تاروز
(دین)

دین جنت قول باغلا بر عظیم بر حال کتور و توردیلار بو
واقع لار حضرت صاحب قران و جود الکی دین ایکلی ایدیلار
دنیکه حضرت صاحب قران بادشاهم و جود کل دیلا ر ختم بادشاه
عصیب قیلار درخان ایستلاری املاتان ملک و ملایم بولدیلار
نقل قلیب دور لار که حضرت صاحب قران بادشاهم فی با قلی
هو لانا ملا نغی آخونوم ختم سیدی ایدی بو خواج غازی بادشاه
نورت یا نغیر دیلا ر کون لار ده بر کون هو لانا ملا نغی آخونوم
نیک کونل لار که شوندا غل دیله منی بر کجیک بلانی با قلی
قویوب حضرت نیک اولوغ حجت لاری برین محمد قاید دی
هو لانا ملا نغی آخونوم نیک کونل لاری غل لانی حضرت صاحب قران
معلوم بولدیلار ایدیلار که ای بابا منی کونارکیل دیدی لار
ملا نغی آخونوم کونار دیلا ر برده قونعل ایدی قویلا
نیک کونارکیل دیدی کونار ملادی انجمن زور قیلدی بولما
بورون تونول لاری لاری تان روان بولدی ایکلی بولتلاری

تا نیز لایحه یک برگه بانی پرتلازی بر روی اوز و ملا لاری
 صاحب قرآن با مشایخ ایدی ای بابا که نکونار الماسیر کجیک
 بلانی من کوتایم کوتایم من کوتایم موی کوتایم
 دیدی مولانا ملا فی اخونم صاحب قرآن با مشایخ تولا التی قلیب
 حضرت لاری پند او و خلوت لاری بیلمای خطا قلیب و من دیم
 کلکان خطا لاری غنی غنی قلیب نجات تابسم دیت بسیار لاری
 قلیب ملا صاحب قرآن با مشایخ غنی قلیب ملا فی اخونم پند بولا
 بر روی خطا لاری صاحب قرآن با مشایخ غنی قلیب ملا فی

لاری لاری

نقل قلیب دور لاری کوتایم که حضرت سید آفاق خواجه
 یک احماد لاری برین مولانا ملا فی اخونم پند بولا
 آفاق خواجه بیلمای بر روی لاری صاحب قرآن با مشایخ
 بابا دیر لاری اول وقت ده خواجه با مشایخ تولا
 ای ملا لاری اخونم برین لاری خواجه حضرت لاری ملا لاری
 اوزاب

اوزاب نور من آفاق خواجه یک برگه لاری برین خواجه
 صاحب قرآن خاری با مشایخ ایدی ای بابا بار مایه بنور ده
 نور و یک دیدی ملا لاری اخونم با مشایخ نور دلا امل لاری
 اخیر کرب تور و قلیب ملا لاری صاحب قرآن با مشایخ ایدی
 ای بابا سوز امل لاری با مشایخ من کسر لاری
 سوز قلیب لاری غنی لاری قلیب قلیب قلیب برای دیت
 غنی لاری قلیب قلیب قلیب قلیب قلیب قلیب قلیب قلیب
 بر کینیات جزبات حاصل بولون بخود بولون قلیب لاری
 نونده ملا لاری اخونم برین قلیب قلیب قلیب قلیب قلیب
 خاری با مشایخ بیلمای غنی غنی قلیب قلیب قلیب قلیب
 بر کینیات عالی نمایان لاری حضرت سید صاحب قرآن با مشایخ اول
 کین غنی کرب نور من تحت اوز و حضرت اول و دلا ملا
 لاری اخونم کین غنی قلیب قلیب قلیب قلیب قلیب قلیب
 دین ایدی قلیب قلیب قلیب قلیب قلیب قلیب قلیب قلیب

اولا کند نیز اینست که تا با مالای بلند و از میلان با حضرت
 صاحب قرآن بادشاهیم در ب اوج مرتبه قیام در بلاد حضرت صاحب
 بادشاهیم نیز مرتبه لاری بر اینست که غایبان بودی ایچک
 کیر در بلاد کورس در حضرت صاحب قرآن بادشاهیم تخت اوزره
 اولنور و دور لاری کند نیز ایچده حال لاری تو لاری
 عددی خدای اوز که کشی بملای ایلی ایچملای حضرت
 صاحب قرآن بادشاهیم نیز مرتبه خلیف لاری ای دیار اولر کانظر
 ای دیار یولاری کند آرا سید حضرت سید آفاق خواجه نیز ایچاب
 لاری ای تو لاری در بلاد حضرت صاحب قرآن غازی بادشاهیم جواب
 بر دیار که یولاری منک مرتبه خلیف لاری دور لاری ایلی
 یولاری ایچملای یولاری ایچملای سید آفاق خواجه یک کس لاری
 لاری ایچملای در بلاد حضرت سید آفاق خواجه ای دیار که منک بود
 دیدم نیز صحبت لاری بر کنش تا با مالای مودی خلیف لاری دیار
 اولنور و دور لاری کند نیز ایچده حال لاری ایچملای حضرت
 تا با مالای

تا با مالای

القصه حضرت سید آفاق خواجه بار کندی پدر زروای حضرت
 منار بادشاهیم نیز زیارت لاری ایچملای شرف و شرف قد لاری
 حضرت منار بادشاهیم نیز آستانه در کالای تو شست لاری
 و قنده خان خواجه بادشاهیم کاشغره دار السلطنه ده ایلی
 خان خواجه بادشاهیم مودب دار ایلی ایچملای ایچملای
 طیار تلب نوغان ای دیار زیارت و تلاوت دین کین
 لکس و آتی سو قیام و در عریض سحاره غایب تو لاری
 بر دیار آندی لاری در و در ایچملای ایچملای لاری
 حضرت سید آفاق خواجه خان خواجه بادشاهیم ایچملای لاری
 فرزند احمد و سید لاری بر لاری ایچملای لاری
 یولاری ایچملای لاری ایچملای لاری ایچملای لاری
 دیدم نیز صحبت لاری بر کنش تا با مالای مودی خلیف لاری دیار
 ادب تمام بیلان غلیظ کاشغره و دور لاری ایچملای

قلاده در خان برنی تعیین قلاده بدار خان خواجه بایرام خان ائلاری
 بسو خان امیرلاری دیوین تجاوز قتلای شول زمان کندند قدم
 قویدلار تالانه ایچلیک زور رب کنبه فی بنای قلاده بدار
 اما کنبه نیک توپ سیسی اوج نوبت استیلار توختامای تو نوب
 کئی اندین خان خواجه بایرام حضرت سیدخان خان خواجه بایرام
 عرض داشت بر دبار حضرت سیدخان خان خواجه عرض داشت
 مهنو بیغه واقف بولوب دیدلار که اول کنبه قلاده در خان وقت
 بر دبارلاری کیمده همایون خان خواجه بایرام استیلار قتلای
 قویده قویدلار کنبه بنای بولوبلاری دبار خان خواجه مبارک
 نامه لاری نامه مهنو بیغه مطلع بولوب سولر معایر بار کنبه ائلاری
 بایرام آفاق خواجه میلان کور و نوب زبانت قلیک بیچیم ائلاری
 نور دبار حضرت سیدخان خان خواجه حضرت سیدخان خان خواجه
 دیدلار کیم اولاری بر دبارلاری میلان لاشوغه بایرام بایرام
 حضرت معز قاضی الاوقاف نیک بایرام بیغه کنبه بنای قلاده در
 قلاده

قلاده دیدلار صاحب قران خواجه بایرام خواجه بایرام
 دکنده سواره بولوب یار در واره سیدین بیغه بدار دولت
 اولار بیغه جلوه دار اولار بیغه حضرت شاه قران خواجه بایرام بیغه
 عزت و حرمت ابروی قلیک لاشوغه قلاده بدار کنبه نیک تمام
 حضرت لاری ائلاری دبار استیلار اوزی بیچیم قلیک بیچیم
 کئی خان خواجه بایرام حضرت سیدخان خان خواجه بایرام
 بر دبارلار بایرام کنبه دبار حضرت سیدخان خان خواجه
 خان خواجه قویدلار کنبه اندک مدته قاضی بیغلار اندین
 خان خواجه نیک بیغه بیغه صاحب قران خواجه بایرام کنبه بولای
 بولار کنبه باستان ازلاری کونولار کیم سوار ازلار
 نقل قلیک دورلار حضرت سیدخان خان خواجه خان خواجه
 ایدیلاری فرزند ارجند بیگانه قانولار اولار استیلا علیق
 بادشاه بیغه لایق اعلای اندین بدار قتلاده بولادور انداغ
 ایستن آرمه فرموده بفرموده کیم سولار دور دیدلار اندین

پیرمانی الدین خواجہ حضرت صاحب قرآن بادشاہم لاری قلم النخاع
 یار کندنی الب اولی و خاندین کیوں دلا لاری به نهایت ملول بودی
 اما حضرت صاحب قرآن بادشاہم اعلیٰ برون قلم لاری دید بیکه
 ای برادر لاری و واقع لاری برادر لاری و نصب بودی و کسوف
 خدا طلب بلا قلم در قدی مریز و علی التام که لاری دین
 به نهایت از استیج مکه معظی دین هدیه منور شد بار لاری
 سلطان العلماء بلج دین خواجهم که بار لاری برادر لاری بدر
 برادر لاری غیر حضرت شیدا قلم خواجهم کانغزده با ناخان قلم لاری
 دین از استیج چیں کشید بار لاری برادر لاری و مریز قلم لاری
 لازم بودی برادر لاری که بار استیج قلم لاری و هدای قلم لاری
 صنع عجاب لاری کور و مریز قلم لاری و قلم لاری لازم بود
 دین حضرت صاحب قرآن قلم لاری بادشاہم برادر لاری و تسکین
 خاطر بر سر قوت برادر لاری قلم لاری و دور لاری اول و قدره
 خیم بادشاہم قلم لاری برادر لاری خواجهم مهدی خواجهم یار کندنی
 سلطنت

سلطنتی در برقرارید بدار که نلارده برکون حضرت آقا خواجهم
 نیک دستار فرخی لاری خیم بادشاہم حله مهدی خواجهم
 و عبد القیم خان خواجهم کور و دین باقی صبح قلم لاری
 راست لاری خیم بادشاہم نعلما کی بودی لاری خواجهم نیک دستار
 فرخی لاری برده قلم لاری بسیار لاری ای دی صاحب قلم لاری
 بادشاہم ای لاری لاری نعلما کی و سر لاری نیک دستار که راست
 کلور صلیح دین خیم بادشاہم صاحب قلم لاری خواجهم نیک دستار
 بود ذات شریف نیک دستار که راست لاری لاری و اولی حضرت قلم
 حضرت صاحب قلم لاری خواجهم نیک دستار خواجهم یار لاری برادر لاری
 قلم لاری لاری برادر زاده لاری خواجهم یار لاری لاری عبد القیم
 بار لاری عبد القیم لاری و قلم لاری نعلما کی لاری لاری قلم لاری
 امر و قدر لاری لاری قلم لاری لاری لاری قلم لاری لاری قلم لاری
 خواجهم ای دی اما خیم بادشاہم نعلما کی لاری لاری صاحب قلم لاری
 بادشاہم نیک دستار قلم لاری لاری لاری لاری لاری لاری لاری لاری

غریب غربالاری غمخور کسرا فرزند بولار اول شکر لاله اوجمل
 زمانه سید یک رخنده بولار یار کندین کاشغری جرت قملار
 اولر مانده کاشغری بوی غزل قملان ایدی بی اعیان یار لار
 مهابر لاریک بو نهداره لاریک ارقه لاریک دین و اول بولار
 منیر حرامی لاریک قلیق ابرق دیکان موقع ککلب
 برکوت یک بوستانه توشنیلار اول دبار کیک آدم لاری
 نذر نذورات الیم زیارت قیارت یانار ایدیلار اولر قندو
 ابولفر الانواری منیر یاننده ایدیلار برکوت یک شایخی توتو
 توروب ایدیلار حضرت صاحب قران بادشا هم کیم قول لاریده گوی
 بیگانه بار ایدی اولار کیک ایتا کیک تاشلاب بریدیلار دیم
 خلق بولار غم منظر ایدیلار صاحب قران غازی بادشا هم بولفر
 ابولفر الانواری غم ایدیلار کیم منی اونی غمیل من منی تاریب
 آلور من دیب وعده بردیلار ایدین یوروب ناز غوغا باردی
 لار بر اور و لکون باغ توشنیلار و جبارک بل لاری بیخشب
 بولار

بیگانه لاری بر اور و کیم شایخی غم ایت توبه لار شوب
 اور و ک لار لایم بار و اور اول اور و ک اوزی یوخان شایخی
 موم نهایت قولادور اول دبار کیک آدم لاری اوز توشن
 لاریک نذر نذورات لاری الیم کلب حضرت صاحب قران بادشا
 زیارت قملان شیب دعا لاری الیم یانار ایدیلار شول سیده عید
 همد دیکان برکوتی بار ایدی ایتا مظلوم کیم برکوت قوی
 برکوتیک ناز کیک اوشنه خام و آنته یشار بر او طبعی الیم
 نیاز قملی عید محمد دیکان خان خواجه عالم دین مانغان دین کیم
 وفات لار ایدیلار اولر غم حضرت مزار بادشا هم کیم ایتا
 لاریده توغوغا نایه ایتا وفات بولور کیم ککلب لار ایدی
 اولر توغوغا کولار یور و لایم ایتا نور و لایم نور و لایم قوی
 حضرت صاحب قران بادشا هم ایتا قلیب برکوتی بری
 منی اونی غمیل من منی تاریب آلور من دیب وعده قملی
 آنلیم بولور و لایم بولور یور و لایم لاریک کاشغری کیم بری

خان خواجه پسر پهلوانان که تخت حکومتی حضرت آقای
خواجه مفتاح ایستاد قضاوت الله خواجه یک او غلامی معفو
خواجه اول و غلامی پهلوان پهلوانه که معفو خواجه یک
اورد لاری تو شستلار که کونلاره خواجه معفو خواجه
ملائق آخونم بر ایستاد که لاری لاری سالکان ایلا لاری
پهلوانه لاری لاری سالکان ایلا لاری و ایستاد که خواجه
پهلوانه که لاری که لاری سالکان ایلا لاری سالکان
قاری لاری دین معفو خواجه دین هو لاری سالکان آخونم یک
گنای لاری پهلوان خواجه معفو خواجه قبول قیادی حضرت
صاحب قمران خان بادی نام ایلا لاری لاری لاری معفو
خواجه قبول قیادی ایلا لاری معفو و لاری دین دعا لاری
قیادی لاری لاری لاری لاری لاری لاری لاری لاری لاری
حضرت صاحب قمران خان بادی نام ایلا لاری لاری لاری لاری
لاری لاری لاری لاری لاری لاری لاری لاری لاری لاری لاری

لاری لاری لاری لاری لاری لاری لاری لاری لاری لاری
که اور لاری لاری لاری لاری لاری لاری لاری لاری لاری لاری
صاحب قمران ایلا لاری لاری لاری لاری لاری لاری لاری لاری لاری
دولار مولانا بابا خان ایلا لاری لاری لاری لاری لاری لاری لاری لاری
حضرت صاحب قمران ایلا لاری لاری لاری لاری لاری لاری لاری لاری لاری
لاری لاری لاری لاری لاری لاری لاری لاری لاری لاری لاری
قدیم قمران ایلا لاری لاری لاری لاری لاری لاری لاری لاری لاری
پهلوان لاری لاری لاری لاری لاری لاری لاری لاری لاری لاری
ملائق آخونم دین معفو خواجه دین هو لاری سالکان آخونم یک
گنای لاری پهلوان خواجه معفو خواجه قبول قیادی حضرت
صاحب قمران خان بادی نام ایلا لاری لاری لاری لاری لاری
خواجه قبول قیادی ایلا لاری معفو و لاری دین دعا لاری
قیادی لاری لاری لاری لاری لاری لاری لاری لاری لاری لاری
حضرت صاحب قمران خان بادی نام ایلا لاری لاری لاری لاری
لاری لاری لاری لاری لاری لاری لاری لاری لاری لاری لاری

بار ایدی ای عبدالمجید ابردر بار خواجه باور شام ملا محمد کاشغر
 القلا تلاری سالیب قند بنات بر در بار اندون آخر بنابر دین
 لاری سالد بار اوج با سلف کیر لاری لاری لاری لاری لاری
 بیغنی اندون حضرت قند بنات باور شام ملا محمد کاشغر
 دای اکر فو انجی بر لاری اوج ای بولدی بسید قند بنات
 قند بنات لاری لاری لاری قند بنات باور شام ملا محمد کاشغر
 اندون حضرت خواجه باور شام ملا محمد کاشغر
 بر تو قند بنات لاری لاری لاری قند بنات باور شام ملا محمد کاشغر
 یوزور و استکان قند بنات لاری لاری لاری قند بنات باور شام ملا محمد کاشغر
 قند بنات خواجه باور شام ملا محمد کاشغر
 ایانج سر و پای بر دین کاشغر بر دین کاشغر
 بر دین کاشغر قند بنات لاری لاری لاری قند بنات باور شام ملا محمد کاشغر
 خواجه باور شام ملا محمد کاشغر
 سید لاری لاری لاری قند بنات باور شام ملا محمد کاشغر

خواجه باور شام ملا محمد کاشغر
 اندون سید لاری لاری لاری قند بنات باور شام ملا محمد کاشغر
 لاری لاری لاری قند بنات باور شام ملا محمد کاشغر
 انجی لاری لاری لاری قند بنات باور شام ملا محمد کاشغر
 کور و آب لاری لاری لاری قند بنات باور شام ملا محمد کاشغر
 قند بنات لاری لاری لاری قند بنات باور شام ملا محمد کاشغر
 اکرام لاری لاری لاری قند بنات باور شام ملا محمد کاشغر
 حضرت خواجه باور شام ملا محمد کاشغر
 باور شام ملا محمد کاشغر
 خواجه باور شام ملا محمد کاشغر
 لاری لاری لاری قند بنات باور شام ملا محمد کاشغر
 انالاری کاشغر بر دین کاشغر
 اوج خواجه باور شام ملا محمد کاشغر
 محترم خواجه باور شام ملا محمد کاشغر

بمنزل از من و انبست فی انظار فیدین الودع من تاج الدی
 انالاری سید بهر مسه خان زاده بهر مسه شود بهر عارف او متورسون ده
 حضرت صاحبزادان نام شرا وقت ده خواجه عبد الصمد خواجه انا
 تنگ لکلی کا کلیب کاه قنبر کاه سمرقانی بول او متور دین ازین لور
 معتزل الدی کا یارب بر او یکا کرب کتاب مصلحه فلیب او متور و
 یتیم کو کونین کن وفات قلمدار کالو انال الله و انال الله بر اصم و خاتم
 بادشاه خواجه محمدی خواجه بر علی الدین خواجه بهر لور عزت متور
 خاتم دار بهر دین ازین خواجه محمدی خواجه بر علی الدین خواجه خاتم
 صاحبزادان بادشاه لور شمشیر کا بار دین مرانا بدفت فی دین
 بهر عزت بر اردی بهر لور شمشیر صاحب جمال ازین لور بار اردی الله
 بهر عزت خواجه صاحب قرآن بادشاه تم التماس فلیب دین لور کاشو
 خیرم حضرت صاحبزادان خازن بادشاه یک طهارت الدی کا کور
 دین بسیار النقی قلمدار خواجه صاحبزادان قبول قلمدار ازین
 اصحاب باران لور به لاری النقی قلمدار دین لور کست رسول الله
 کا کلمه بر لور

بکا کلمه رسد لور خفته بهر لور ملک دین تر دین لور ازین لور علاج به لور
 قبول قلمدار ازین عقد نکاح بهر دین لور او عزت شمشیر بهر لور دین لور
 بار اردی دین بر کایتش کای بهر تالغان بهر لور القصه صاحب
 قرآن خازن بادشاه بهر دین لور کنگر و آب آتش فلیب لور دین
 یاران لور آب آتش طار قلمدار ازین اول عزت شمشیر بهر لور دین
 جبر لاریب بهر لور یکا آتش تار قلمدار بهر لور دین فی بسیار لاری دین
 بانیب عزت فی تون بانیب بهشت عالی فی کور دین ازین بهر لور دین
 صاحبزادان خازن بادشاه نم بر اخلاص غفیده لور دین میسک بهر لور
 ازین خواجه صاحب قرآن عازن شمشیر فی قدم لور دین لور دین
 وقت تر دین ازین خازن بادشاه یک بر قری بار اردی بسیار
 صاحب جمال اردی او عزت حضرت صاحبزادان خازن بادشاه خاتم
 التماس قلمدار خواجه صاحبزادان بهر لور بر عزت او لور دین
 اردی او لور دین بهر دین قبول قلمدار ازین با نیب دین
 بهر دین فی قلمدار ازین دین کما بهر دین لور لور دین

در عمر جان علم و ادب را بر برب رافقی قلمداران آید و کشمیر

باردیلار اول غریز غری قلمداران حضرت تباری قیامتہ قایدین

تا بار میردیدی خواجہ صاحب ان آید که تمام حضرت رسول علیہ السلام

نیکست بار میردیدی تا باردار دیردار اول غریز علمدار و بولوا

قالب ایدیلار خواجہ صاحب قرآن کشمیر قلمدار پادشاهی بند

اقلی اورانندب خان ایردی خواجہ صاحب قرآن نیک واقعہ لاری

الکباب آید غریز کو نیکو بر غریز قلمدار خواجہ غریز قلمدار

دی اور غریز تا شتاب آید ایدیلار غریز کو نیکو خواجہ غریز قلمدار

قالب ایدیلار غریز قلمدار غریز قلمدار غریز قلمدار غریز قلمدار

خونین غریز که خشت بساط الارسلاد و خواجہ غریز قلمدار

و علم اجاب بارالار غریز قلمدار او نیکو علمدار غریز قلمدار

اور اسیمه تکلف قلمدار اور اسیمه الید بار بندوار

خدمت قلمدار خواجہ صاحب قرآن علمدار غریز قلمدار

اولاد ایردی آید غریز قلمدار غریز قلمدار غریز قلمدار

الکباب

انجمن مع قلمداران تو قلمداران اورانندب غریز قلمدار

بر باره خواجہ صاحب قرآن غریز قلمدار غریز قلمدار غریز قلمدار

نیکو خاطر غریز قلمدار غریز قلمدار غریز قلمدار غریز قلمدار

سورت لاری تاری او قلمداران آید غریز قلمدار غریز قلمدار

ایمان لاری قلمداران آید غریز قلمدار غریز قلمدار غریز قلمدار

پادشاهی غریز قلمدار غریز قلمدار غریز قلمدار غریز قلمدار

قلمدار خواجہ علمی او قلمداران اورانندب غریز قلمدار

شهری تکلف غریز قلمدار غریز قلمدار غریز قلمدار غریز قلمدار

لاریز قلمدار غریز قلمدار غریز قلمدار غریز قلمدار غریز قلمدار

اورانندب خان غریز قلمدار غریز قلمدار غریز قلمدار غریز قلمدار

سروهای برب غریز قلمدار غریز قلمدار غریز قلمدار غریز قلمدار

خواجہ غریز قلمدار غریز قلمدار غریز قلمدار غریز قلمدار

غریز قلمدار غریز قلمدار غریز قلمدار غریز قلمدار غریز قلمدار

یول غریز قلمدار غریز قلمدار غریز قلمدار غریز قلمدار

غریز قلمدار

اولا حاکمه شلار حاجاب بارانلار خواجه حاکم انکس ایاقلار نه قلیک
 یغلاب توردیلار خواجه حاجاب بارانلار نه یوللانی یوردیلار که مشلار نه
 تیره لار که یوللانی کور و کلان قلم نیک اطرافه نه مرتفع بار
 اول تاج ایلکی کمر بار در شیک سلام بیامی ایشیک شیک
 ایلیم ایلار سیر لار که سوتایب بروردیلار اندری یوللار
 عرض قلمدی لار که سیر لار شیک لار غیره تیره لار که آرتیب باران
 یوللاری دیرلار خواجه ایلار که سیر لار لایب برله بارماق لار ایلار
 شیک لار یکنی تیره لار که آرتیب یوللار نه سار شیک لار لایب
 لایب برادر لار دیری خواجه شیک حاجاب لاری شیک تیره لار
 ایلیم خواجه یورغان قلم نیک اول طرفه کی تاج بار
 خواجه ایقان ایلکی کشنی تاپیلار اولار خواجه سیر سلام بیامی
 ایشیلار اولار ایلر قلم قران باد خواجه دیکان کیم یوللاری
 سوزادیلار لولار ایلر خواجه هدایت الله خواجه شیک ایلکی
 ایلیم سیر لار لاری خواجه دور دیرلار اندری یاقوق
 قاد

قلم قران باد خواجه دیب اورونلار دین کست قلوب جنت طلاق
 شیک لار که سوتایب لار که آرتیب برادر لار یوللاری نه سیر
 الیب برکانلاری بیلمای قالدی حاجاب بارانلار تیره و شیک
 لاری خواجه شیک ایلار یوللاری لایب حاجاب بارانلار
 دیکار و انلار لایب سیر یوللار لار اندری یوللار اول لاری
 اول شیک کون یول یوروب یوللاری دین حقیق یوللاری
 آخیره مانندی شیک لار که سوتایب بر شیک سوتایب
 آخیره حاجاب بارانلار لاری خواجه شیک ایاقلار یوللاری
 حاکم قران خواجه یوردی که قالدی لاری بریر که کلار دیرلار
 یوللار شیک لار که قالدی سوتایب ایلیم یوللاری که کلار لار
 توکلان بریر بر یوللاری قالدی حقیق ایلیم لار لایب سیر
 یوللاری شیک یوللاری سوتایب ایلیم یوللاری اول لاری
 تحسین یوللاری دیب ایلیم یوللاری اول لار و انلار شیک
 خواجه بر ایلار شیک یوللاری اول لاری ایلیم یوللاری اول لاری

ابوالفضل خان ديب انی ابرار ديلار اول در يکله حضرت کيد
 صاحب قران غازی با این هم فی زیارت قلیب اندین ایشیلار که
 هر دیار دین کسید زاده لار و بادشا لار کله لار انک اورا کسید
 توشار ایدیلار اورا لاری نه باغندین خان نیک اورا کسید
 توشادیلار دیدی خواجه با این هم ایدیلار بزرلار مسافر عالم
 لار دور مسافر ایل علم کشتیگاه در اوله لار و بزرلار
 نیک بارش نه حاجتین بوقا اکر ووه بادشا نیک کیده اکر
 بادشا ضرر بولور دیلار وزیر سور دیکه بادشا نه ضرر
 بولور خواجه ایدیلار نیک وجود وده اوج فیلان
 بار دور اول اولاد رسول الله دور من اکر کسجی عالم دور من
 اوجی بی با کشتا زاده دور من اکر با کشتا نیک لار قیمتی فی
 بیلار لار و با نیک شجرت حرم قلیب لار لاری ضرر دور
 اکی له عالمده اکر حرم قلیب لاری سعادت دور من کشتیگاه
 ضرر خواجه ایدیلار دور من دیلار وزیر بولور انک اطلب
 و الحال

فی الحال خان نیک آلا یغ باری و قلعنی بیان قلیب در حال
 بادشا اوزی کلب بسیار النجا بیلان اورا لاری نه نطق قلیب
 خواجه ایدیلار که اکر خداوند تعالی اراده قلیب لار بولور و منیر
 دیلار اندین ابوالغازی خان یانلار تانوش بولور دیلار
 کله ایدیلار وزیر بیلر کله خواجه انی نیک اوج شرط بولور
 قبول قلیب لار لاری دیکر اوقتی شرط بولور که می طمام نه نطق
 قلیب لار لاری اکی شرط بولور که ملک اندین بولور برده برده
 قلیب لار اوجی شرط اولور که من نذر ناز بر من ملک اندین
 کسجی لاری لار دیلار اول در وزیر نیکه مار ب خواجه
 قران نیک سور لاری بادشا نه ضرر بولور قلیب خان بولور
 لاری وزیر دین اطلب میران بولور ناچار اول شرط لاری
 قبول قلیب لار لاری وزیر خواجه ایدیلار کلب خان نیک قبول
 قلیب لاری خواجه ایشیلار خواجه صاحب قران توفیق مساوی
 بولور بولور دیلار وزیر لار لاری ابوالغازی خان غفر قلیب

پادشاه بزرگ عالم و امیر لاری کینکائی قیلیدار بنه کینک دین
 یو قاری برتقی قیلیدار قاضی اعظم معتمد امیر قیلیدار لاری پادشاه
 اولتور دیلار خیر قیلیدار که معتمد و صاحب قرآن کینک دیلار
 دیب قوامیم توفیق عرافه سواره بولوب عاتقا بانو خسته
 بخارا شریفه نوی محبت لاری صالح کینک خسته میلان
 پادشاه کینک اولدر اسبقه بی لاری پادشاه قیلیدار قوامیم عالم افضل
 و امیر لاری میلان قوامیم پادشاه کینک اسبقه بی کور کور
 جیقیت بعضی کینک بو تلامذت بیلیت پادشاه بار بار لاری
 و بعضی کینک قوی و قوی کینک بو ایستلا قوامیم صاحب قرآن
 رشک قیلیدار کینک دین بولدی ابو القازی خان حضرت قوامیم
 کینک آق کینک جلاوی تو قوی مبارک اولدو لاری ربارت
 قیلیدار پادشاه قیلیدار تخت کینک اولدو کینک کینک دیلار
 تخت که کینک قیلیدار بیچاره اولتور غوز دیلار قوامیم
 کینک دین یو قاری برتقی قیلیدار کینک دین اولدو برده میر اعظم
 اولدو

آخونم اولتور دیلار بخارا شریفه ده حضرت قوامیم واصل
 بولغان کینک دین قوامیم بار بار لاری قوامیم صاحب قرآن اولدو کینک
 اصحاب لاری کینک خان کینک سر اسبقه کینک اولتور دیلار اولدو کینک
 اصحاب لاری کینک اسمی بولادور هو لانا با قاضی لقب لاری
 مولانا جلالت الدین رومی ملا پادشاه کینک لاری مولانا
 شهاب الدین کینک وری آد اقی نیاز خواهر کینک لقب لاری
 سلطان ابراهیم ادم ابو نعیم لقب لاری ابو نصر سامانی ملا اولدو
 آخونم لقب لاری شیخ ابو علی رشتی ملا محمد آخونم لقب لاری
 ملا ناصر الدین تبریزی ملا اسماعیل آخونم لقب لاری کینک دین
 الدین کینک شیرازی ملا قاسم خلفیم لقب لاری مولانا شیخ
 صدر الدین قونوی ملا شمس خلفیم لقب لاری مولانا شیخ احمد
 زندیلی ملا عصام الدین خلفیم لقب لاری شیخ شمس الدین
 ملا محمد خلفیم لقب لاری ملا عصام الدین علی بکاول کینک
 لقب لاری کینک اسباط ملا یعقوب خلفیم لقب لاری مولانا

ÖZGEÇMİŞ

KİŞİSEL BİLGİLER

Adı Soyadı	Kader ÇAMUR
Doğum Yeri	Kartal/İstanbul
Doğum Tarihi	23.02.1993

LİSANS EĞİTİM BİLGİLERİ

Üniversite	Çankırı Karatekin Üniversitesi
Fakülte	Edebiyat Fakültesi
Bölüm	Türk Dili ve Edebiyatı

YABANCI DİL BİLGİSİ

İngilizce	KPDS (.....) ÜDS (.....) TOEFL (.....) EILTS (.....)
...	

İŞ DENEYİMİ

Çalıştığı Kurum	
Görevi/Pozisyonu	
Tecrübe Süresi	

KATILDIĞI

Kurslar	
Projeler	

İLETİŞİM

Adres	
E-mail	kdrozkbk@gmail.com